



Áldás, békesség!



A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

III. évfolyam 1. szám

2014. január – február



„Miért mondjátok nekem: Uram, Uram, ha nem teszitek, amit mondok?” (Lk 6,46) „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem:

Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akarát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, nem a te nevedben úztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7,21-23)

Tartalom

- 1 Cseri Kálmán: Irgalmasság
- 2 SZÓL AZ IGE – „Nincs emberem!”
Nyilas Zoltán lpt. igehirdetése
- 4 **Kegyelem néktek és békesség!**
Sebestényné Jáger Orsolya lpt. írása
- 6 **Bűneinkkel vertük keresztre**
Soós László lpt. igehirdetése
- 8 **Hardi P.: Mo-i -Jelkész-nő Kolozsváron**
Vörös Éva lelkipásztor
- 10 **Egy lélekkel – Adventi Baba-mama Kör**
- 11 Soós László: Egészen Betlehemig – vers
- 12 **Bíró K.: Gyermekkarácsony szolgálói szemmel**
Gyermekek szolgálata Pomázon
- 13 **Kerekes Balázs: Bölcsék**
Gyermekek karácsonya Csobánkán
- 14 **Megalakult diakóniai csoportunk**
- 16 **Óváryné Herpai Dóra: Szentírás-drogmisszió-remény** (Látogatás a Ráckeresztúri Drogterápiás Otthonban)
- 17 Szikszai Béni: Karácsony után – vers
Temesi Ferenc: A háborúról
Füle Lajos: Akkor jön el – vers
- 18 **PORTRÉ – Exodus Krisztussal – Krisztushoz** – Simonfi Béla 1. rész
- 21 **Az élő gyülekezet** – John Stott írása
- 22 **Takács László: Egy szolgáló élet**
Csuka Tamás biztonyságtétele
- 24 **REFORMÁTUS JELKÉPEINK – Anád**
- 25 Gyöngyösi Lászlóné: Jézus vigyázása – vers
- 26 **Haranginé: Céltévesztés a k.művészetben**
- 27 **Andrási Jné: 16 éves a Psalmus Kórus**
- 28 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK**
Hardi Judit: Szász Ferenc és Szász Éva
- 29 Orbán László: Tavasszal – vers
- 30 **ÖKUMENIKUS IMAHÉT**
- 36 **Első ökumenikus istentisztelet Pomázon**
- 38 **RÉGI HISTÓRIÁK**
Könczöl Dánielné: Száz éve történt
- 40 Puskás: Túrós Péter nyomában 2.
- 41 Kémcsöbe zárt harag; A csodálatos laminin
- 42 **GYERMEKNEK – Móra F.: Aszánkó**
- 43 **NAPLÓ**
- 44 **KÖNYVAJÁNLÓ**
Hamar Jné: Soós László könyvéről
ANNO; NÁLUNK KERESZTELTEK



„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.” (Mt 5,7)

Ki az irgalmas? Röviden így szokták mondani: az, aki segít a másikon. Ezt azonban ki kellene egészíteni legalább azzal, hogy az, aki érdek nélkül segít a másikon. Irgalmas az, aki nem úgy bánik a másikkal, ahogy az megérdemelné, hanem jobban.

Jézus tanítása szerint az irgalmasságnak egyetlen feltétele van, az, hogy a másinak szüksége van rá. És ki az a másik? Aki valóban irgalmas lelkülettel él, az soha nem kérdezi, hogy ki a másik, hanem azt kérdezi: mire van szüksége annak, aki most bajban van? Jézus azt tanítja: egyáltalán nem szempont, hogy kinek kell segíteni, hanem mivel lehet segíteni – ez a kérdés. Ami tudomásomra jut, akinek a bajáról tudok, azon kell segíteni.

Az irgalmasság mindig belülről indul el, az ember szívéből, de gyakorlati, kézzel fogható gesztusokban, cselekedetekben nyilvánul meg. Az ember szíve mozdul meg először, de utána megmozdítja kezét-lábát is, és tényleges segítség lesz belőle. Milyen kifejező az a görög szó, ami a Biblia eredeti szövegében az irgalmasság helyén áll mindig. Azt jelenti, hogy valakinek megmozdulnak a belső részei. Ahogy a mi gyönyörű magyar nyelvünk mondja: összeszorult a szíve, mikor látta valakinek a nyomorúságát. Megrendült. Valami belül megmozdul bennem, de ez nem marad abba, nem akad el ott, hanem utána mozdul a kezem, a lábam és oda megyek, ahol baj van, és megteszem, amit megtehetek. Az egész ember benne van az igazi irgalmasságban. Jézus azt mondja: legyen benne a szíved, előbb az mozduljon meg, legyen érzékeny, együttérzésre mindig kész szíved, és ugyanakkor az hozza mozgásba a kezdetet is.

Az irgalmasságnak a célja mindig vízszintes, de az oka függőleges. Mit je-

lent? Azt jelenti: a célja az, segítsék valakin, aki bajban van. Ez vízszintes. De annak az irgalmasságnak, amiről Jézus beszél, az oka mindig az, hogy mérhetetlenül hálás vagyok Istennek, mert tőle előbb kaptam irgalmasságot. Innen tudom, hogy milyen az irgalmasság, hogy Ő irgalmas volt hozzám. Nem úgy bánik velem, ahogy megérdemelném. Sok mindent kaptam tőle, amit biztos, hogy nem érdemlek. Sok mindent adott, amit nem is kértem, mert nem is tudtam, hogy vannak olyan értékek, de Ő adja a benne hívőknek, és ez mintegy átmeleg, átfolyik rajtam. Ilyenné formálja a hívőt is Isten.

Az oka, az indítéka tehát onnan felelőről való. Ezt azért fontos tudnunk, mert az igazi irgalmasság soha nem azért történik, mert érdemeket akar valaki szerezni, jó akar lenni Isten előtt vagy mások előtt. Nem számításból, nem azért, mert vár érte viszonzást vagy jutalmat. Nem üzletelés az irgalmasság, hanem kaptam valamit, és tovább akarom adni másoknak. Átéli az ilyen ember Isten meg nem érdemelt szeretetét, és ez késszé, képessé teszi arra, hogy ő is így viszonyuljon másokhoz.

Az, hogy Ő kész volt az irgalmasságban eddig elmenni, azt a gyümölcsöt teremtte, hogy megszabadulhatnak a benne hívők a velünk született irgalmatlanságtól, és felszabadulhatnak erre, hogy legyen szemünk meglátni a nyomorúságot, legyen együttérző szívünk, mozduljon a kezünk, áldozunk időt, fizikai erőt, kedves szavakat – ha kell, még pénzt is –, hogy lehessünk gyógyító eszközök Isten kezében. Hogy valóban isteni természet részeseként járjunk ebben az irgalmatlan világban.

(Részletek a Pasaréten, 2009. május 3-án elmondott igehirdetésből.)

SZÓL AZ IGE

„Fiam, megbocsáttattak a bűneid.”
(Mk 2,5)

„NINCS EMBEREM”

Lekció: Mt 9,1-8; Jn 5,1-15
Textus: Mk 2,3-5

Kedves Testvérek! Bizonyára ti is átéltétek már azt, hogy milyen kutyaszorítóban van az ember, amikor gyors segítségre van szüksége.

Majd tíz évvel ezelőtt, pünkösöd táján, középső gyermekünk, Andriska először kapott úgynevezett szilárd ételt, egy gyógyszer-tári tejpépet. Forralt vízzel összekeverve egy grízszerű anyag volt. Magam lent ültem az irodában és készültem az ünnepre. Feleségem a gangról hangosan kiáltott: „baj van!” Andriskán néhány csalánfolt, majd – kiütés jelent meg. Mit tegyünk? Szaladtunk az orvoshoz Szokolyán (egyetlen orvos van a településnek), a doktornő azonban nem volt otthon. Mentem tovább az autóval Verőcére, ahonnan hetente kétszer járt át a gyermekorvos. Becsöngettem hozzá is, hiszen a leghetlenebb helyzetben is ajtót nyitott mindenkinek, de a felesége szétártta a karját, és azt mondta, hogy nincs otthon, beteghez hívták.

Megint csak beültem az autóba, ekkor már nemcsak csalánkiütések voltak Andrisson, hanem láttam, hogy az arca vörösödik, dagad, a szeme pedig kezd eltűnni. Tipikusan – mondhatnám azt, nem vagyok orvos, de – egy allergiás roham. És egyre kisebb lett a szeme, miközben „vágtaztam” a váci kórház felé. Útközben felhívtam a mentőket, ők mondták, hogy egy 5-10 perc múlva odaérnek hozzám. De – mondtam – én már itt vagyok a kórház bejáratánál, csak azt mondják meg, hogy melyik emeletre kell vinnem a gyermeket! Emlékszem, hogy szinte áthajtottam a lezárt sorompón, és felrohantam a hetedik emeletre a gyermekkel, és az akkor öt hónapos fiúnkat a gyerekhordozóban letettem a vizsgáló helyiség asztalára. Akkor már nagyon nehezen vett levegőt. Az orvos rám nézett, tekintetével megpróbált megnyugtatni, és mondta: allergia. A szakszerű beavatkozás után szinte pillanatok alatt láthatóan lejjebb ment ez a lob, a vizenyős daganat, megjelent újra a szeme, majd néhány óra múlva eltűntek a csalánkiütések is.

Amikor segítségre van szüksé-

ségünk, akkor szinte mindent megteszünk azokért, akik hozzánk közel állnak. A bajban rohanunk, megyünk. Nem ismerünk akadályokat.

Számomra megható volt az a televíziós műsor, melyben egy baráti kör elindult egy vetélkedőn, melynek főnyereménye az volt, hogy az ötletüket, tervüket megvalósítja. Őt hat ember azért versenyzett, mert az egyik barátjuk huszon-egynéhány évvel ezelőtt – talán megdöbbenően – sekély vízbe ugrott, és gerincsérülést szenvedett. Tolószékbe került. Az összetört ember álma pedig az volt, hogy újra vezessen egy egészen speciális autót. És a barátok azért küzdöttek, hogy ez az álom valóság legyen. Az aki hozzájuk közel áll, az újra vezethessen.

Nos, kedves Testvérek, a felolvasott igékben, Máté, Márk és János evangéliumában bajban lévő emberekről olvasunk. Az egyikükkel kapcsolatban nem tudjuk, hogy milyen régóta húzódik az ő nyomorúsága, ágyhoz kötött volta, a másiktól pedig tudjuk, hogy harmincnyolc éve szenved. Ha jól belegondolunk mindennapi életünkbe, megállapíthatjuk, hogy évezredek alatt nagyon sokat fordult az idő kereke: otthonainkat átszövik a mikrohullámú hálózatok. A lakás minden egyes pontján tudunk internetezni, minden egyes pontján tudunk tévézni, de az élet alapvető kérdései, a problémák, a gondok nem változtak. A nyomorúság ma is

nyomorúság, a betegség ma is betegség, a szükség ma is szükség és a bűn ma is bűn. Ebben az értelemben ugyanolyanok vagyunk, mint a mi „bibliai” elődeink.

A Máté, Márk evangéliumából felolvasott történet, arról beszél, hogy Jézus hazamegy az ő saját otthonába, Kapernaumba. Az emberek pedig hallják – olvassuk Márk evangéliumában –, hogy nemcsak ezen a környéken, hanem Galilea-szerte Jézus a zsinagógákban hirdette az igét, betegeket gyógyított és ördögöket űzött. Ezért odasereglenek „háza” köré. Jézustól ugyanis várnak valamit. Gyógyulást, egészséget, hadd mondjam így: egész és új életet.

János ugyancsak egy nyomorult emberről ír az evangéliumban. Az ünnepre készülő Jézus őt látja meg a Bethesda oszlopcsarnokában. Harmincnyolc éve hordozza betegségét. Az ő panasza talán még szörnyűbb, mint a kapernaumié. Ő is szeretne meggyógyulni, ő is szeretne teljes életet élni, hiszen Jézus megkérdezi tőle: „Akarsz-e meggyógyulni?” – de a válasza mégis a magányosan küzdő embernek a válasza, a lelki és testi egyedül lévő embernek, a remete válasza: „Uram, nincs emberem”. „Uram, nincs senki olyan, aki rám tekintve szívből, könyörületből odavinnie a Bethesda tavába és bedobna.”

Ne felejtjük el, itt nem arról van szó, hogy udvarias emberek fekszenek a Bethesda oszlopcsarnokában, akik betegek ugyan, de egyik előzékenyebb, mint a másik: „lépj be először te, majd én leszek a második..” Ez nem a bejárat ajtó története, ahol az illemszabályokat gyakorolják, hanem az a hely, ahol a farkastörvények uralkodnak. A Bethesda partján olyan emberek vannak, akiknek létkérdés, hogy elsőnek lépjenek bele. A korabeli hiedelem, babona szerint, aki elsőnek lép a medencébe, amikor az angyal felkavarja ezt a sáros iszapot, meggyógyul. És várták a medencének a megmozdulását, várták, hogy az Úr angyala leszálljon. Ha pedig felkavarodott



Carl Bloch: Gyógyítás a Bethesdaiban

a víz, az emberek egymáson keresztül, egymást tiporva igyekeztek belépni a medencébe. És akinek volt embere, az nem belesegítette, hogy „tessék”, hanem belelökte, beletaszította, beledobta. Ennek az embernek azonban azt kell megtapasztalnia, hogy neki mindig csak a második, a harmadik, a negyedik, a századik jut, mert nincs embere. Nincs olyan, aki felvegye az ő ágát, odavigye, és belelökje a medencébe.

Milyen fájdalmas azt látni ebben a világban, hogy nagyon sok ember éli ilyen magányosan az életét. Hogy nincs senkije, aki segítene neki. Hány és hány ember küzd egyénileg a nyomorúságával, szegénységével, betegségével, félelmével, fájdalmával. Nincs, kivel megossza. Egyedül van.

A másik történetben pedig azt olvassuk, hogy vannak négyen, akiknek van emberük. Vannak négyen, akik elindulnak, és meglátják a bajban lévőket, megragadják az ágát, és elviszik Jézushoz. Azaz vinnék csak Jézushoz. Márk evangélista ugyanis beszél az akadályokról is. Jézus körül nagyon sokan vannak, mert várják a csodát, de ez a kör annyira összezár, hogy nem lehet odajutni hozzá. Miért? – elmondják ezt az evangélisták. Azért, mert azok az emberek, akik ott vannak Jézus Krisztus körül – bár egy közösséget alkotnak, s így egyfajta zárt gyűrűt alkotnak –, valójában mindenki csak saját magával van elfoglalva. Olvashatjuk, Jézus tudja, ki miért van ott. Tudja Jézus az ő szándékukat.

A farizeusok azért állnak ott, mert szeretnék Jézust valahogy megfogni, szeretnének valamit ráolvasni. Azért vannak ott, mert ez az ő tervük, ez az ő vágyuk, hogy Jézust megakasszák. A csodára váró emberek közül pedig mindenki egyénileg is gyógyulást szeretne. Hadd mondjam így, hogy az a közösség, amely Jézust körbeveszi, de amely közösségben mindenki csak saját magával van elfoglalva, az a közösség elzárja az utat Jézus Krisztustól. És a közösség ugyanolyan magányos közösség, mint amilyen magányos volt a harmincnégy éve beteg ember.

Ezt olvassuk egy helyütt: „lehetünk közösségben is mérhetetlenül egyedül. Ki ne emlékezne gyermekkorára, azokra a riadalmas perceire, óráira, amikor a legderűsebb, legszebb családi körben is egyszer csak úgy érezte, árva a mindenségben. Mert más kell az embernek a magány eloszlításához a törődésnél, a gondoskodásnál, de talán még a szeretetnél is. Hiszen az leginkább csak pusztán aggodalom, óvás, gyakorlott erkölcsi szokás... Szükség van egy lényre, valamire-valakire, aki szívünk-lelkünk értoje-érzője, bensőségi társ, örökön öröklő nekünk, velünk, miattunk való teremtés.” (Szakonyi Károly)

Az ember még egy közösségben is lehet magányos. Ha csak magányos és magára néző emberekből áll egy közösség, akkor az még akadályt is jelenthet Jézus Krisztus számára. Akadályt jelenthet annak a Jézusnak, akiről Lukács azt írja, hogy „azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10) Ebbe a csapdába estek bele a tanítványok is. Édesanyák próbálnának odamenni Jézushoz gyermekeikkel. A tanítványok pedig megál-

lítják őket: „Stop! Ide nem mehetsz! Ne fárasszátok a Mestert!” Milyen zárt kör, amely megpróbálna még Jézust is „megvédeni” az ő messiási munkájától. Ám ekkor megszólal Jézus: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket!” (Mk 10,13 kk)

Mikor pedig hallgat, a hívő tanítványoknak a leleményére van szükség. Meg kell bontani a ház tetejét, hogy leeresszék a beteget Jézus lábához. Tenni kell, hogy megtörténhessen a találkozás. Mit tudunk erről a nyomorult emberről? Csak annyit, hogy volt négy hívő barátja. Nem több és nem kevesebb. Nem tudjuk, hogy hitt, vagy nem hitt. Nem tudjuk, hogy mennyire volt összetörve, mennyire volt beszédképes. Semmit nem tudunk. Azt azonban tudjuk, hogy barátai megértették feladatukat: Jézushoz vezetni az embereket. Felszedték a háztetőt és egészen új élethelyzetet teremtettek.

Kérdezem, Testvérek, ezek után, hogy nekünk van-e emberünk? Nem olyan emberünk, aki belelök bennünket a sárba, hanem van-e olyan emberünk, akit hordozunk? Akinél nem azt nézzük, hogy ő milyen, nem azt nézzük, hogy mifajta, hanem akit Isten ránk bízott. Akit nekünk kell felvinnünk, akinek az ágát nekünk kell vinnünk, és akivel kapcsolatban az a feladatunk, hogy odategyük Jézus lábához. Hitből fakadóan megtesszük-e ezt?

Tudjátok, nekem is fáj az sokszor, amit látok és hordozok. És bár nem szeretem, mégis a lelki családomnak a része, hogy sokszor bizony hivatalnokok vagyunk, és hivatalnok gondoljuk az egyházat. Bizonyára szükséges mindez. Én magam is végzem az adminisztrációt. Az elmúlt napokban is csak statisztikát, jelentést írtam, készítettem, adtam le, vittem be. Nyilván ezért olvashatók majd istentisztelet után a karzatra való feljárón az ajtón a választói névjegyzéket, mert elkészült. El kellett készítenünk. De vajon nem feledkezünk meg sokszor a lényegről?

Ha valaki olvasta reggel Steinbach püspök úrnak a mai igéhez fűződő magyarázatát, azt mondja, hogy „az Úr nélkül szaladva és rohanva is bénák vagyunk. Jézus Krisztus nélkül az egyház is megbénul, nem tud hordozni, Úrhoz vezetni, valóságosan gyógyítani; tud programokat, látványos alkalmakat szervezni, kommunikálni, de »szaladva« is béna.” Ha azonban Jézus elindít bennünk és általunk valamit, akkor lesz emberünk, akit hordozhatunk. Amit megtehetünk. Hogy döntési helyzetbe helyezzük őket.

Bevallom nektek egészen őszintén, hogy vannak olyan helyzetek, szituációk, amikor vasárnap az egyik lábamról a másikra állok, hogy mi lenne a jobb, mit kellene tennünk? És

néha, amikor látom a külső veszélyhelyzeteket, akkor egy picit el is bátortalanodok. Konkrét leszek: a múlt nyáron Szentendrén, Budakalászon hatalmas víz vonult le a Dunán, átfut az agyamon, hogy nem kellene-e azt mondanom az istentisztelet kezdetén: „most csak egy rövid fohászt, imát mondunk”. Majd – nem megbántva – azt mondani az asszonytestvéreinknek, hogy maradjanak itt és imádkozzanak, mi pedig húzzunk csizmát és segítsünk! Mert most ez a kötelességünk! (Hálát adunk Istennek azokért a testvérekért, akik a bajban segítettek, akik rakták a homokzsákokat, szállították!)

Ne gondoljuk, hogy ez nem történhet meg velünk! Olvasom a régi gyülekezeti krónikákat, és 1814-ben a következő feljegyzést találtam: „Örök emlékezetre méltó jegyzések”. „1814. év augusztus hónapban, midőn a Pesti vásár állana, vasárnap délután a pomázi és a Sz. Endrei hegyekben oly iszonyú felhőszerződés volt, melynek árja a Kis Vázi pataknak magos partját annyira meghaladta, hogy Pomáznak Kis Váz nevű részéről több házat elseprett, tizen pár embereket elragadott s megfojtott, kik a réteken az iszapból ásattak

ki... A víz kiterjedt egészen a házakig, a Reformátusok temploma körül, a másik oldalon a Selistyának a partosabb része tartotta.”

Megismétlem: az Ige alapján úgy gondolom, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, a belévetett hittünk bátorít és indít bennünket. Indít azért, hogy emberek döntési helyzetbe kerüljenek. A négy hívő nem tesz mást, mint a beteget, a nyomorékot leteszi Jézus Krisztus lábához. És persze tudom, hogy Jézus Krisztus is munkálkodik és tesz. Ebben a kérdésben nem szeretném szembeállítani a máté-márki

történetet a Jánoséval. Nem tudom, hogy miért kell az egyiknek harmincnégy évet várnia, a másiknak pedig ki tudja, mennyit, de egyértelművé válik mind a két történetben, hogy a megoldás mégiscsak abban van, hogy emberek Jézus közvetlen közelébe, figyelmébe kerülnek. Ekkor történik meg. Jézus jelenléte az, ami megoldást ad, egy egészen új élethelyzetet teremt. És nemcsak az álmok válnak valóra, a beteg, a segítségére váró nemcsak enyhülést, hanem megváltást kap.

Mind a két gyógyítás történetben azonos Jézus szava: „megbocsáttattak a te bűneid.” „Ki bocsáthat meg bűnöket?” – teszik fel a kérdést a sokaság tagjai – „az egy Istenen kívül?” „Ki, aki képes erre?” Ezért olvastuk imádságként a 130. Zsoltárt. Annak az embernek az imádságát, könyörgését, aki ezt mondja: „Lelkem várja az URat, jobban, mint az örök reggelt, mint az örök reggelt.” (Zsolt 130,6) „Várlak Uram, azért reménykedő szívvel”



Jézus meggyógyítja a bénát Kapernaumban

– szoktuk énekelni (226. dicséret). És azt mondja ennek a Zsoltárnak a biztatása: „*Bízál, Izráel, az Úrban, mert az Úrnál van a kegyelem, és gazdag ő, meg tud váltani. Meg is váltja Izráelt minden bűnéből.*” (Zsolt 130,7-8) A mi szolgálatunknak, küldetésünknek, e templomnak, a gyülekezetnek, a közösségnek mégiscsak alapvető feladata az, hogy Jézus Krisztus munkálkodhasson benne. És megbocsáthassa a bűnöket. Jézus egyetlen egy gyógyítása sem egyszerű csoda, hanem a bűnbocsátnak a meghirdetése. Annak a bűnbocsátnak a meghirdetése, amelyet Jézus Krisztus gyakor és ma is ki-mondott.

Emlékeztek? Onnan indultunk, hogy sok minden változott az évezredek alatt, de nyomorúságunk, elesettségünk, magányunk és bűnünk ma is van. És ma is csak Jézusnál lehet bocsánatot kapni. Ma is csak Jézus Krisztus az, aki egészen új tartalommal tölti meg az életünket, és egészé teszi azt. Bűnbocsánat egyedül nála van. És ennek az előízét kapja meg a gutaütött, akit a négy barátja visz, ennek az előízét kapja meg a Bethesda oszlopcsarnokában lévő. Mi pedig egészen világosan tudjuk már, hogy Jézus Krisztusnak keresztalálában és feltámasztásában van a mi bűnbocsánatunk örömteli záloga. Mert a hatalmas Isten megmutatta a lehetőséget mindazoknak, hogy akik benne hisznek, és elfogadják, egészen új életet készít. A bűnbocsánat, a keresztalál áldozata akkor igazán személyes, ha felismerem, hogy hol vagyok, felismerem azt, hogy mit tettem, felismerem azt, hogy távol vagyok, és elfogadom Jézus Krisztus kegyelmét. Elfogadom Jézus Krisztus szavát. Mert egyedül Krisztus újjászülő kegyelme elevenít meg. Azt mondja – még egyszer idézem – Steinbach püspök úr: „amikor az elszorított »lebénult« végtagon oldják a szorító kötést, és újból beleáramlik a vér; fáj, de éled!” Életet kap. És bár Isten bűnbocsánatának, Isten kegyelmének nincsen előfeltétele, de Isten bűnbocsánatának és kegyelmének van következménye. A következmény pedig az, amit az a négy ember tett, hogy másokat Jézushoz vezetett.

Tudom, hogy mi is megtehetjük mindezt. Jézusnál valóban minden lehetséges.

Ámen.

Nyilas Zoltán lelkipásztor



KEGYELEM NÉKTEK ÉS BÉKESSÉG!

„*Kegyelem néktek és békesség!*” – halljuk minden vasárnap a templomban. Belegondoltunk-e már valaha, miért hangzik pont a kegyelem szó istentiszteletünk kezdetén? Olyan ez a köszöntés, mint egy belépő – Isten Országának is csak az Ő kegyelme által lehetünk állampolgárai. Ha az Úr meg nem könyörül rajtunk, akkor önerőből nem jutunk be oda.

A jó hír azonban, hogy nekünk könyörülő Úrunk van. Erről szól a Szentírás.

Ehhez azonban el kell jutnunk arra a pontra, hogy vállaljuk azt az utazást, mely elvezet önmagunk legbensőbb lényéhez, mint első állomáshoz, hogy onnan indulhassunk tovább a golgotai keresztet.

Bizony ez nem is olyan egyszerű. Egyszer egy kedves hitoktató testvérem mondta el a következő történetet: egy szobában nem volt semmi, csak egy szék és egy tükör. Be lehetett ide lépni és le lehetett ülni a székre, szemben a tükörrel. Ezután semmi mást nem kellett tenni, csak a tükörben nézni a saját kép-mást. Nem egy-két pillanattig, hanem sokáig, nagyon sokáig. A legtöbb ember erre az egyszerűnek tűnő dologra egy idő után nagyon érdekesen reagált: sírni kezdett. No nem a látványtól, hanem ami a látvány mögött van...

Kegyelem – az egyik legcsodálatosabb szó a Szentírásban. Héber jelentése: Isten jósága, irgalma (heszed), görögül öröm, jutalom, hála (kharisz).

Az a tapasztalatom (magammal szemben is), hogy legtöbbször, mielőtt igazán átélhetjük volna, mit jelent az élő Isten irántunk való kegyelme, egyfajta illúzióban éljük meg az életünket. S most itt elsősorban nem arra gondolok, amit Pál apostol így fejez ki: „Támadj fel a halálból és felragyog néked a Krisztus” – most egy másik vetületet szeretnék megmutatni, azt, hogy olyanok vagyunk, mint a rossz bűvészek, akik önmagukat is be akarják csapni.

Talán ez nem is tudatos. Ha belegondolunk, mindannyian hajlunk arra, hogy azt mondjuk: *Ó hát füllenttem egy kicsit – más is megteszi. Most leírok az adómból a benzin számlára, ezzel nem ártok senkinek. Ma nem maradok fent este, hogy kicsit kettesben legyek a párommal, hiszen olyan fáradt vagyok, majd máskor. Tudod, nincs semmi bajom X-szel, szerintem nagyon rendes ember, de azért ezt nem hittem volna róla...*

Igen, nem a felszínnel, a tükörképpel van baj, hanem azzal, ami a mélyben van. Ott legbelül, amit talán nem is ismerünk igazán,



de amiről mégis azt szeretnénk, ha mások elismernék és elfogadnák. Nem a megtévesztés a jó út. Jézus harcolt a farizeusokkal, akik magukat másnak mutatták, mint voltak valójában.

Olyan bűvészek vagyunk, akik nagyon ügyesen úgy csúríjuk-csavarjuk nem is a szavainkat, hanem torzítjuk lényünk legbensőbb magjának tükörképét, és ezzel nemcsak környezetünket, hanem még saját magunkat is megcsaljuk. Vannak, akik egész életüket úgy élik le, hogy nem őszinték, még saját önmagukkal szemben sem. Pedig bárhogy is ferdítjük: a hazugság az hazugság, a lopás az lopás, a szeretetlenség az szeretetlenség és a rágalom, az rágalom.

Mentségünkre legyen szólván: az ember áldozat. Annak a nagyon régi történet egyik főszereplőjének áldozata, aki ott az Édenkertben körmönfont módon egyetlen dolgot



akart: Istentől elszakítani, az őszinte, egyes Atya-gyermek kapcsolatot megromlani, elferdíteni, és ezért semmitől sem rettent vissza és nem retten vissza ma sem. Örököltük az alap-állapotot, ez tény. Ennek következményeit azonban világosan látunk kell. Ne akarjunk vakok maradni. Ebbe nem szabad beletörődnünk, ezt a harcot fel kell vállalnunk, ebből ki kell törnünk.

A jó hír, hogy nem vagyunk ebben egyedül. Isten hadakozik értünk, Jézus Krisztus azért jött, hogy az ördög munkáit lerombolja: és ezért hajol le hozzánk Őbenne egészen az emberi szívek mélységéig Isten kegyelme, hogy megmutassa: nekünk van az igazságra szükségünk életünk minden területén, és nekünk kell e hamis illúzió börtönéből megszabadulni, személyesen, egyes-egyedül. Az üdvösség személyes útja ez. Senki nem vállalhatja helyettünk, minden embernek önmagában kell eljutnia e döntéshez: akarja-e az illúziók helyett a valóságot, a szemfényvesztések helyett az igazságot, a felszíniesség helyett a mélységet, vállalja-e ezt az utat, vagy nem.

Akik sírni tudtak ott a szobában, a tükör előtt, vagy akár máshol életük egy pontján, vagy szakaszában, amikor megértették, mennyi mindent tettek rosszul, és nemcsak a tettek, a cselekedetek hangsúlyosak itt, hanem az Úr Jézus Krisztus szerető, ám szigorú tükrében minden szándék és gondolat mérlegre kerül, azok megértettek valamit már abból a titkból, hogy elementáris erővel van szükségünk Isten megmentő szeretetére, mely szabaddá és boldoggá akar tenni bennünket. Kegyelemnek hívják.

Olyan ez, mint amikor egy gyermeknek az édesanyja azt mondja, hogy ne játszszone a törékeny üvegpoharakkal, mert ha eltörnek, az több ok miatt sem jó. Ám a poharak csábítása túl erős, és bizony a kicsiny gyermekkéz rossz mozdulatától előbb-utóbb egy leesik a földre. Akkor pedig csak áll ott a gyermek, ijedt szemekkel és tudja,

hogy nem így kellett volna, tudja, hogy rosszat tett, és várja, hogy szóljon a dörge-delem, csattanjon egy anyai pofon... Ehelyett azonban látva a riadt, bűnbánó szemeket, az édesanya lehajol és átöleli a gyermeket.

Érthetetlen? Lehet. De a kegyelem azért kegyelem, mert több annál, mint amit mi megérdemlünk, és azért kegyelem, mert akkor is le tud hajolni és át tud ölelni, amikor ez emberi ésszel szinte felfoghatatlan.

Úgy hiszem, ha mindezt a szívünk már kezdi igazán megérteni és megélni, akkor nem takarónak fogjuk használni Urunk kibeszélhetetlen drága tettét, melyet mindannyiunkért vállalt életével és a golgotai kereszten való kínhalálával, hanem sokkal szigorúbbak leszünk önmagunkhoz is. Szigorúak, de igazságosak. Mint a jó szülő, vagy a jó pedagógus, aki azért fegyelmez, hogy igazabb emberré tegyen. Így nekünk is szívből fog fájni, ha kicsúszik a szánk egy füllentés. Nekünk fog fájni, ha nem kérdeztük meg igazán Urunk akaratát, és rossz döntést hoztunk. Bánkódni fogunk amiatt, ha bántóan beszélünk valakivel, sőt talán már az is, ha csak rosszat gondoltunk róla, de szánk néma maradt.

Kegyelem néktek, – ha pedig átéltük, ez mit is jelent, akkor ott van a folytatás is: ...és békesség.

Van úgy azonban, hogy a békesség elillan. Sok oka lehet ennek. Ne feledkezzünk el az egyik legfontosabb okáról: ilyenkor le kell borulnunk, az Ige tükrében meg kell vizsgáljunk a

szív mélységeit, és ha még mindig nem jöttünk rá: kérnünk kell, hogy az Úr mutassa meg, mit tettünk rosszul. Ő pedig megcselekszi, mert velünk van, és bennünket akar Lelke által csiszolgatni, míg ki nem formálódik bennünk ott legbelül a Krisztusarc. Sőt, bűneink bocsánatát adja, ha bánkódunk miattuk.

Hát nem csodálatos pecsétje ennek minden úrvacsorai közösség, mely során úgy élhetünk a szent jegyekkel, hogy egyben bocsánatát is köszönjük, és ígéretet teszünk arra, hogy hálaiból engedelmeskedünk?

De mi van akkor, ha egy ember nem érzi, nem érti, hogy élete illúzióinak rabja, miért lenne hát szüksége szabadulásra? Mi van akkor, ha valaki még nem tudja magáról, hogy bűvészmutatványait úgy végzi, hogy elsősorban saját magát téveszti meg? Nos, éppen ezért bízott bennünket egymásra az Atya. Ahogy egy családban is fontos, hogy a testvérek megértsék, ők egy test és vér, (amit magyar nyelvünk olyan páratlan szépséggel ad vissza), ha pedig így van, akkor ennek valóságos értelmében kell megélniük életüket is. Segítenünk kell, imával, beszélgetésekkel, a szeretet csodálatos tárházával egymást. Felelősek vagyunk egymásért. Hiszem és vallom: minél mélyebben megérintette már szívünket Isten kegyelme, annál inkább átéljük: itt már nem én vagyok a főszereplő, hanem az a Jézus Krisztus, aki oly fontos, hogy a reám bízott embereket is Őelé kell segítenem.

Bárcsak földi utunk során az lenne legfőbb célunk, hogy minden reánk bízott igazán átélje és megértse a szabadítás és a megtartatás kegyelmét.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor



Kedves testvéreim! Régóta ismert az úgynevezett koncepciók perék fogalma. A történelem folyamán sokszor voltak koncepciók perék. A tizenhárom aradi vértanú pere is egy ilyen per volt, ahol már előre megvolt az ítélet. A háború utáni években, meg 1956 után sok olyan pert tartottak, ahol már előre meghozták az ítéletet, tehát felesleges volt bármit is bizonyítani. Nem a bírák derítették ki a tárgyalás folyamán, hogy milyen ítéletet kell hozniuk, hanem megkapták felülről az utasítást. Ezeknek a koncepciók pereknek van egy egyszerűsített formája is, hétköznapi nyelven: a fúrás. Egyszerűen ki lehet valakit fúrni az állásából úgy, hogy hamis vádakat sugdolóznak az illetékesek fülébe, akik aztán azoknak a vádaknak nem néznek utána, vagy lehet, hogy nem is akarnak utánanézni.

Ezt azért mondtam el, mert most, böjt első vasárnapján egy ilyen koncepciók per-ről, vagy még egyszerűbben egy alattomos fúrásról szeretnék beszélni. Régen is előfordult ilyen, legalábbis a héber irodalomban találkozunk vele.

Élt nagyon régen, talán még Ábrahám korában egy gazdag ember valahol Keleten, Kánaánban vagy Mezopotámiában. Közismerten istenfélő, jó ember volt, mégis nagy csapások érték, mindene elpusztult, és borzalmas betegség gyötörte. Ennek az embernek a története hosszú időn keresztül élt szájhagyományban, míg végül a babiloni fogság utáni időkben egy ügyes héber költő gyönyörű költeményben dolgozta fel ezt a szájhagyományt, amely megtalálható a Bibliában a költői művek között. A költő úgy adja Jób szenvedésének a magyarázatát, hogy a Sátán bevádolta – mai nyelven megfúrta – Jóbot Istennel azzal a hamis váddal, hogy csak azért istenfélő, mert jól megy sora, de ha baj éri, rögtön Isten ellen fog fordulni. Isten tudta, hogy a Sátánnak nincs igaza, de hogy ezt be is bizonyítsa, megengedte neki, hogy csapásokkal sújtsa Jóbot, csak az életét kímélje meg. Ez természetesen költői magyarázat, hiszen nem voltak jelen újságírók Isten és a Sátán beszélgetésénél, mindenesetre nagyon tanulságos magyarázat. Amikor Jób mindenét elvesztve súlyosan megbetegedett, három barátja ment el vigasztalni, és a köztük lezajló hosszú beszélgetés a héber irodalom egyik legszebb és legtanulságosabb költeménye. Ezért helyezték el a Biblia költői könyvei között.

Jób úgy tekint Istenre, mint akivel szemben védekezni úgysem lehet. Ehhez tudnunk kell, hogy abban az időben még mindenki ismerte a mezopotámiai kétistenhit tanítását, és a jó hatalom, Marduk küzdött a gonosz hatalommal, Tiamattal, és a harcból Marduk került ki győztesen, aki aztán olyan hatalmas úr lett, hogy még gondolatban sem tűrt ellentmondást. Ezt az ellentmondást nem tűró istenképet vetítette át Jób az egy, hatalmas, de ugyanakkor kegyelmes Istenre, ezért sóhajtott fel ilyen



fájdalmasan: „Ha igazam lenne is, bűnösnek mondana szája.” Innét ered az, hogy ennek a próbatétel alatt álló embernek a vergődésében hol a belenyugvás, hol a kétségbeesés jelenik meg.

Három barátja – nagyon helyesen – olyan irányba viszi a beszélgetést, hogy mi nem vádolhatjuk Istent, hiszen nem tudjuk, mit miért tesz, és akármennyire igaznak tartja is valaki magát, vagy annak tartják őt az emberek, nem árt, ha egy kicsit magába néz, és a maga igazságának a tudatában is bűnbánatot tart. Bildad barátja így szólt hozzá: „Nem veti meg Isten a feddhetetlent” (8:20), jelezve ezzel, hogy még a nagyon istenfélőnek ismert Jóbban is lehet valami, amivel megbánhatta Istent vagy embertársait. Elifáz barátja ezt mondta neki: „Saját szád tart bűnösnek” (15:6). Ezzel arra célzott, hogy amikor Jób keserűségében kifakadt Isten

zsálemhez, nem az ellenséget szidta, hanem a néphez fordult ezekkel a szavakkal: „Öltetek zsákruhát, sírjátok és jajgassatok, mert nem fordult el rólunk az Úr izzó haragja!” (4:8) Ugyanúgy Jóbot is a bűnbánat hangján próbálta három barátja vigasztalni. Ha mindenki igaz embernek ismeri is őt, neki is jó lenne egy kicsit bűnbánattal magába néznie. Isten nem olyan, mint a mezopotámiai vallás Mardukja, aki szinte olyan hatalmas zsarnok, hogy szólni sem szabad hozzá. Mindennek van oka, amit Isten tesz. Erre vonatkozólag az Újszövetségben is olvashatunk figyelmeztetést János levelében: „Ha azt mondjuk, nincs bűnünk, önmagunkat csaljuk meg” (1Jn 1:8). Ez vonatkozik a nagyon régen élt Jóbra, de vonatkozik minden ma élő emberre is. Ez volt tehát Jób koncepciók pere.

Később is volt egy koncepció per Jeruzsálemben. Ebben is előre megvolt az ítélet, amikor Jézust Pilátus (Júdea római helytartója: 26-36) elé állították. Pilátus jó bíró volt, ő meghallgatta Jézust, és kijelentette: „Én nem találok benne semmiféle bűnt” (Jn 18:38). Igen ám, csakhogy ekkor jött egy hang – mint ahogy az elmúlt fél évszázadban nálunk is mindig jött egy hang – a bírákhoz felülről, amelyik előre meghatározta az ítéletet. Jeruzsálemben is jött egy hang a vallási vezetőktől: „Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja” (Jn 19:12). Ez hatott. Pilátus ezzel meg volt fogva. Nem kell más, csak annyi, hogy valaki elmegy Rómába, és elkezd fúrni Pilátust a császár előtt. Ez akkor is így volt, fúrás akkor is volt. Ettől félt Pilátus. Csak ültesse be valaki a császár fülébe a hamis vádat, hogy Pilátus lepaktál a zsidó lázadókkal, és máris száműzetésben találja magát.

Hiába ismerte fel Pilátus, hogy Jézus ártatlan az ellene felhozott vádakban. Mielőtt a római helytartóhoz vitték, volt már egy kihallgatása a főpap előtt. Ott Jézus saját szavait fordították ellene, mint ahogy azt azóta is nagyon szívesen csinálják a koncepciók



Repin: Jób és barátai

ellen, már ezzel is megbántotta őt. Elishu pedig erre figyelmeztette: „Jogosnak gondold-e, ha ezt mondd: Igazam van Istennel szemben?” (35:2)

Ezek a megállapítások nem egyedülállók a héber irodalomban. A Prédikátor könyvében például megtaláljuk ennek a kijelentésnek az alapját: „Nincs olyan igaz ember a földön, aki csak jót cselekednék, és nem vétkeznék” (7:20) Jeremiás (Kr. e. ~650-) pedig, amikor az ellenséges sereg közeledett Jeru-

perekben. Ezt olvassuk Máté evangéliumában: „Végül előálltak ketten, akik azt állították, hogy Jézus ezt mondta: *Le tudom rontani Isten templomát, és három nap alatt fel tudom építeni.*” Nyilvánvaló volt, hogy Jézus itt jelképesen beszélt, hiszen senki sem gondolhatta józan ésszel, hogy egy galileai próféta oda fog állni kalapáccsal, és három nap alatt szét fogja venni azt, amit negyvenhat évig építettek (Jn 2:20). Mindenki tudta, hogy ez képtelenség, de hamis vádnak jó volt az előre kitervelt koncepció perben. Mikor aztán erre a kérdésre: „*Te vagy-e a Krisztus (a Messiás), az Isten Fia?*”, Jézus bizonyosságot tett magáról ezekkel a szavakkal: „*Te mondtad*”, több sem kellett nekik, „*Így feleltek: Méltó a halálra*”.

Kimondták rá a halálos ítéletet, csakhogy azt nekik nem volt szabad végrehajtaniuk. Ezért vitték Pilátus elé. Azt is bizonyára tudták, hogy Pilátus nem annyira buta, hogy ne látna át mesterkedéseiken. Nem baj, majd megfenyegetik egy kicsit. Ez a módszer ma sem ismeretlen. Ma telefonon szoktak jönni a fenyegetések, hogy fel fognak robbantani valamit. Aztán vagy komolyan veszik, vagy nem; vagy robban valami, vagy nem. Nem is olyan régen, az egyik évben Amerikában nem vették komolyan, és szeptember 11-én robbant. Ettől félt Pilátus is, hogy nem kell más, csak egy kis fenyegetés, egy kis fúrás, akkor nem telefonon, hanem közvetlenül Rómában, és robban a koncepció bomba, ő pedig boldog lehet, ha a kereszt helyett csak száműzésbe megy. Abban az időben sok álmessias jelentkezett, és sok valódi lázadót fogtak el. Nem lett volna nehéz megfúrni Pilátust a császár számá. Ezért, bár látta, hogy Jézusnak ezekhez a lázadásokhoz semmi köze sincs, úgy gondolkodott, ahogy azt az egyik magyar költő, Reményik Sándor nagyon szépen megírta: „Egy messiással több vagy kevesebb, Pilátus lelke nem lesz nehezebb”, és megengedte, hogy Jézust felszegezzék a keresztfára.

Ebben a perben is az történt, ahogyan Jób könyvének a szövegét egyes kéziratok alapján értelmezni lehet: „*A szájam kárhozható engem*”, mint ahogy Károli fordította. A „szája” és a „szájam” szavak között a héber írásban egy vékony vonal a különbség, amelyet vagy az egyik másoló nem vett észre, vagy egy másik másoló véletlenül odahúzott. Ebben az esetben az lenne ennek a mondatnak az értelme, hogy Isten saját szavait fordítja Jób ellen, ami teljesen kizárt, de az nem kizárt, hogy Jób erre gondolt. Éppen így Jézus ellen is saját szavait fordították, és az annak alapján kimondott ítélettel mentek a helytartó elé jóváhagyásért. Ott tehát az ítélet már előre megvolt, csak ki kellett kényszeríteni a jóváhagyást, ami sikerült is. Pilátus előtt tehát már nem vizsgálat, hanem egy koncepció per zajlott le.

Jézus pedig úgy szenvedett, mint Jób: ártatlanul. Nem csak a bűnös ember szenvedhet. Jób nem volt bűnös, mégis borzalmas betegség gyötörte. Jézus nem volt bűnös, mégis keresztre feszítették; nem azért, mintha Ő lett volna bűnös, hanem azért, mert annál inkább bűnös az ember, akinek a megmentéséért Jézus a földre szállt. Az ember szenvedése sok-

szor tűnik értelmetlennek. Saját szenvedését a legtöbb ember értelmetlennek is tartja. Nincs olyan ember – vagy legalábbis nagyon kevés –, aki ki tudja mondani, hogy megérdemelte a szenvedést. Még sohasem lázadtál fel Isten ellen nyomorúságodban, mint ahogy Jób tette a maga nyomorúságában? Nálunk nincs ugyan olyan gyónás, mint katolikus testvéreinknél, mi nem soroljuk fel bűneinket a gyóntatószékben, mégis jó lenne, ha az esti csendben, „*belső szobádban, ajtódat bezárva*” (Mt 6:6) szemtől szembe az Úrral, bevalanád neki, hogy méltó vagy a kereszthalálra.

Jóbot mindenki feddhetetlennek tartotta. Mi is feddhetetlennek szoktuk magunkat tartani. A különbség csak annyi, hogy Jóbot Isten tartotta feddhetetlennek (Jób 1:8), mi pedig magunkat szoktuk annak tartani. Szeretünk mindenkit bűnösnek tartani – magunkon kívül. Egy alkalommal, amikor evangelizációt tartottunk a gyülekezetünkben, hívogattam az egyik presbiter testvérünket a templomba ígét hallgatni, magunkba szállni, bűnbánatot tartani. Erre sértődötten kérdezte, hogy miért éppen ő menjen el az evangelizációra. Menjen el Lajos! Menjen el Péter! Felsorolta az egész utcát, hogy ki mindenki menjen el a bűnbánatot tartani, de neki már csak nincs arra szüksége, hiszen ő feddhetetlen. Olyan ártatlannak tartotta magát, mint Jób, azzal a különbséggel, hogy őt nem Isten, hanem saját maga tartotta ártatlannak. Ez a különbség közte és Jób között, de közöttük és Jób között is.

Pedig ha egy kicsit magunkba nézünk némi bűnbánattal, és e nagybőjti időben megpróbálunk felnézni a Golgotára, valóban felsőhajthatunk, ahogy az énekekben az előbb is tettük: „*Te drága Jézus! Mi történt téveled, hogy ily keményen sújt a zord ítélet? A szörnyű vétket el mivel követted, mi volt a tetted?*” (340. dics.) Gondold végig az életedet, minden szavadat, minden cselekedetedet, minden rejtett gondolatodat! Aztán folytasd az ének következő versével: „*Mondd! Ennyi kínna mi az eredete? Jaj, bűneimmel vertelek keresztre! Amit Te szenvedsz, Jézus, én okoztam, fejedre hoztam.*”

Itt van a magyarázata földi nyomorúságunknak, kihullott könnyeinknek, fájdalomainknak, sikertelenségeinknek. Itt van a magyarázata annak, amikor úgy érezzük, hogy rajtunk nyugszik Isten büntető keze. Itt van a magyarázata a golgotai keresztnak, mert Isten igazsága nem tűri el a bűnt büntetés nélkül. Ezért ér engem is büntetés, megpróbáltatás, szenvedés az életemben, ezért gyötör betegség, ezért bántalmaznak emberek. Ez azonban még mindig nagyon kevés ahhoz képest, amit én Isten és embertársaim ellen elkövettem. Az én bűneim súlya ennél sokkal nagyobb, de ez a súly ott van a kereszten pontosan úgy, ahogy az előbb énekekben megvallottuk: „*Krisztus! Ártatlan Bárány, ki miértünk meghaltál, a keresztfára oltárán nagy engedelmes voltál! Hordoznál bűneinket, Te váltottál meg minket.*” (184. dics.) Ez a Golgota magyarázata.

Lesz még egy per. Az már nem koncepció per lesz, legfeljebb annyiban fog hasonlítani hozzá, hogy ott is előre meglesz az ítélet,

amit azonban nem felülről súgnak a Bírónak, hanem a Bíró hozza meg előre, mert Ő már előre jobban ismer engem, mint én magamat. Ezért „*Krisztus hogyha visszajő, trónusába ül be Ő. Mind a népek, nemzetek Ő elé sereglenek*” (395. hall.). Akkor te is ott fogsz állni Ő előtt, és Ő ítélni fog igazságosan, őszintén, mint ahogy Isten ítélezett Jób felett, hiszen a Sátán által kikényszerített koncepció per után „*az Úr jóra fordította Jób sorsát, és kétszeresen visszaadta az Úr Jóbnek mindazt, amije volt*” (Jób 42:10). Ott fogunk állni mindnyájan az Úr ítélőszéke előtt, és el fog hangzani az igazságos ítélet. Bűneid már elégték a Golgota áldozati oltárán, de ott van-e a szívedben a szeretet azok iránt, akiket Jézus itt hagyott, amikor tőlünk testében eltávozott, és akikkel Ő az ítélet napján majd azonosítja magát: „*Amikor megtették ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg*” (Mt 25:41). Ez a szeretet lesz az utolsó nagy per – nem koncepció per – téje: „*Akkor így szól a Király a jobb keze felől állókhoz, Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot*” (Mt 25:34). Ha hiszed, hogy akkor köztük lehetsz, boldog hálaadással szálljon fel most szívedből az ének: „*Ha trónusodnál Jézusom, Vezérem, fejem ragyogva fürdik majd a fényben, énekelek, hol szentül zeng az ének, dicsérve téged.*” Ámen.



Imádkozunk! Mennyei Édesatyánk! Köszönjük neked az Igét, a biztatást. Köszönjük, hogy elhoztad számunkra kegyelmedet, hogy mindennap annak ellenére, ahogy élünk, ahogy gondolkozunk, ahogy cselekszünk, életünk lehet tenálad. Köszönjük, Urunk, hogy Te igazán ismerd minket. Köszönjük, hogy a te ítéleted igaz és őszinte. Köszönjük, hogy ha előtted leborulunk, mi is őszinték lehetünk. Kérünk, Urunk, ezen a bőjti vasárnapon, adj szívünkbe igazi bűnbánatot. Add, hogy az Ige tükrébe belenézve meglássuk valódi önmagunkat, ne másokat, és tudjunk könyörögni a kegyelemért, az életért! Kérünk, maradj velünk a ránc váró napokban. Őrizd meg szeretteinket, szüleinket, gyermekeinket, unokáinkat! Áldd meg azokat, akikkel együtt élünk, akiket ránc bízál! Áldd meg, Urunk, a te népedet, és áldd meg ezt az egész világot, hogy meg tudjanak ismerni téged az emberek, és át tudják élni a megváltás élményét! Kérünk, maradj velünk Szentlelked által, az Úr Jézus Krisztusért. Ámen.

Soós László lelkipásztor

MAGYARORSZÁGI – LELKÉSZ – NŐ KOLOZSVÁRON VÖRÖS ÉVA LELKIPÁSZTOR

Vannak napok, helyzetek az ember életében, amelyek végső lökést adnak egy-egy régóta fontolgatott elhatározáshoz. Ilyen volt Vörös Éva egykori pomázi beosztott lelkész számára 2004. december 5-e. Igen, a népszavazás napja. Amikor valami csaknem kettétört a Magyarországon élő és a határon túlra szakított magyarok kapcsolatában.

Vörös Éva pedig döntött: áttelepül. Magyarországról Romániába. Úgy érezte, ez az egyetlen módja annak, hogy engesztelje az ott élő magyarokat. Különben miként néz a mérai aszszonyok szemébe, akikről reggelként a tejet vásárolja a kolozsvári piacon? Különben, hogy fogja átvenni jó szívvvel az úrvacsora jegyeit egy erdélyi református egy magyarországi lelkész kezéből? A példa nem valóságtól elrugaskodott: nem sokkal a népszavazást követően az egyik kalotaszegi gyülekezetben figyelmeztette a lelkész, jobb lesz, ha csak prédikál, és az úrvacsoraosztással nem próbálkozik. (Azon most ne akadjunk meg, hogy az erdélyiek haragjának illetén kifejeződése és a keresztyén tanítás mennyire cseng egybe... Az ember már csak ilyen: gyarló, haragvó.)

Értette Éva a keserűségből adódó haragot – s viselte csendesen. A magyarországiak helyett is.

És hogyne kárpótolta volna minden gyanakvó tekintetért, amikor az egyik istentisztelet után könnyes szemmel fordult hozzá egy idős férfi, s köszönte meg a prédikációját, mondván, hogy végre megértette: nem azért született ő Erdélybe, mert Isten verni akarja. Igen, ezt most értette meg, amikor Éva elmondta, hogy azért települt át, mert tudja, Isten őt itt áldja meg.

Régóta fontolgatott elhatározást említettem imént. Hogy hol kezdődött? Talán valahol a Hajdú-Bihar megyei Nagykerekiben, ahol a kilencvenes években lelkészként szolgált, közel a romániai határhoz. Innen járt át a debrecenieikkel Nagyváradra, a Sulyok István Református Főiskolára, a vallástanár szakosoknak dogmatikát, katechetikát tanítani. Hány, de hány fiatallal találkozott, aki alig várta, hogy átvehesse a diplomáját és már lépett is tovább. Nyugat felé tartott, ami a képzeletükben egyenlő volt a Kánaánnal. Éva pedig állt volna elébük: ne menjenek, ő ismeri a világnak azt a tájkát is, tudja, hogy Isten országa nem feltétlenül egyenlő Nyugattal. Hiszen mennyi arrafelé szakadt magyar kettétört életét látta már akkorra...

Tudta azonban, hogy szavának csak akkor lesz valódi hitele, ha mindez nem Magyarországról mondja, hanem maga költözik az erdélyi magyarok közé. Ez érlelődött meg számára azon a bizonyos napon.

De mit tud magával kezdeni egy magyarországi – lelkész – nő Erdélyben? Rátérünk erre is, ám előbb keressük a választ arra, honnan van benne nagyon mély diakóniai el-



Vörös Éva
lelkipásztor

kötelezettség? Sora van ennek is, ami valamikor a teológia elvégzése után kezdődött. 1979-et írunk, a frissen felszentelt lelkész nő rövid ideig *Finta József* lelkész mellett segédkezett, majd *Juhász Zsófiához* került Órbottyánba, a fogyatékkal élő gyerekek otthonába. A Zsó – ahogy Éva nevezi őt – mellett töltött esztendő meghatározta gondolkodását. Úgy érezte, megtalálta a helyét az egyházban. Ezen a révén került később Debrecenbe is, az ottani szeretetotthon élére, s tanult diakóniát Németországban, az Egyesült Államokban, s írja ma is doktori dissertációját – éppen *Juhász Zsófia* életéről.

Közben kacskaringós utat járt, s jár.

Órbottyán után – 1982 februárjában – a pomázi-budakalászi-csobánkai társégyház-községbe került *Szűcs Ferenchez*, aki akkoriban már a teológiai professzorságra készült. Ez volt az első gyülekezete, ahol hosszabb időt töltött (egészen pontosan 1983 szeptemberéig szolgált itt, majd még egy rövid ideig helyettesítőként, 1986 novemberében és decemberében). Olyan emlék ez számára majd' harminc év távolából is, mint az első szerelem. S innen való a palástja is, amit féltve őriz.

A társégyházközségben kifejezetten az volt a feladata, hogy megszerveze a gyermek- és az ifjúsági munkát. Nem volt számára új ez a feladat, hiszen teológusként a Baross téren, *Pungur József* lelkészsége idején rendszeresen tartott gyermek-istentiszteleteket és ifjúsági órát. Nagyon korán megértette, hogy az ifjúsági munka titka – a látó-

gatás. Utána kell menni a fiataloknak, az ott-honukban felkeresni őket. Ment hát utánuk. Az ifjúság összegyűjtésében segítségére voltak a Szűcs-gyerekek is, akik hozták a barátaikat. Sőt olykor még a gyermek-istentiszteletekbe is besegítettek, karácsonyi műsorok szervezése kapcsán. Mivel nem volt túl nagy korkülönbség közte és a fiatalok között, nem kis erőfeszítésbe került „tekintélyének” megőrzése. Hogy ne küldjék el melegebb éghajlatra, hanem higgyenek abban a követségben, akiért járt, ezért bizony az „üzenet” átadásakor magában nagyon meg kellett küzdenie a nyelvezetért, és az együttlétek formájáért. Hogy egyszerre legyen laza és komoly, hogy mindenről lehesse beszélni, meg az „egy szükségesség” dologról is, hogy benne legyünk e világban, mégis merjünk nem e világból valók lenni.

S mint ahogy a magvető még semmit sem lát az aratásból, ő sem úgy élte meg ezeket az alkalmakat, mint sikeres ifjúsági munkás. Viszont az is tény, hogy *Pásztor János* Debrecenben éppen azért hívta meg annak idején a Diakónusképzőbe tanítani, mert erről a tájékról híre ment a gyerekek és fiatalok iránt érzett elkötelezettségének...

Igen, az első gyülekezete... Emlékei ma is élénken élnek benne. A papcsaládról, amely teljes mértékben befogadta. Minden vasárnap náluk ebédelt. Emlékszik a legkisebb gyerekekre, Kölcshire, akit délben etethetett, s aki egy ilyen alkalommal nagy komolyan kijelentette, hogy ő már tudja,



Az 1982. május 30-ai konfirmáció
Szűcs Ferenccel

kit fog feleségül venni... Emlékszik, hány-szor tévesztette a Ravasz-féle liturgiát, s hogy kuncogtak ezen a papfiúk. No, és amikor két kislány beszélgetését hallgatta a gyermek-istentiszteleten? Olyan fekete, mondták rá, mint egy boszorkány. Hiszen akkoriban ezeket az alkalmakat is fekete



1983. június 19-én testvére, Vörös Ákos beiktatásán

kosztümben kellett tartania. Ki is jelentette, hogy ilyen öltözetben soha többet...

De miként került egyáltalán Éva a teológiára, miért érezte úgy, hogy Isten őt erre a szolgálatra hívja? A válasz emberi észjárás szerint természetes, ám egyben rendkívüli. Természetes, hiszen hívó szülők gyermekeként született a család zuglói otthonába. Szülei Balatonszárszón ismerkedtek meg, az egyik Soli Deo Gloria-konferencián, a negyvenes évek végén. Az édesanyja Soos Géza mellett volt utazótitkár, édesapja közgazdászként Csia Lajos bibliaköréhez tartozott. Világlátását mi sem jellemzi jobban, mint hogy a forradalom után börtönbe is került. Házasságukat Isten nyolc gyerekkel áldotta meg, közülük hármat hívott el lelkési szolgálatra.

Köztük Évát.

És ez is milyen rendkívüli! A kamaszlány a Radnóti Miklós Gimnáziumba iratkozott be, ahol a magyarra Jobbágy Károly költő felesége tanította. Éva pedig belevetette magát az irodalomba, szakkörökbe, s az írásba. Mindenki úgy könyvelte el őt, mint leendő bölcsészhallgatót. S ő is saját magát. Egészen addig, amíg nem találkozott Takaró Károly segédlelkésszel, akinek a hatására gyökeres fordulatot vett az élete. Egy családlátogatás során „cserkészte be” a lelkész, akit ma is csak „szentatyám”-nak szólít.

Éva pedig elhatározta, hogy a teológiára jelentkezik. A gimnáziumban persze igyekeztek lebeszélni szándékáról. Húsz-harminc éve nem jelentkezett senki onnan az egyház szolgálatára, nehogy már ez a tehetséges lány rontsa a statisztikát! Ő azonban nem ő lett volna, ha el lehetett volna tántorítani a szándékától.

Az első pofont az egyháztól kapta: nem vették fel. Miért nem? Mert akkor – a hetvenes éveket írjuk – éppen túl sok nő jelentkezett a teológiára. Sebaj, ha már így alakult, kiment egy évre az NDK-ba mosogatni. Az angol mellé elsajátította a német

nyelvet is, és itt találkozott először a diakóniával, amely aztán bűvópatakként előlő tör az életében. A mai napig.

Most novemberben éppen háromböröndnyi irodalommal tért vissza külföldi ösztöndíjáról Kolozsvárra. Ezt szeretné feldolgozni. Mert úgy érzi, lassan a körmére ég a doktori értekezése. Nem lustaságból halad ilyen lassan az írásával, dehogy. Ám a munkájához a körülmények Kolozsváron korántsem annyira adottak, mint Tübingenben, ahol az egyetem kényelmes, családias könyvtára éjjel-nappal a rendelkezésre állt. De lassítja a munkáját az autoimmun betegsége is, ami sok pihenésre kényszeríti, s ami által némi nyugdíjra lett jogosult.

Ennyi pénzből azonban alig-alig tud megélni. Volt, amikor hónapokra idősapólásra kellett adnia a fejét. Jó volna hát, ha végre legalább félállásban valamelyik gyülekezetbe be tudna kapcsolódni.

Mert azt ne higgyük, hogy az erdélyi református egyház tárt karokkal fogadta a lelkésznot. Ennek egyik oka mindenképpen a női mivolta. Érzi ennek a hátrányát azóta, hogy jelentkezett a teológiára. Hány, de hány példát tudna mondani erre későbbi életéből is. Utólag is meg van győződve róla, hogy a külföldre utazó egyházi delegációkba többnyire csak azért vették be őt is, mert ha nincs közöttük nő és fiatal, akkor a nyugatiak nem fizetik az út árát. Amikor pedig az egyik ökumenikus egyházi testületbe beválasztották volna, saját delegációja mondatta le őt írásban. Mert

nő... Lett is belőle botrány... Amikor – Csíha Kálmán püspök ihletésére – megérkezett Erdélybe, s szolgálatra jelentkezett, az új püspök nem rejtette véka alá, hogy nincs szüksége lelkésznökre – különösen nem magyarországiakra.

Mintha az egyház még ma sem tudna mit kezdeni a női lelkészekkel. Kallódnak is ezért sokan közülük. Néha úgy érzi, ő maga is ebbe a csoportba tartozik, aztán megrázza magát, s folytatja útját. Sivatagi éveket él az egyház, tartja, ám ettől nem csak a nők szenvednek, hanem a férfiak is. Hiszen hol vannak manapság olyan nagyságok, mint Farkas József – akit szintén az egyik lelki atyjának tart – vagy Gyökössy Endre?

Ne higgye azonban bárki is, hogy a vad feminista teológusok közé számítja magát. A feminista teológia vadhajtasait, az agresszív nyugati liberalizmust éppen úgy nem tudja elfogadni, mint azoknak a véleményét, akik a nő helyét egyedül a konyhában tudják elképzelni. Ezzel kapcsolatos meggyőződését nyugati női teológusok gondolatain érlelte, akiket személyesen ismer, s akiknek a dedikált kötetei a polcán sorakoznak.

Nem, nem érzi magát kallódónak Éva. Használ, ahol tud. Sokat publikál az *Érted vagytok* katolikus bázisközösséges lapban, ír a *Reformátusok Lapjába*, és az erdélyi újságokba is, prédikál, ahová hívják, külső munkatársa az *Agnus Rádió*nak.

De azt azért nem bánná, ha valamelyik kolozsvári gyülekezetben legalább félállást kaphatna. Eppen ezekben a napokban tárgyal erről Kató Béla püspökkel. S akkor mellette nyugodtan be tudná fejezni végre a doktori disszertációját is, hogy ne azt kelljen majd a fejfájára írni, amit viccesen szoktak neki mondogatni a barátai: majdnem ledoktorált, de folytatja odaát.

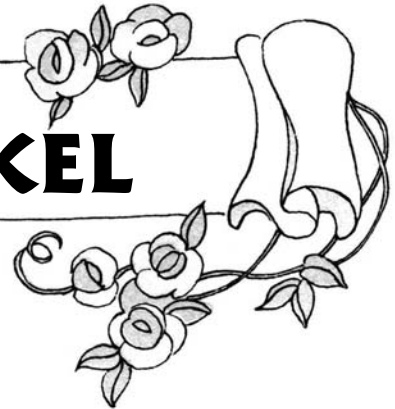
Hardi Péter



„Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket!”



EGY LÉLEKKEL



ADVENTI BABA-MAMA KÖR 2013. december 9.

Adventi baba-mama kör került megrendezésre 2013. december 9-én, hétfőn, a gyülekezetünkben, ahol a kismamák saját



készítésű egyedi ékszereket, foltvarrással készült karácsonyi díszeket mutattak be és árultak.

Az alkalmat lelkipásztorunk nyitotta meg, s bár tömegek nem ostromolták az ajtókat, mégis egy kötetlen, jó légkörű együtt-lét alakult ki. Lehetőség nyílt termelői méz kóstolására és vásárlására, az érdeklődők továbbá belekóstolhattak a reformkonyha



különlegességeibe, és a finom falatok receptjeit kis füzetecske formájában magukkal is vihették. Hamar Enikő néni az ünnepi baba-mama kör alkalmára beköltözött hozzánk a könyveivel. Különböző kézműveskedésre is volt mód: karácsonyi asztaldisz, ígés könyvjelző és ajándékkísérő kártya készítés felnőtteknek; míg a gyerekek anygalkát, csengőt vagy karácsonyfadíszet készíthettek szülői segítséggel. A gyerekeknek ezen felül volt mesesarok és éneklés is, gitárkísérettel.

Néhány vélemény a résztvevőktől:
Malmosné Marosvári Éva: Nagy volt bennem a várákozás, de ugyanakkor az aggodalom is, hogy vajon hogy fog sikerülni, hiszen nagyon sokat készültünk rá testben és lélekben egyaránt. Úgy tapasztaltam, hogy akik rászánták magukat és eljöttek, azok jól érezték magukat, hiszen senki sem ment el korán, csak mikor a gyerekek már „nem bírták tovább”, azaz eljött az ebéd és az alvás ideje. A legnagyobb sikert a gyerekek körében az anygalkészítés és az éneklés aratta. Jó volt hallgatni, hogy váltunk „egy testté”, felnőtt és gyerek mind, a gyermek evangéli-

umi énekek éneklése alatt. A másik nagy élmény számomra az volt, hogy különböző generáció volt együtt, szolgáltunk és beszélgettünk. Erre a szürke hétköznapiakban kevés alkalom adódik.

Rádi Zsuzsanna: Az adventi időszak idején meghívást kaptunk egy különleges baba-mama foglalkozásra, melyet a KIE-házban rendezett meg a gyülekezet baba-mama köre. Igazi várákozás, karácsonyi hangulat költözött a szívünkbe. Nagyon jól éreztük magunkat. A gyerekek önfeledten játszhattak. Jól előkészített kézműves feladatokkal ügyeskedhettünk. Gyerekek és felnőttek számára is egyaránt izletes finomságokat kóstolhattunk, amit aztán itthon mi is elkészítettünk. Az élő, gitáros ének Eszter lányom nagy kedvence volt. Nekem, mint anyukának az tetszett a legjobban, hogy ki tudtam kapcsolódni a hétköznapiakból. Jutott időm a sok program mellett beszélgetésre és pihenésre



is. Köszönjük a szervezőknek és a jelenlevőknek az imádságot, és az együtt töltött időt.

Suhajda Józsefné, Erzsike néni: Örömmel mondtam igent a szervezők meghívására, és nagyon jó volt látni, hogy olyan családok is jöttek erre az alkalomra, akik csak ritkán járnak a templomba, vagy nem tartoznak a gyülekezetünkhöz. Együtt lenni velük, együtt énekelni, beszélgetni, dicsérni az Urat és hálát adni neki, nagyon jó érzés volt.



Asszonysegítőink is jól érezték magukat, és egy szép délelőttöt töltöttünk el együtt. Azóta azért imádkozom, hogy mindannyian megismerjék Jézus Krisztus megváltását, szeretetét, egyre többen csatlódnának.



lakozzanak hozzánk, épüljenek be a gyülekezetünkbe, és ezáltal is többen legyünk Jézus Krisztus gyülekezetében, hogy áldjuk és magasztaljuk az ő dicső nevét.

Czákné Varga Ildikó: Nagyon nagy szeretettel és várakozással készültünk erre az alkalomra, időt és energiát nem sajnáltunk azért, hogy mások is megismerhessék, mi történik ilyenkor a zöld vaskapu mögött. Nagyon örültem, hogy nagymamakorú asszonytestvéreim ilyen sokan jöttek nekünk segíteni. Nagyon jó volt tapasztalataikat megismerni, véleményüket kikérni, és velük együtt dicsérni Isten szent nevét. Örültem a befolyt adománynak, az elkészült könyvjelzőknek, melyeket ajándékba készítettünk. A legmeghatóbb pillanat mégis az volt, amikor láttam a "nagymamákat",



az anyukákat és a kicsiket a szőnyegen ülve énekelni, mesét olvasni. Bevallom, ezt a pillanatot meg is könnyeztem. Úgy gondolom, ez az Úr csodája, és szeretném, ha ezek az alkalmak gyakran megismétlődnének.

Az adventi alkalomnak nem csak az volt a célja, hogy megmutassuk magunkat és hívogassunk a körbe új tagokat, hanem szerettünk volna diakóniát is végezni. Így a nap bevétele a gyülekezet rászoruló javára ajánlottuk fel, az igés könyvjelzők pedig az időseink karácsonyi csomagjaiba és a pomázi idősek otthonának ajándékoztuk.



Az ünnepi alkalom zárásaként, december 15-én, a baba-mama kör tagjai énekléssel szolgáltak a pomázi istentiszteleten.

Reménységünk, hogy Istentől vezérelve idén is lesz indítatásunk és erőnk megszervezni és hagyományt tenni az adventi baba-mama kör jótékonyági alkalmát.

Baba-Mama Kör



SOÓS LÁSZLÓ EGÉSZEN BETLEHEMIG

Pásztorok tanyáztak azon a vidéken,
Őrizték éjszaka a nyájukat.
Az eső csapkodta arcukat hidegen,
Fázósan összehúzták magukat.

Hirtelen fény hasított az éjszakába,
Az Úrnak követe ott megjelent.
Az Úr dicsősége terült szét a tájra,
Felhangzott a szózat, az Úr üzent:

„Ne féljetek” – hangzott biztató szózata.

„Hirdetek nektek most nagy örömet:
Beteljesült ma a nemzetek óhaja,
Népeknek üdvözítő született.

A Messiás, kit a próféták ígértek,
Itt van Ő, Betlehemben földre szállt.
Szabadítást hozott az Úrtól tinéktek,
Itt van a Király, kit mindenki várt.

Ma még kis gyermek, de Dávid utódja lesz.
Egy barlangban fekszik puha szénán.
Kegyelem az, mit most veletek az Úr tesz.”
Az üzenet szólt, s ők álltak némán.

Amikor pedig a követ eltávozott,
Összenéztek félve, és ezt mondták:
“Hallottuk a hírt, mit a követ most hozott.
Induljunk rögtön árkon, bokron át!

Egészen Betlehemig menjünk sietve!
Így szólt a követ. Ne késlekedjünk!
Íme, az örömhír ki lett már hirdetve:
A nagy Király eljött, itt van velünk”

Karácsony ünnepén tekintsél az égre!
Betlehem szózata ma is hangzik.
Ömberedet hagyd itt a mezőn végre!
Új életet nyersz, ha nem maradsz itt.

Tudod, hogy az úton megállni nagy veszély.
Tudod, a késlekedés kárhozat.
Ne tegyél kifogást! Ne is szólj, ne beszélj!
Nem mást, ma épp téged hív a szózat.

Az éjben vigyázó pásztorokkal együtt
Hagyd ott az eső áztatta mezőt!
Egészen Betlehemig menjél el velük!
Új élet hajnalán meglátod őt.

(Pomáz, 2013. december 26.)





GYERMEKKARÁCSONY SZOLGÁLÓI SZEMMEL

A nyári táborok után a legjobban mindig a karácsonyt vártam, mert készültünk egy kis műsorral Szentestére. Az, hogy sokan együtt vagyunk Isten házában és megelevenedik az első karácsony, felemelő érzés, melegséggel töltött el. Nem, mintha ez ma máshogy volna, de már a másik oldalon állok, és azért izgulok, hogy sikerüljön felkészíteni a gyermekeket.

Minden évben van valami új, valami más varázsa a készülődésnek, meg persze nehézsége is, amit sikerül megoldani.

Varázs. Érdekes szó. Ebben az esetben arra gondolok, hogy a gyerekek az egy év leforgása alatt mennyit változnak, mennyire látják másképp az adventet, a karácsonyt. Például ki hogyan szokott viselkedni adventben, ki mit enged meg magának. Ahogy komolyodnak, úgy változik a látásmódjuk. És ez meglátszik az előadásban is.

Mint minden évben, most is az elsődleges szempont volt, hogy sok gyermeket meg tudjunk mozgítani, minél több szereplős legyen a darab. És egy kicsit rendhagyó is volt. Tapasztalatunk az, hogy karácsony idejére mindenki elfárad, a gyerekek is nyugösebbek, próbálni sem lehet sokat, mert a figyelmük lankad. Ezért is gondoltuk azt, hogy a szereplőket kartonra megfestve, a lehető legkevesebb mozgással készülünk fel a színdarabbal. Sikerült. Szépen mutattak a sziluettek. Köszönet érte Koncz Briginek és kis csapatának, akik elkészítették, kifestették a „bábokat”! Köszönet továbbá Osváth Katinak és Pálffy Erzsinek a segítségért!

Bíró Krisztina



December 20-án az ifjúság is karácsonyoztak.



A karácsonyi istentiszteleten köszöntötte a gyülekezet Homola Józsefné Panni nénit és Kurfis Jenőné Róza nénit, több évtizedes áldozatos szolgálatukért.



Karácsonyi istentisztelet Pilisszentkereszten - a szabadban.



December 28-án gyülekezetünk kiránduló köre Dobogókőre látogatott el.

BÖLCSEK

Gyermekek karácsonya a csobánkai imaházban

Először – szokás szerint – a legkisebbek léptek a gyülekezet színe elé Czák Ildikó erős buzdításával. Mindnyájan tudjuk, hogy nem könnyű feladat kiállni, még felnőttnél is. Mégis ezek a picinyek pél-



dát mutattak: bátran, erős szívvel és hanggal verselve, énekelve köszöntötték a gyülekezetet és dicsérték az Istent. Zselyke, Vince, Ábel, Barnabás és Bianka verseket szavaltak, Veronika pedig énekléssel erősítette a kis csapatot.



Ami ezután következett, azt semmiképpen sem nevezhetjük szokásosnak (de reméljük, hogy a jövőben igen). Szántó Lajos bácsi néhány dicséretet adott elő egyházi zenélésben tradicionálisnak egyenlőre még



nem nevezhető hangszeren: szájharmónikán.

Lajos bácsi után a nagyobb lányok léptek elő: Johanna, Anita és Míci a „Mostan kinyílt egy szép rózsavirág” kezdetű csodálatos népdalt énekeltek el kamaszokhoz illő megilletődöttséggel.

Végül a nagyobbak mutatták be, amire már hetek óta készültek, az „Amiről a csillagok mesélnek” című előadást. A napkeleti bölcsek történetét követhettük végig a betlehemi csillag felfedezésétől kezdve, a Heródes király udvarában történő látogatáson át, a kerülő úton történő hazatérésükig. A történetet narrátor (Máté) által felolvasott bibliai versek keretezték a Teremtés könyvétől János evangéliumáig. Láttuk a csillagász (Dani) és háza népének (Kiss Zsófi, Mo-



hácsi Zsófi, Hunor) kétkedéseit, a csillag megtalálása felett érzett örömeiket, Heródes király (Marci) és szolgája (Kristóf) meglepetését, félelmét, taktikázását, végül a bölcsek (Ákos, Dani, Hunor) Isten általi vezetését és Jézussal történő találkozását, az isteni szeretet és kegyelem megtapasztalását, amely életeket változtat meg és tesz értelmessé.

De az érzelmek, amiket ott, régen, az igazi történet szereplői átélhettek, nemcsak az övék. Jézus Krisztus földre születése, élete és áldozata kikerülhetetlen sziklatömbként áll minden emberi élet útján. A Vele való találkozás, a Róla szóló hír bennünk is kelthet félelmet, kétkedést, de örömet, szeretetet és békességet is. Megpróbálhatjuk kijátszani, figyelmen



külül hagyni, sőt eltörölni az életünkéből. De az igazán bölcsek nem ezt teszik:

Kelet mágusai
Tényleg bölcsek voltak,
Jézus jászólához
Örömmel indultak.

Ma is az a világ
Legbölcsebb embere,
Ki felkeresi Őt
S együtt marad Vele.

(Boros Gergely: Bölcsek)

Búcsúzóul Lajos bácsi harmonika kíséretével zengett az énekszó, fel, éig ujjongó. Vidáman, szívünkben örömmel indultunk haza, hogy betöltsük a próféciaát: „És fölzendül éneketek, mint a szent ünnepnek éjszakáján, és örvendez szívetek, mint azé, aki sípolva megy az Úr hegyére, Izráel kőszálához.” (Ézs 30,29) Soli Deo Gloria!

Kerekes Balázs



SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA BETLEHEM

Apró lámpákat gyújt az éj.
A szótlán dombok nyújtózkodva várják,
hogy virrasztón mind, a csöndes pásztorok
útján kísérik Dávidnak leányát.

Milliárd közül mindennél fényesebb
egy magányos csillag, mert úgy rendeltetett:
a legszentebb éjszakán mutassa az utat,
fénycsóva lehessen Betlehem felett.

Kenyérnek Háza – a neved örök.
Bár fegyverek szagatnak, szilánkokra vágnak.
Bölcsoje lettél a Testté Lett Kenyérnek,
ki önmagát adta az éhező világnak.

„Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel,
leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.”

(Gal 6,10)

MEGALAKULT GYÜLEKEZETÜNK DIAKÓNIAI CSOPORTJA

Hogyan tudunk megfelelni keresztyén küldetésünknek, tanítványi feladatunknak? Hogyan lehetünk Isten szeretetének, irgalmaságának közvetítói, hirdetői? Az első lépés: a Krisztushoz való odafordulás, Isten bűnbocsátó szeretetének elfogadása. Majd miután már Krisztus útján járunk, az Ő akaratának a cselekvése. Elfogadni az üzenetet, az áldást, és továbbadni azt, engedelmeskedni az Ő akaratának, ez a keresztyén ember küldetése.

Jézus Krisztus követése, az Ő lába nyomában járás azt jelenti, hogy önfeláldozó szeretetben élek. Úgy, mint Krisztus. A másokért élő Krisztusra tekintek. Őhöz hasonlóvá szeretnék lenni gondolataimban, érzéseimben, szavaimban, tetteimben. Az Ő irántam való szeretete „szükségyszerűen a szeretet cselekedeteibe vezet. Az, aki felismeri, hogy Isten határtalan szeretetéből, kegyelméből, irgalmából él, megnyílik a mások iránti szeretetre, irgalomra, könyörtletre.” (Lovas András)

Ahogy az Isten iránti szeretet nem választható el a másokért végzett szeretetszol-

zösségnek az egyháza lesz, ahol elhelyezkedik, s nem azoké, akik tagjai kívánnak lenni – illetve csak annyiban az övék, amennyiben tágabb közösségük javát képesek szolgálni. Úgy gondolom, igen beszédes az Újszövetség szóhasználata, amelyben az *ekklészia* csupán kétféle jelzős szerkezetben szerepel: egyfelől

„az Isten egyháza” vagy „Krisztus egyháza”, másfelől az adott hely, környezet egyháza. A keresztyén gyülekezetet ez a kettős kötődés, ez a kettős viszonyulás határozza meg: Isten képvisellete egy adott helyen. A két kapcsolat egyikét sem volna szabad elhanyagolni. Mert ha a gyülekezet túlságosan azonosul lakókörnyezetével, akkor nem az Isten ítéletének és kegyelmének eszköze lesz az adott hely számára, hanem az mintegy saját önarcképét szemléli majd benne. Ha viszont csakis tagjainak Istennel való kapcsolatával törődik a gyülekezet, akkor hátat fordít környezetének, és idegennek fogja érezni a keresztyén közösséget. ... A helyi gyülekezet az a hely, ahol a helyes kapcsolatot a legkönnyebben és a legtermészetesebben megőrizhetjük.”

Gyülekezetünkben néhányan ennek a környezetre is figyelő krisztusi gyülekezetnek az építése, a gyülekezetünkben Isten áldásával eddig is végzett szeretetszolgálatok összefogása és megerősítése, valamint új szolgálati lehetőségek feltérképezése, a szolgálatok körének kibővítése érdekében megalkotott gyülekezetünk diakóniai csoportját. Isten Szentlelke indít bennünket szolgálatunkban az Ő akaratát cselekedni, vezetőnk Jézus Krisztus.

Nyilas Zoltán tiszteletes úr mindenben támogatva törekvésünket, az elmúlt időszakban több igehirdetésében is annak fontosságát tanította, hogy hordozzuk egymás terheit, vegyük észre a körülöttünk élő magányos, megfáradt, megterhelt embertársainkat, vegyük komolyan Jézus Krisztus velünk szemben tanúsított szabadító szeretetének következményeit: hogy a hit természetes velejárója mások Jézushoz vezetése, és a jó cselekvése. Megajándékozott emberek vagyunk, ezért Jézus Krisztus bennünket is arra indít, hogy adjunk. Templomunk legyen a sorsközösség színtere, legyen



az imádság háza! Imádkozunk egymásért, és kopogtassunk be a környezetünkben élő reformátusokhoz! Mert ez az evangélium szolgálata. „Ahol az evangéliumot hirdetik és hallgatják, ott nem fog elnémulni a hálaadás, ott nem marad abba a közbenjáró imádság, és nem szenderül álomra a gyülekezet, sőt látogatja egyik a másikat.” – mondta a római levél 1. részéhez fűzött magyarázatában.

Mindez abban a meggyőződésünkben is megerősít bennünket, hogy misszió és diakónia egymástól nem elválasztható fogalmak. Jézusnak nemcsak követői, hanem követői, küldöttei is vagyunk, életünk áldozatainak felajánlása mellett missziói parancsunk van a Róla szóló bizonyágtételre. Bizonyágtételre a hitünkről, mely nem vallási tételek igaznak tartása, hanem élet. Bizonyágtételre az élő hitről, a megélt evangéliumról, a személyesen megtapasztalt Jézus Krisztusról.

Pap Lászlóné lelkipásztor, Erzsike néni a következő szavakkal biztatott minket küldetésünkben: „Két dolog a legfontosabb ebben a szolgálatban. Egyfelől az, hogy az erre való szolgálatra is küldés kell. A hívő embert az Úr küldi! A diakónia olyan szolgálat, amelyben emberek vesznek részt, de nem az emberek azok, akik kijelölik ehhez a munkatársakat, hanem mindig az Úr. Ne az önmaga lelkesedése hajtsa csak a szolgálat, hanem a belülről való kényszerítés az Úrtól. A másik pedig az, hogy aki másokat meg látogatni, legyen mit vigyen! Jézus Krisztust vigye! Azt kell vinni, hogy én személy szerint mit tapasztaltam meg, mit jelent az életemben az, hogy Jézus Krisztus az én Uram! Bizonyágtételre van szükség arról, amiben biztos vagyok, amiben hiszek, és olykor megadatik még az is, hogy pár mondatnyi imádkozás is megszülessen. Mert ez a lényeg. Az a fontos, hogy az a légkör, amit viszek, krisztusi legyen. Lehajló, szeretetteljes, ahogy azt Jézus cselekedte.

Nagyon fontos az is, hogy a diakóniai szolgálat imádság tárgya legyen a gyülekezetben. Uram, adj munkásokat! Mert az aratnivaló sok, a munkás kevés. Ide is tökéletesen igaz. Mert vannak hitben kipróbált emberek, de kevesen vannak. Melléjük kellene mások is, akik imádkozó háttérként is ott vannak,



Látogatás

gálattól, ugyanúgy a szeretetszolgálat, a keresztyén diakónia sem képzelhető el a Jézus Krisztussal való élő közösség nélkül – „... mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni” (Jn 15,5b). Ilyen módon a diakónia alapkérdése a gyülekezet és az élő Jézus Krisztus kapcsolata, hiszen a gyülekezet arra hivatott, hogy az evangéliumot hirdesse, és szolgálja az ember ügyét. A diakónia (diakonein = szolgálni) szeretetközösség, mely az emberért végzett szolgálaton keresztül építi a gyülekezetet is.

A gyülekezet nem önmagáért létezik, hanem őszinte szeretettel és érdeklődéssel fordul környezete felé is. *Lesslie Newbigin* „Evangélium a pluralista társadalomban” című könyvében így ír erről: „Annak a kö-

meg társként is. Ennek lehet bizonyos „ki-hordási ideje”, amíg megszületnek a szolgáló lelkek, munkatársak. Imádságban kell ezt hordozni, és akkor biztosak lehetünk abban, hogy Isten megadja majd, hogy szélesebb körű legyen a szolgálat.

Trausch Liza egyszer azt mondta: „a szíveteket adjátok előbb az Úrnak, és csak utána a kezeteiket, a pénzeteiket, és minden mást!” Ez kell, hogy irányadó legyen. Aki a szívét már az Úrnak adta, annak a szívében az Úr munkálkodik. És legyünk bölcssek! Akinek nincs bölcsessége, az pedig kérjen! Mert aki kér, az kap.”

Lelkipásztoraink lelki útvalói és egymás hite által megbátorodva készült diakóniai csoportunk a február 7-i, immár második összejövetelére. Megbeszélésünkön Nyilas Zoltán tiszteletes úrtól tájékoztatást kaptunk a gyülekezet rendelkezésére álló különböző nyilvántartásokról, melyekből azok az adatok nyerhetők, melyek a látogatások kiindulópontjaiként szolgálhatnak. Meghatároztuk a szolgálatunknak azokat a főbb területeit (szándékoltan felvállalva különböző missziós célokat is), amelyeket már az induláskor végezni szeretnénk, természetesen elsősorban a meglévő szolgálatokra építve, felállítottuk az ehhez szükséges munkacsoportokat, melyeknek élére koordinátorokat választottunk, akik összehangolják a tevékenységeket, és ellájták az egyeztetések nehéz és felelősségteljes feladatait.

A következő munkacsoportok kerültek kialakításra:

- ▶ gyülekezeten belüli idősgondozás, beteglátogatás (koordinátor: *Suhajda Józsefné*, Tel.: +36-20-534-1184);
- ▶ gépkocsi-szolgálat (koordinátor: *Óváryné Herpai Dóra*, Tel.: +36-30-2488-170);
- ▶ kismamák, szülők körüli szolgálat (koordinátor: *Czákna Varga Ildikó*, Tel.: +36-30-463-0863);
- ▶ imaszolgálat (koordinátor: *Szabó Ferencné Varga Márta*, Tel.: +36-20-494-5786), imalánc (koordinátor: *Suhajda Józsefné*, Tel.: +36-20-534-1184);
- ▶ reformátusok látogatása, kapcsolattartás (koordinátor: *Dr. Puskás Attila*, Tel.: +36-20-9355-362).

Csobánkán a szolgálatok koordinátora: *Kerekes Balázs* (Tel.: +36-30-242-6580).

Egyéb feladatok felelősei:

- ▶ adatbázis (*Hay Brigitta*, Tel.: +36-30-9542-168);
- ▶ diakóniai faliújság (*Osváthné Laár Katalin*, Tel.: +36-20-258-9164);
- ▶ születésnapjü köszöntések, levelezések (*Hauber Alajosné Szölgén Piroska*, Tel.: 06-26-325-578).

A gyermekek, ifjúságiak körüli szolgálatokat az eddigi formában végzik testvéreink továbbra is.

Amennyiben a gyülekezetből bárkinek véleménye, kérése, ötlete volna a diakóniai szolgálattal kapcsolatban, kérjük, hogy keresse meg az adott terület koordinátorát.

Alapfeladatként határoztuk meg imaszolgálatunk megszervezését a jelenleg is működő imalánc fenntartása mellett, mert hiszünk abban, hogy ez az első lépés gyüle-

kezetünk lelki és számbeli növekedéséhez, megerősödéséhez. Az istentiszteleteken a padokra kihelyezett imakérő lapokon bárki – bárki számára – kérheti, hogy imádságban hordozzuk valamely ügyében, gondjában-bajában, örömeiben, vigyük Isten elé a szívéből fakadó dicséretet, magasztalást, hálaadást vagy bűnvallást.

Az idősgondozás területén célunk, hogy javítsunk a hozzánk forduló, segítségre szoruló, idős, beteg emberek életminőségén, hogy visszaszorítsuk és legyőzzük az idősök nehézségeit, lelki támaszt nyújtunk Isten Igéje által. Gépkocsi-szolgálatunk megszervezésével lehetővé kívánjuk tenni, hogy időseink eljuthassanak az istentiszteletekre, bibliórákra, egyéb alkalmainkra, vagy orvoshoz, kórházba. Segítségét szeretnénk részükre nyújtani kisebb ház körüli munkák elvégzésével, bevásárlással, gyógyszerki-váltással, ügyintézésel. Azok az idős testvéreink, akik igénybe szeretnék venni a szolgálatot, kérjük, keressék Óváryné Herpai Dóra koordinátort.

A baba-mama kör és a REFIGYU (Református Fialatok a Gyülekezetért) tagjai elsősorban a kismamák és a szülők körében végzik majd szolgálatukat. Az eddig is végzett feladatokon kívül célul tűzték ki, hogy olyan hívó asszonytestvéreket hívnak meg alkalmakra, akik már akkor is Istennel jártak, amikor kisgyermekeket neveltek. Általában is szeretnék megteremteni a különböző generációk találkozásának a lehetőségét (idősök bevonása a baba-mama körbe, pótnagyi-szolgálat).

A REFIGYU levelezőlistája továbbá alapja és kerete lehet a diakóniai szolgálat információs hálójának. Közös feladatként állítottuk ugyanis magunk elé az információáramlás elősegítése érdekében egy diakóniai információs háló (szeretetháló) kialakítását (kapcsolattartás, kérések, felajánlások közvetítése, nyomkövetés, élethelyzet változás észlelése, figyelése stb.). A szeretetháló egyben szeretetkapocsként is működne, amely a diakóniai csoporton keresztül anonim módon összekapcsolhatná a szükségét szenvedő embereket a felajánlásokat tevő gyülekezeti tagokkal. Ugyanezt a célt szolgálja majd a diakóniai faliújság is, melyre bárki kiírhatja, ha van diakóniai, segélyező célra térítésmentesen felajánlott használati tárgya, vagy éppen neki vagy ismerősének szüksége lenne valamilyen segítségre.

Szükségesnek tartunk egy diakóniai térkép elkészítését is (helyzetfelmérés, környezetfigyelés, információgyűjtés arról, kin, mikor, mivel kell segíteni), valamint céljaink között szerepel egy „szeretetbank” (szí-

vessécsere, önkéntes szolgáltatások cseréje) létrehozása is. Ennek keretében gyülekezeti tagok részére a diakóniai szolgálton keresztül tanácsadás (például kertészeti, jogi tanácsadás) történne, illetve alkalmi szerűen kisebb szerelési munkák elvégzését lehetne kérni a gyülekezetben szolgáló megbízható mesteremberektől (szaknévsor), és a „banki” szolgáltatások köre sok minden mással is bővíthető lenne.

Szeretetszolgálatunkat szeretnénk majd kibővíteni a gyülekezetünk környezetében kifejtett szolgáltatásokkal is, figyelemmel Jézus szavaira, amikor az utolsó ítéletről beszélt tanítványainak: „*Bizony mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akár csak egygyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.*” (Mt 25,40) Fontosnak tartjuk tehát a környezetünkben élő, hitben nem járók missziós irányultságú diakóniai gondozását, segítségét, támogatását, valamint a településeinken működő idősothtonok, fogyatékos otthonok, szenvedélybeteg gondozását ellátó intézmények látogatását, patronálását.

Működésünk során meg kívánjuk teremteni a diakóniai csoport közösségi alkalmait is, melyeken a konkrét teendők, feladatok elvégzésével kapcsolatos megbeszéléssel összekapcsolva egy-egy szolgálati lehetőség igei megvilágítása is helyet kap, illetve felkészítő előadásokat hallgatunk meg,



Peter Brueghel: A belülről fakadó irgalmasság

újabb közösségi teret nyitva a gyülekezeten belüli csoportok között. Megbeszéléseinket minden második héten, pénteken 19 órakor tartjuk a gyülekezeti ház emeleti helyiségében. Aki csatlakozni szeretne a diakóniai csoport szolgálathoz, kérjük, keresse meg Suhajda Józsefné Erzsikét, és jelezze felé szándékát.

Kérjük kedves Testvéreinket, hogy támogassák és hordozzák imádságukban diakóniai csoportunk szolgálatát.

„*Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztal-hassunk másokat minden nyomorúságban, azzal a vigasztalással, amellyel az Isten vigasztal minket.*” (2Kor 1,4)

Puskás Attila

„Én, az Úr, vagyok a te gyógyítód.”
(2Móz 15,26)

SZENTÍRÁS DROGMISSZIÓ REMÉNY



A 2013-as év utolsó vasárnapján Ráckeresztúron járt gyülekezetünk. Négyen vittük el a Református Drogterápiás Otthonba azt a harmincnolc Bibliát, amit a pomázi és csobánkai gyülekezet nagy szeretettel adományozott az otthon lakóinak.

A testvérek közül többen jelezték, hogy szívesen részt vennének a ráckeresztúri istentiszteleten, de az otthon pici kápolnája nem tette ezt lehetővé, ezért szeretnék beszámolni utunkról.

Megérkezésünket követően az egyik fiatal lakó körbevezetett bennünket az épületben, részletesen bemutatva a drogmiszió működését. A huszonöt éve működő drogterápiás program egy harmincöt fő befogadására alkalmas, korszerű, három szintes épületben működik, egy hektáros területen. Az otthon munkáját két református

lelkipásztor, kilenc terápiás munkatárs (ún. mentor), pszichiáter-addiktológus, művészetterapeuta szakember segíti.

Az istentiszteleten *Victorné Erdős Eszter* tiszteletes asszony, az otthon vezetője hirdetett ígét. A kezdő éneket követően valamennyien bemutatkoztunk, majd gyülekezetünk-ből *Simonfi Béla* bizonyágtétellel, *Szabó Bori* pedig két csodaszép fuvaladarabbal szolgált, melyek gyönyörű keretet adtak Pap László: „A vak Bartimeus” című igehirdetés-sorozatából kiemelt részletek felolvasásához. Laci bácsi szavai megdöbbentően aktuálisak voltak ma is, Ráckeresztúron is. A záró ének előtt átadtuk gyülekezetünk adományát, a Szentírásokat.

Ahhoz, hogy megértsük, mit jelent ez a lakók életében, meg kell ismernünk a terápiás folyamat lényegét: Első alappillére: a keresztyén életprogram, ami a munkatársak személyes hitét és életpéldáját jelenti. A személyes bizalom egyik kulcsa,

hogy a segítők szinte kivétel nélkül maguk is hitben járó, gyógyult szenvedélybetegek. Az élet más területén is gyakran tapasztalni, hogy a „kívülről jövő” segítséget nehezebben fogadja el az ember. Az otthonban élő fiataloknak óriási motivációt jelent, hogy a segítőktről tudják, ők már sikeresen megküzdöttek ugyanazokkal a nehézségekkel, amikkel most maguk birkóznak.

Másik fontos elem: a munkaterápia. A házban nincs kiszolgáló személyzet. Minden feladatot a lakók látnak el. Pontos feladat-összeállítás és munkarend szerint gondoskodnak saját maguk és az épület gondozásáról, karbantartásáról. Ennek nem csak praktikus haszna van, hanem az, hogy fontossá válik az ember, megtanulja értékelni saját és mások munkáját. Felelősségvállalásra, konfliktushelyzetek kezelésére is tanít a munkaterápia.

Fontos megjegyezni, hogy kiemelt figyelmet fordítanak a kommunikációra, a házirendhez hozzátartozik a normális beszéd megkövetelése, a másik minősítésének tiltása stb. Mennyire nagy szüksége volna erre az ún. egészséges embereknek, családoknak is!

A közösség megtartó ereje is alapvető terápiás eszköz. Az otthonba kerülés első pillanatától fontos, hogy az új lakó ne



*Victorné Erdős Eszter és Victor István,
az otthon vezetői*

érezze magát egyedül. A kezdeti időszakban jelentkező fizikai elvonási tüneteket az állandóan jelen lévő lakótársak személyes segítsége enyhíti – sikeresen; szemben a kórházi gyakorlatban megszokott gyógyszeres kezeléssel. Ha valaki bekerül a házba, az első, ún. orientációs időszakban mindig mellette van két idősebb lakó. Kísérik a csoportos foglalkozásokra, ha olyan állapotban van, beszélgetnek, ha nincs, akkor „csak” együttéreznek vele.

Esténként a kápolnában találkoznak valamennyien, ahol az ügyeletes mentor egy rövid áhítatot tart, majd egyenként megosztják az adott napon megélt fontosabb érzéseiket.

Az a szokás, hogy ha valaki túljut a próbaidőn és véglegesítik a programban,

A betheli von Bodelschwingh Diakóniai Intézetek alkotmányából

„Mindenkinek joga van arra, hogy egyediségét tiszteljük, elismerjük, és komolyan vegyük. Azon kell fáradoznunk, hogy ez a meggyőződésünk és beállítottságunk kifejezésre jusson abban, ahogyan egymással bánunk. Az ember méltósága szent és sérthetetlen, független a képességektől és a teljesítménytől, betegség és fogyatékosság nem csökkentheti azt. Méltóságát teljesen akkor bánunk egy emberrel, ha elismerjük, és tiszteletben tartjuk értékeit, életének történetét, fejlődőképességét és annak határait, az embereket, akikre szükségük van, és az értékeket, amelyek számára fontosak, ha teljes személyiségéhez fordulunk, és annak nem csak egyes részeivel törődünk.”

(A Ráckeresztúri Drogterápiás Otthon alapfilozófiája az emberi méltóságról, egymás elfogadásáról)

Óváryné Herpai Dóra



névre szóló és személyesen neki kiválasztott igével feliratozott Bibliát kap a háztól. Ezt a lakók fontosnak érzik, mindenki örömmel fogadja. Mostanáig komoly várólista alakult ki, mert erre a célra csak újonnan megvásárolt példányt használnak, aminek a beszerzése – anyagi okok miatt – nehézségekbe ütközött.

Záró gondolatként talán logikusnak tűnne a terápiás program hatékonysági mutatóit megemlíteni, mégsem teszem. A mai,



teljesítményközpontú világban, ahol az értékeket gyakran számokban és százalékokban szokás kifejezni, nehezen meghatározható ez az életmentő és lélekmentő munka, melynek eredményeképpen emberek szabadulnak meg a biztos halálból. Ebben az esetben nem lehet a 100 %-ot értelmezni és ahhoz viszonyítani, itt nincsen veszteség. Csak nyereségről, visszakapott és megnyert életekről lehet beszámolni, amiből egy is maga a csoda.

Óváryné Herpai Dóra



Szabó Bori

SZIKSZAI BÉNI KARÁCSONY UTÁN

Nem gyújtottunk gyertyát
karácsonykor,
fát sem állítottunk.
Az éjszaka csendje áradt szét,
és a csendben Isten beszélt.

Kérdezett:

Van-e szívetekben igazi szeretet,
vagy csak szeretet-csomag?
Van-e szívetekben igazi világosság,
vagy csak gyertyafény?
Csak hallgattam a csendből
kizengő szót, hogy

ahogy repült a világ fölött
s újra és újra kérdezett.
Sok fénylő gyertya közt
szórakoztak az emberek.
Nem hallották.

És az Úr, Akit ünnepeltek,
elhúzódt az ablak mögül
(kívül volt),
majd halkán távozott,
mert Ő, a Világosság,
a gyertyafényben
magára maradt.

TEMESI FERENC A HÁBORÚRÓL

Mai háborúról van szó, mondjuk Afganisztánban vagy Irakban. Rengeteg háború van ma ezeken kívül is, de úgy teszünk, mint a média. Amit nem közvetítenek, az nincs is.

Szóval Irakból hazatelefonál Amerikába egy fiú. Na jó, egy férfi.

Mama és Papa, hazajövök, de szeretnék kérni valamit. Van egy barátom, akit meghívtam hozzánk.

Nincs hova mennie. Jöhet-e?

Hát persze, mondták a szülők, örömmel találkozunk vele.

Van még valami, amit tudnotok kell. A barátom aknára lépett, és elveszítette az egyik lábát és karját.

Sajnáljuk őt, nagyon, talán találunk neki egy helyet, ahol élhet.

Nem értitek. Én azt akarom, hogy velünk éljen.

Csend a telefonban.

Nem tudod, mit kérsz, fiam, mondta az apa. Egy ilyen fogyatékkal élő borzasztó teher lenne nekünk. Megvan a magunk élete, ez pedig teljesen feldűlná az egészet. Gyere haza. A barátod majd talál megoldást.

A fiú ekkor letette a telefont.

A szülők pár nap múlva kaptak egy hívást a rendőrségtől, hogy a fiuk leugrott New Yorkban egy felhőkarcolóról. Szerintük öngyilkosság volt, és megkérték a szülőket, hogy jöjjenek el azonosítani a fiút.

Villámsújtotta, a szülők elutaztak New Yorkba, a hullaházba. Amikor meglátták a fiuk testét, felzokogtak. Egy karja és egy lába volt.

(2009)

FÜLE LAJOS AKKOR JÖN EL



Ha fájni kezd majd, ami vagy,
és ami nem vagy, bár lehetnél,
majd ha bevallod végre,
hogy sosem voltál igaz keresztény,
ha fájni fog, hogy annyian vannak,
kiket megejt a tévhit, s ajkadról értük száll ima,
akkor jön el az ébredés itt.

Majd hogyha bűnné lesz a bűn,
s a Golgotához sírva érsz el letenni ott mind keserűn,
nem alkudva testtel és vérrel,
majd ha hálát adsz JÉZUSÉRT,
s döntésed is végleg megérik, mert megtisztított az a Vér,
akkor jön el az ébredés itt.

Majd hogyha jobban érdekel, kik ők,
akik vetnek, aratnak, s közéjük állsz
és nem leszel többé olyan fontos magadnak,
mert látod már a tájat itt, amely aratásra fehérlik,
s munkára lelkesít a hit, akkor jön el az ébredés itt.

PORTRÉ

EXODUS KRISZTUSSAL - KRISZTUSHOZ
SIMONFI BÉLA

I. rész

A ráckeresztúri drogterápiás otthonban *Simonfi Béla* az életéről beszél, és a kis kápolnában megrendülten hallgatják őt a fiúk. Amikor a bizonyágtételben odakerül a szó, hogy a rabságba vetett szülőföldről, nyomorúságból, megálátatásból szökni készülő család feje az indulás előtti éjszaka le sem hunyja szemét, és életében talán először egy imádságot sóhajt az ég felé: „Isten, ha létezel, segíts!” - megcsuklik a hang, benszakad a szó, és a dermedt néma csendben csak a szívek dobolását hallani. Felszakad egy emlék: hiszen életünkben valaha, - talán nem is olyan régen - mindannyian kiáltottunk így: „Isten, segíts!” És ezek a fiúk, akik maguk is szabadulni vágnak, akik maguk is segítségre szorulnak, megtudhatták Bélától, hogy van segítség, van szabadító! Sokan megjárjuk a magunk exodusát, de ha a kivonulás útján Jézus Krisztus a vezetőnk, a mi Urunk megmutatja, merre van az igaz út. Béla is Őt választotta vezetőnek, erről tesz bizonyágot most is.

Feleségemmel mindketten Zilahon születtünk, Erdélyben. Apai nagyapám az első világháborúban katona volt, nem is jött haza onnan, apám akkor két éves volt. Nagyanyám később hozzám ment egy Széri nevű emberhez, aki mindent elivott, apám így már nyolc éves korában kénytelen volt elmenni dolgozni. Aztán mint cseléd, tizennégy éves korára összegyűjtött egy pár ökorre valót, ami akkor egy vagyon volt. Odaadta a mostohaapjának, így az is elűszott.

Amikor édesanyámmal összekerültek, semmijük nem volt, így indultak az életnek. Édesanyám, aki nyolc éves kora óta árva volt, hét gyereket szült. Két bátyám még gyermekként meghalt, öten maradtunk életben. Én vagyok a „vízhordó”, a legkisebb. Három bátyám mellett egy nővérem van, ő pontosan a fiúk között született. A nővérem és két bátyám most is Zilahon laknak, de a gyerekeik már átjöttek, egy bátyám pedig Erdődön él a családjával.

A gyerekkoromra úgy emlékszem, mint amikor tavasszal letettük a cipőt, és csak öszszel vettük fel újból. Egy szál rövidnadrágban futkostunk nyaranként, amikor pedig fáztunk, ránk adtak egy inget, vagy egy kabátkát. Szegények voltunk, de enivalóban soha nem szenvedtünk hiányt. Édesapám feketén borjút, disznót vágott, húsvét idején bárányokat nyúzott, mondhatni, hogy több hús volt otthon, mint kenyér, mert akkor Romániában a kenyeret is jegyre adták.

1961-ben elvégeztem az elemi iskola hét osztályát. Hatodikig a református templom melletti iskolába, a Kálvin Gimnáziumba jártam, de akkor összecsaptak bennünket egy román iskolával, ahol a kedvenc tantárgyaimat, a németet, a földrajtot és a történelmet románul kellett tanulni, románul meg egy szót se tudtunk. Volt pedig



eszem a tanuláshoz, bár nem sokat tanultam, mert ahogy hazamentünk, menni kellett az erdőre fáért, vagy – amikor már elbírtuk a kapát –, menni kellett kapálni. Az egész család besegített a szüleinknek a mezőgazdasági munkákba.

Amikor befejeztem az iskolát – még csak a tizennégyet töltöttem be –, édesapám elintézte, hogy felvegyenek pincérta-



nulónak. Én géplakatos szerettem volna lenni, de édesapámnak nem lehetett ellentmondani. Nagyszomben volt egy két éves szakiskola, oda íratott be. Három hónap iskola, utána gyakorlat a vendéglőben. Volt egy napos pincér, aki mellett dolgoztam, tanultam a szakmát is, és még egy kis borraivalót is kerestem. Emlékszem, az első munkanapon temették Gheorghiu-Dej-t, a román pártfőtitkárt. Kaptam három-négy asztalt, amin gyakorolhattam. A szakmát jól megtanultam,

és meg is szerettem, de csak 1971-ig csináltam, mert addigra már nem bírtam elviselni a körülményeket, pedig akkor már hosszabb ideje a szülővárosomban dolgoztam.

Közben 1968. márciusában megnősültem. A feleségem, ahol lakott, mellette volt ott egy kis csemegeüzlet. Engem a pincérségből kihelyeztek oda egy-két hónapra, hogy a kereskedői szakmát is gyakoroljam, és a feleségem odajött vásárolni. Aztán akkor is jött, amikor nem kellett vennie semmit. Így ismerkedtünk meg. Még alig múltam tizenhat éves. A feleségem is elvégezte a hét osztályt, ő meg a faiparban dolgozott. Két év múlva elvittek katonának, a határőrségnél, a szerb határ mellett szolgáltam. Leszerelése után megtartottuk az esküvőt. Ha Isten éltet bennünket, és a március 2-át megérjük, akkor megtartjuk a negyvenhatodik házassági évfordulómat. Megszülettek a gyerekek, 1969-ben Erzsike, 1970-ben pedig a fiúnk, Béla.

A pincérkedés letétele után hat évig egy sátorral jártam a piacokat, és egy szövetekezt áruit, ruhákat, cipőket árultam, majd harminc éves koromban elmentem kitanulni a víz- és fűtésszerelő szakmát. Megtanultam, de úgy, ahogy egy ember fiatalkorában meg tud tanulni valamit, úgy sohasem tudtam megtanulni. Viszont nagyon sokat dolgoztam, szépen gyarapodtunk.

1979 telén aztán megfázott a nyakam meg a két karom, úgyhogy tavasszal bekerültem a kórházba. Sokat emeltem magam, túlterheltem az ízületeimet és megfáztam. Azt mondta az orvos, hogy ez csak a sírban gyógyul



Pincérkedés Zilahon

meg, de azóta is rengeteget dolgoztam, így hál' Istennek az orvos tévedett. A kórház után elmentem a téglagyárba karbantartónak, mert ott meleg volt. A hideget egyszerűen nem bírtam, nyáron is kabátban jártam. Egy idő múlva a volt mesterem szólta, hogy ő át-megy a városi távfűtőkhöz, a karbantartókhoz, hívott, hogy menjek vele. Nehezen akartak elengedni, mert megbízható, jó munkás voltam, de végül elengedtek. Ott dolgoztam egészen a szökésünkig.

A gyerekek közben megnőttek, mind a kettő szakközépiskolába ment. A lányom varrónő akart lenni, kitöltött egy jelentkezési lapot, de varrónő helyett szövőnőt írt be románul. Így aztán nem is engedték, hogy varrónőnek tanuljon, szövőnő lett. Amikor elvégezte az iskolát – bár Zilahon is volt szövőgyár –, mégis Zsibóra helyezték, ami harminc kilométerre van Zilától, de legalább másfél-két óra volt az utazás. Zsibón kapott egy szolgálati lakást, de még fűtés sem volt benne. Hetente járt haza, és nagyon el volt keseredve.

A fiam is elvégezte a szakközépiskolát, a víz-, gáz-, fűtésszerelést, de ahogy elvégezte, az egész osztályt kihelyezték a Zsilvölgyi bányákba, mert Ceausescunak széne volt szüksége. Sokan voltak románok is közöttük, de a magyarokat különösen azért helyezték távol a szülőfalujuktól, -városuktól, hogy a családokat szétszakítsák: tudták jól, hogy a családban van az erő, mint ahogy ez most is így van. Ezért a fiamat nem is engedtem, hogy elmenjen, viszont itthon meg nem vettem fel sehova dolgozni. Azt sem engedték meg, hogy magam mellé vegyem a vállalatnál, és együtt dolgozzunk. Mindennap azon törtem a fejem, milyen munkát adjak neki, hogy ne tekeregjen. Volt egy kis méhészetem, ott is és otthon is mindenben segített nekem. Így telt el 1988 nyara.

Egyszer a fiam azt mondja, hogy megbeszélték a barátaival, átszöknek Magyarországra. Nem tudtam azt mondani, hogy ne menj fiam, mert Zilahon nem volt számára semmilyen megélhetési lehetőség. Október közepén még nem volt olyan hideg, sikerült is átszökniük. Olyan helyet választottak, ahol a közelben nem volt egy falu sem, se magyar, se román oldalról, mert azt kevésbé őrizték.

Átszöktek, és eljutottak Mátészalkáig, de ott lekapcsolta őket a magyar határőrség. Felvették a jegyzőkönyvet, adtak egy kis enni-valót, majd beültették a fiúkat a kocsiba, visszavitték őket a határon, és Mihályfalván átadták őket a román hatóságoknak.

Kiszálltak értük Szatmárnémetiből, a vonaton már kaptak néhány pofont, de még nem bántották nagyon őket. Szatmárnémetin a szökevényeket a vasútállomástól megbilincselve, gyalog vitték be a laktanyába. Ott jegyzőkönyvet vettek fel, miközben a katonák ahol csak érték, ütötték-verték őket. A jegyzőkönyv aláírása után pedig arra kényszerítették a fiúkat, hogy egymást verjék. Feltérdepeltették őket egy székre, és egymás talpát kellett verniük egy gumitömlővel, és ha nem ütöttek elég nagyot, akkor valamelyik román katona vette, és megmutatta, mekkorát kell ütni. Aztán átvitték őket a milíciához, és összezárták őket a köztörvényesekkel. Keményen éhezették őket, míg több nap elteltével Sándor bátyám, aki akkor a városban lakott, hírt nem kapott róluk, és élelmet nem vitt a fogdába. Onnan aztán áthozták őket Zilahra, közben megint csak verték őket. Zilahon megszégyenítésként levágták a hajukat, csak itt-ott hagytak egy-egy tincset. Hétfőn mentek el, nekem pedig pénteken adtak telefont, hogy menjek a fiam után. Amikor megláttam, alig ismertem a fiamra, úgy lesóványodott, összetört.

Végül pénteken kiengedték a gyereket, de hetente jelentkeznie kellett a zilahi rendőrségen, szigorú ellenőrzés alatt tartották. Előtte aláíratattak velem egy nyilatkozatot, hogy vigyázok rá, és személyes felelősséget vállallok érte, hogy többet nem fog megszökni. Persze bármit aláírtam volna, csak hogy kiengedjék. El sem olvastam a papírt. November 25-én volt a tárgyalás napja, a román bíróság egy év munkaszolgálatra ítélte őket illegális határátlépés miatt, és úgy kezelték a fiúkat, mint hazatérőket.

Hat hét telt el azután, hogy a fiúk átszöktek Magyarországra. Abban az évben, 1988 őszén olyan hideg volt, hogy szüretre már leesett a hó, a szőlő megfagyott a tőkén, és a fagy többet fel sem engedett. Hétfőn, szombat este a nővérem egy családi összejövetelt rendezett. Előtte való nap vágtam a disznót, a kezemet is jól elvágtam, hát el lehet képzelni, mit éreztem akkor, amikor Bélu bejelentette, hogy a barátaival együtt újra megpróbálják a szökést. És ez még nem volt elég, a lányom közölte, hogy akkor ő is megy. Őt nem érdekli, de ő is megy. Egyik tizenkilenc, másik tizennyolc éves, felnőtt-korúak ugyan, de még éretlenek az életre. Keményen veszekedtem a lányommal azon az este, sírva ment el dolgozni (vasárnap reggelig dolgozott a gyárban). Táncolgattunk

a feleségemmel, mintha mi sem történt volna, közben pedig tanakodtunk, most mit tegyünk. Éjfél körül mondom a feleségemnek, engem nem érdekel, de a családomat nem engedem szétszakítani: mind megyünk. Reggel, amikor hazajött a munkából, megmondtuk a lányomnak is, hogy mit döntöttünk. Nagy volt az öröm, bennem meg az aggodalom. Ők egész nap lepedőket varrtak, amit magunkra teríthetünk majd, hogy a hóban ne vegyenek észre, én éjszaka nem aludtam egy hunyást se. Világ életemben istenkáromló és istentagadó ember voltam. Templomba nem sokat jártam, nekem nem volt közöm se Istenhez, se templomhoz, amit most nagyon tudok sajnálni. Akkor azonban életemben először Istenhez kiáltottam: *Isten, ha létezel, segíts meg!*

Mielőtt elindultunk, Jóska bátyámat behívtam, és megmondtam neki, hogy mi el-megyünk innen. Szegény, az leült és sírt. Mondtam neki, hogy ha kaptok egy táviratot azzal a szöveggel, hogy „meghalt Marci”, akkor átjuttottunk. Akkor sikerült. Telefonálni ugyanis nem lehetett, azt mindjárt kiszúrták volna. Azért mondtam Marcit, mert a családban nem volt senki Marci.

1988. november 28-án, hétfőn tehát elindultunk. A Trabantot ott-hagytuk Batizban a tész előtt, egy árok mellett a falu szélén. Szürkület volt, alig sötétedett, amikor egy fával megrakott szekér jött arra, és megláttak bennünket. Bizonyos, hogy lejelentettek az erdésznek, aki be volt vonva a határőrségbe, mert egyszer csak halljuk, hogy valaki szalad utánunk. Az erdész volt az, puskával a kezében. Úgy tűnt, igen hamar véget ér a kalandunk. Nem tudtam elszaladni, a két lámban mintha ólom lett volna. Már két éjjel nem aludtam az izgalomtól, hisz



Húsvét a szülőkkel és a testvérekkel



Az első karácsony Békas-megyeren, 1988-ban

nem kis dologra vállalkoztunk, és én magamon éreztem mindennek a felelősségét. Átjutottunk egy árkon, ő megállt előtte, és ránk fogta a puskáját. A gyerekek elbújtak, őket nem látta, de tudta, hogy ott vannak. Próbáltam alkudozni vele. Pénzünk nem volt, csak úgy egy havi fizetésem leiben, meg egy liter bor, hogy az idegeimet csillapítsam vele. Mondtam neki, odaadom a pénzem, meg a liter borom, semmi másom nincsen, eresszen el bennünket. Visszautasított, de én újra próbálkoztam. Mikor nem tudtunk megegyezni, akkor hívtam a fiamat és a lányomat, odaadtam nekik a személyi okmányait, menjetek Isten segítségével, mi maradunk. Azt mondja az erdész, nem, mindenki itt marad. Azt nem, mondom, ők az én gyerekeim, azt csinálják, amit én mondok nekik. Velem azt csinálnak, amit akarnak, de ők mennek tovább. Akkor már olyan sötét volt, hogy jóformán alig láttuk egymást. Akkor azt mondta, hogy na, menjünk. Érezhette a hangomon, hogy eltökélt vagyok, és nem fog tudni csak egyszerűen bekísérni minket a határőrségre, így feladta. Vagy ki tudja? Mindenesetre elment.

Egy sűrű erdőbe jutottunk. Átmentünk egy úton. Kértem, álljunk meg, hogy igyak egy korty bort, mert remegtem, mint a nyárfalevél. Amíg kerestem a bort, látjuk ám, hogy lámpával keresik a lábunk nyomát. Nekirohantunk az erdő sűrűjébe. A patak egy irányba terelt mindannyiunkat, így nem tudtunk szétszéledni. Találtunk egy nagy fát, ami átdőlt a patakon, azon mentünk át, de a feleségem megcsúszott, beleesett a lába a patakba, megtelt a cipője vízzel, az egyik lába meg is fagyott, míg átértünk az anyaországba. Kiértünk egy ritka, szálas erdőbe, és úgy láttuk, mintha az erdő szélénél neolámpával meg lenne világítva a terület. Én rá akartam beszélni a fiúkat, hogy menjünk vissza. Mondom, ebből jó nem lesz, nézzétek, itt ki van világítva a terep, itt várnak bennünket. Az üldözőink lemaradtak, így sok ideig, legalább 20-25 percig tanakodtunk. A fiúk azt mondták, hogy aki visszatért, mindenkit elfogtak, ők mennek tovább. A végén meggyőztek, mentünk tovább.

Amikor kimentünk az erdőből, a ködön keresztül sütött a hold, azt láttuk úgy, mintha neonnal lenne kivilágítva minden. Sokat mentünk. A fiúk elől, utánuk Erzsike és a feleségem, én voltam leghátul. Szántásokon, mezőkön vágunk keresztül, mígnem két falu között átmentünk egy töltésen. Átléptünk egy kis kerítésen, egyszer csak mindenki hasal. Én is lehasaltam. Látszott előttünk egy bokorsáv, valószínűleg út lehetett ott, ahonnan olyan hang hallatszott, mintha egy katona karabélyá csattogna, ahogy fut, és egyre kerül mögém. Alig hallható hangon suttoztam a feleségemnek, na itt elfogtak. Bekerítettek. Halálos félelemben voltunk, mert tudtunk arról, hogy nem kevés embert öltek meg menekülés közben. Kis idő után azonban megszűnt a zaj, és megállapítottuk, hogy talán egy biciklis lehetett. Mentünk tovább.

Megint nagyon sokat mentünk, amikor egyszer csak úgy ötven méterrel egy töltés előtt járva láttuk, hogy megáll egy kocsi, fel-

teszik a kocsii tetejére a reflektort, és bevilágítják a velünk szemben lévő területet. Persze azonnal lehasaltunk, rajtunk volt a lepedő is, nem mozdultunk. Elég sokáig pásztáztak a reflektorral, majd beültek a kocsiba, elmentek. Átmentünk a töltés tetején az úton, de nem mentünk talán száz métert se, jött a kocsi vissza. Elmentek egy kicsit oldalirányba, megint megálltak, és megint nekifogtak reflektorral pásztázni, de akkor már egyenesen ránk világítottak. Megint hasalj! Nagyon nagyon sokáig tartották ránk a lám-



pát. Megint suttoztam a feleségemnek, kész, vége, megtaláltak bennünket. De nem vetek észre, mert senki sem mozdult. Levették a reflektort és elmentek.

Azután megint mentünk, nem tudom mennyit, az időérzékemet teljesen elvesztetem. Már egy kicsit meg is nyugodtunk, amikor egyszer csak megint mindenki lehasalt. Hallottunk egy hangot, mint amikor a fázós katona veri össze a bakancsa sarkát. Nem tudtuk mi az. A fiam, és az a fiú, aki vezetett bennünket, Sanyi (kapitánynak hívtuk, mert ő volt a legbátrabb köztünk), két oldalról nekifogtak küszni. Kiderült, hogy a szél két ágat összevert, és annak a hangja tévesztett meg minket.

Utána megint mentünk nagyon sokat, erőltetett menetben, és ettük a havat, mert szomjasak voltunk. Eljutottunk egy vizesárokig, ami vékonyan be volt fagyva. Az egyik srác és a lányom voltak a legkönnyebbek, ők mentek át először, de már alattuk is kezdett repedezni a jég. Sorba mentünk, a feleségem ment előttem utoljára, de ő is átjutott. Én elmentem odébb úgy 10-15 métert, és csak óvatosan csúsztattam a talpamat, de mindenütt csak recsegett, ropogott. Volt még vagy másfél méter a partig, hirtelen megdobtam magamat, a jég nagy robajjal beszakadt, de én száraz lábbal kírtem a partra.

Ahogy folytattuk utunkat, egy olyan szántásra jutottunk, melyet a juhokkal leta-



postattak, hogy a nyomokat tisztán tudják kivenni a hóban. A fiúk tudták, hogy itt már nagyon vigyázni kell, mert úgy egy kilométerrel a határ előtt a határőrség egy jelzőrendszer alakított ki, az előtt pedig egy állhatárt, hogy az erre szökni próbáló ember azt higgye, hogy már átért, pedig még ideát járt. Ezen a szántón mentünk át éppen, amikor az élen haladó Sanyi egyszer csak megáll, mert a cipője hegyével nekiütöközött egy kis karónak. Ha a srác egy fél méterrel jobbra vagy balra lép, akkor már bizony a jelzőrendszer kilövi a riasztórakétát, és minket elfognak, vagy lelőnek. Az isteni gondviselés azonban megőrizte bennünket, és átjutottunk.

Átmentünk a határon, mentünk úgy egy kilométert magyar részen. Sietnünk kellett, mert tudtuk, hogy a román határőrség a magyar területre is behatolva vadászik a szökevények után, még nem vagyunk biztonságban. Akkorra azonban már olyan fáradtak voltunk, hogy le kellett ülnünk. Egy száraz mélyedésben pihentünk, és a gyerekek elkezdtek enni a magunkkal hozott szendvicseket. Én nem tudtam enni egy falatot sem. A feleségem hozott magával nyugtatót, azt mind én szedtem be. Nem sokat tudtunk ülni, mert meg voltunk izzadva, fájni kezdtünk, ezért újból nekiindultunk. Nem telt el sok idő, alig hogy elindultunk, egy csapat fácán repült fel rikoltozva előttünk. Ahogy a torkunkon kifért, úgy ordítottunk mind, úgy megijedtünk.

Egy domboldalon mentünk le aztán, majd rátaláltunk egy töltésre, ahol út volt, azon az úton haladtunk. Mikor arra jött egy autó, mi gyorsan lebújtunk az árokba. Ahogy elment, a fiúk rögtön kidugták a fejüket, hogy megnézzék, magyar vagy nem magyar rendszámú-e a kocsi. Végül eljutottunk Jánkmajtásra. A falu szélén nyomóskút volt, ahol tiszta vizet tudtunk inni, az nagyon kellett nekünk. A falu ki volt világítva, ebből is tudtuk, hogy Magyarországon vagyunk, mert Romániában a falu szélére lámpát nem tesznek, meg egyébként is elvették a villanyt. A falu közepén volt egy fogorvosi rendelő, aminek nyitva volt az ajtaja. Bementünk. A rendelő fűtve volt, el lehet képzelni, milyen öröm volt felmelegedni, hisz teljesen át voltunk fagyva.

A lányok letelepedtek, én pedig elmentem az ottani katolikus templomhoz, becsengettem a plébánián, és segítséget kértem. A pap kérdezte, hányan vagyunk. Mondtam, hogy hatan. Azt mondta, hogy sajnos annyira tele van a ház, hogy nem tud befogadni bennünket, avval tud segíteni, hogy ad egy ingyen segélyhívó számot. A feleségem nagynénje és nagybátyja Debrecenben éltek a családjukkal, sűrűn jártak át Zilahra hozzánk. De annyi eszünk nem volt, hogy egy telefonszámot hozzunk, úgy felkészültünk az útra. Elmentem, volt egy fülke, onnan felhívtam ezt a segélyhívó számot, és ők megkeresték Debrecenben a rokonokat. Felvettük velük a kapcsolatot, és megkértem, hogy jöjjenek értünk. Hajnali 4-5 óra lehetett, amikor odaérkeztek. Két kocsival jöttek, egy Trabanttal, meg egy Polski Fiattal. Reggel hét körül Debrecenbe értünk.

Lejegyezte: Puskás Attila (Folytatjuk)



AZ ÉLŐ GYÜLEKEZET

Az idén is folytatódnak a presbiteri bibliaórák alkalmai, melyek minden hónap első keddjén (Csobánkán), illetve szerdáján (Pomázon) kerülnek megtartásra, ahol bevezető szolgálattal egy-egy presbiter testvérünk készül. Az erre az évre választott vezérfonalunk John Stott anglikán protestáns lelkipásztor „Az élő gyülekezet” című könyve. Ebből a könyvből idézzük a szerző negyven évvel ezelőtt egy ünnepi istentiszteleten elmondott gondolatait, melyet Martin Luther King ihletett meg és híres álma, melyet Washingtonban mondott el. Igehirdetésének befejezéséként saját álmát festette a gyülekezet elé:

Van egy álmom: az élő gyülekezet

Olyan gyülekezetéről álmodom, amely biblikus gyülekezet:

- amely minden tekintetben hűséges Isten Szentírásban adott kijelentéséhez,
- amelynek lelkipásztorai hitelesen és tisztelettel magyarázzák a Szentírást, és így igyekeznek minden tagot éretten Krisztus elé állítani,
- amelynek népe szereti Isten ígését és engedelmes, krisztusi élettel ékesíti,
- amelyet minden nem biblikus tartalomtól óvnak,
- akiknek az egész élete a biblikus egyensúly egészségét és szépségét tárja a világ elé.

Álmom a biblikus gyülekezet.

Olyan gyülekezetéről álmodom, amely Istent tiszteli:

- amelynek népe azért gyűlik össze, hogy Istennel találkozzon, és az Urat imádjá,
- amely tudja, Isten mindig közöttük van, és amely nagy alázattal borul le előtte,
- amely rendszeresen az Úr Jézus asztalához járul, hogy megünnepelje hatalmas művét, a megváltást a kereszten,
- amely zenei tudásával széppé teszi istentiszteletét,
- amely hisz az imádságban, és Istent keresi az imádságban,
- amelynek istentisztelete nemcsak a vasárnapi istentiszteletben és az imaórákon nyilvánul meg, hanem az otthonokban, hétköznapi munkában és az élet mindennapi dolgaiban.



Istent imádó gyülekezetéről álmodom.

Olyan gyülekezetéről álmodom, amely gondoskodó gyülekezet:

- a gyülekezet sok fajból, népből, életkorból és társadalmi háttérből gyűlik össze, és Isten családjának egységét és különbözőségét képviseli az emberek előtt,
- amelynek közössége meleg és befogadó, és sohasem torzíttja el a harag, az önzés, a féltékenység vagy a gőg,
- amelynek tagjai tiszta szívvel, buzgón szeretik egymást, elszenvedik egymást, megbocsátanak egymásnak, és egymás terhét hordozzák,
- amely barátságot kínál a magányosnak, támogatja az elhagyott, és befogadja azokat, akiket a társadalom lenéz és kutaszít,
- amelynek szeretete túlcsoportul a világba, vonzó, fertőző, ellenállhatatlan, maga Isten szeretete.

Álmom a gondoskodó gyülekezet.

Olyan gyülekezetéről álmodom, amely szolgáló gyülekezet:

- amely Krisztust szolgálként látta, és meghallotta elhívását, hogy maga is legyen szolgá,
- amely megszabadult az önzéstől, a maga körül forgásból, és önzetlenül mások szolgálatára szánta magát,
- amelynek tagjai engedelmeskednek Krisztus parancsának, hogy a világban éljenek, hassák át a világi társadalmat, legyenek a föld sója és a világ világsága,
- amelynek népe egyszerűen, természetesen és lelkesen adja tovább Jézus evangéliumát a barátainak,
- amely szorgalmasan szolgálja saját környezetét és közösségét, a munkásokat, a családokat és az egyedülállókat, az itt születetteket és a bevándorlókat, az időseket és a kisgyerekeket,
- amely éberrel figyeli a társadalom változó szükségleteit, érzékenyen és rugal-

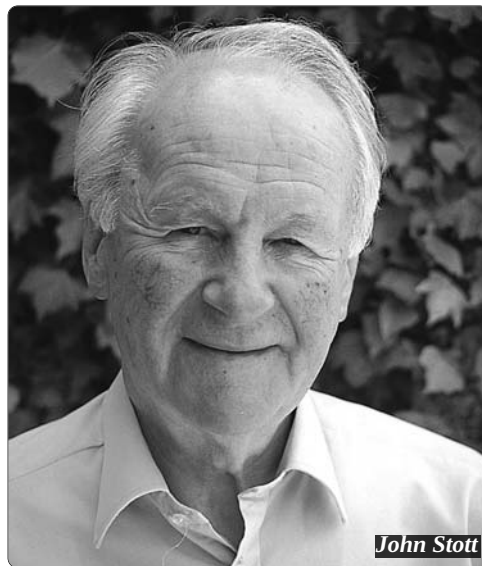
masan alakítja programját, hogy hasznosabban szolgáljon,

- amelynek világot átfogó látása van, és felszólítja fiataljait, hogy életüket szánják a szolgálatra, és kiküldi népét a szolgálatba.

Álmom a szolgáló gyülekezet.

Olyan gyülekezetéről álmodom, amely várakozó gyülekezet:

- amelynek tagjai sohasem állapodnak



John Stott

meg az anyagi bőségben vagy kényelemben, mert nem felejtik el, hogy a földön jövevények és zarándokok,

- amely egyre hűségesebb és aktívabb, hiszen Urának visszatérését várja és reméli,
- amely őrzi a keresztyén reménység lángját, hogy az lobogva égjen a sötét, kétségbeesett világban,
- amely Krisztus napján nem riad vissza tőle szegyenében, hanem örömmel kel fel üdvözlésére.

Álmom a várakozó gyülekezet.

Így álmodom az élő gyülekezetéről. Bár csak mindnyájunknak ez lenne az álma, amely Isten uralma alatt valóra válik!

John Stott

(1974. november 24.)

EGY SZOLGÁLÓ ÉLET ÖRÖMEI ÉS PRÓBÁI

Csuka Tamás püspök úr bizonyágtétele

2014. január 11-én, a presbiteri csendesnapon, Csuka Tamás püspök úr volt a vendégünk, aki alkalmunkon személyes hangvételű bizonyágtételével erősítette és bátorította presbiter testvéreinket.

A Hősök temploma
(látványterv)



Erre az alkalomra hoztam egy igét. Sámuel könyvének kilencedik fejezetében Sámuel próféta ezt mondja Saulnak: „*te pedig most állj meg, hogy megmondjam neked az Istennek beszédét.*” (1Sám 9,27c). Utólag persze könnyű okosnak lenni, de ha az ember visszatekint a megtett útra, akkor mindenben látom az Isten kezének munkáját.

Édesanyám imáinak egyik rendszeres témája volt az, hogy a fia lelkipásztor legyen. Édesapám lelkipásztor volt. A bátyám István lett, tehát édesapánk keresztnévét örökölte, így természetesnek tűnt, hogy az elsőszülött örökli – úgymond – az apja hivatását is. Ennek megfelelően a bátyámat gimnáziumba írták be. De neki esze ágában nem volt teo-

logiajára menni. És mivel az elsőszülött fiúból nem lett lelkipásztor, édesanyám fölalta ezt a vágyát, úgyhogy engem már a gépipari technikumba írtak, amit tisztességgel elvégeztem, leérettségiztem és így gépész-technikusi oklevelet szereztem. Igazán soha nem gyakoroltam a „rendes” szakmámat.



Csuka Tamás az 1992. május 25-ei egyházmegyei közgyűlésen, Pomázon

Akkor nem tudtam értékelni, hogy milyen közegben nőtem fel, de most, utólag, már nagyon tudom. A váci templomban egyik vasárnap nagybátyám, *Hörömpő Gergely* bácsi szolgált. (Ő írta a Jelenések könyvének 68 prédikációból álló magyarázatát. *Joó Sándorral* egyidős volt, együtt jártak a teológiára Hollandiában, és vele azonos szintű igehirdető volt.) A másik vasárnap az édesapám prédikált, de olyan vehemenciával, hogy minden igehirdetése után – kis túlzással – kőművest és asztalost kellett hívni a szószék rendbetételéhez. Harmadik vasárnap *Hörömpő Feri* bácsi jött sorra, aki 44 évig volt pócsmegyeri lelkipásztor, *Móricz Zsigmond*nak jó barátja. És néha még egy negyedik igehirdető is jött: *Enyedi Andor* bácsi, az egykori Tiszán-inneni püspök, aki nyugdí-

jas korára Vácra költözött. Tehát ilyen igehirdetők között nőtem én föl.

Tizenhét éves koromban volt egy igehirdetés, amely megfordította az életemet. Egy szilveszter esti prédikáció döbbsített meg, mely arról szólt, hogy mi lenne, ha nemcsak az évnél, hanem mindennek vége lenne, és mindenről számot kéne adni, akkor hogyan állnék meg az Úr színe előtt? Ezen mélyen elgondolkoztam, és édesapám elé állva bejelentettem, hogy lelkipásztor szeretnék lenni. Édesapám rövid válasza az volt, hogy „Hülye vagy fiam”. Ez ’65-ben, néhány évvel a megtorlások után volt, amikor józan ember nem akart teológiára menni. De kiderült, hogy lelke mélyén nagyon örül a döntésemnek.

Most is előttem van, ahogy 1966 szeptemberében ott ültek velem szemben a felvételin a professzorok. Mondanom kellett egy verset. Mindjárt le is tegeztem őket: „Nem Pesten történt, amit most hallotok” – mert így kezdődik Petőfi verse, „A négyökrös szekér”. Nagyon kedves tanárom volt az énekeskönyvünk szerkesztője, *Csomasz Tóth Kálmán*, nemcsak azért, mert szerettem az énekeket. Megkérdezte tőlem, milyen hangszerezen játszom. Mondtam, hogy trombitán, amire csak nézett, majd kisvártatva annyit mondott, hogy „nem baj”.

Ennek a trombitálásnak jóval később óriási hasznát vettem. Amikor a katonasággal harminc személyes kis repülőn a Don-nyarba repültünk ki, zenekart nem vihettünk magunkkal, de én vittem a trombitát. Ha már

kikerültem oda, az egykori honvédek sírjához, és igét hirdettem, trombitán én fújtam el búcsúzáskor a magyar takarodót.

Tehát – hogy visszatérjünk – a Jóisten döntött, én csak hallgattam rá. Beiratkoztam a pesti teológiára, és el is végeztem. Mielőtt befejeztem volna a teológiát, 1971 áprilisában exmittált teológusként kikerültem Fótára, *I. Madarász Lajos* esperes úr mellé, segédlelkésznek. Nekem akkor az óriási tanulmányidőszak volt. Másfél évig voltam ott, de ebből az esperes úr körülbelül egy évet nem volt otthon. Akkor volt ugyanis az esperes úr veseműtéte, amivel hosszú ideig kellett kórházban lennie, majd pedig kiment Amerikába, utókezelésekre. Tehát belekerültem a mélyvízbe, mivel gyakorlatilag egy nagy gyülekezetnek minden ügyes-bajos dolga rám maradt. Meg a gyerek-istentiszteletek, hittanórák és egyéb rendszeres alkalmak. Aminek én tulajdonképpen nagyon örültem. A vasárnapi istentiszteleten *Kalocsai Feri* bátyám – nagy egyházzene-szűnk – tartott egy 10-15 perces énektanítást, utána jöttem én az igei résszel.

A másfél év letelte után azt mondja nekem Madarász esperes úr, hogy ürül itt az egyházmegyében egy hely, elvállalnám-e. Félénken megkérdeztem tőle, hogy mi az a hely, mire azt mondja, hogy ne érdekeljen az téged. Azt válaszoltam, hogy akkor elvállalom, mert még mindig jobb függetlennek lenni, mint az esperes úr mellett gürcölni. Erre már elnevette magát, és azt mondta, hogy menj be a püspök úrhoz, és kérd meg, hogy nevezzen ki téged Vörösvárra lelkipásztornak. (Tehát nem választás útján, hanem kinevezéssel kerültem oda, mert ez missziói egyház-község volt, Solymárral együtt.)

Nagyon jellemző volt arra a korra a kinevezésem. Alázatosan bementem *Szamosközi István* püspök úrhoz, akinek egyetlen kérdése volt: voltál-e már az Állami Egyházügyi Hivatalban? Mondtam, hála Istennek, még életemben nem kellett oda mennem. Akkor menj el oda, és az egyházügyi titkártól kérj engedélyt a kinevezésedre.

Elmentem, és elmondtam az egyházügyi titkárnak, hogy miről van szó. Le se ültetett, hi-deg téli idő volt, és csak álltam



Csuka Tamás püspök úr és Nyilas Zoltán lelkipásztor

vele szemben, nagykabátban. „Egyet mondok: ne legyen dolgunk egymással”. „Értettem” – mondtam. Távozhattam. Ez így ment abban az időben. A hivatal „megengedte”, hogy a püspök úr kinevezzen engem Pilivörösvárra lelkipásztornak.

Összesen három évet szolgáltam ott. A nagyon szép három esztendő igazi örömet az adta, hogy lassan-lassan láthattam a másik gyülekezetrészeket, Solymárnak az erősödését. Agglomerációs övezetbe estek, egyre többen költöztek ki oda és jöttek a gyülekezetbe. Mostanra Pilivörösvár és Solymár két külön gyülekezet lett. Nem is szándékoztam én onnan eljönni.

Jó barátságban voltam *Csákány István* lelkipásztornal, aki egy beszélgetésben elmondta, hogy Kenyába készül. Megkérdezte, lenne-e kedvem a helyére, Érdligetre menni. Én azzal szabadkoztam, hogy csak pár éve vagyok itt. De ő meghívott egy bemutatkozó igehirdetésre, a meghallgatás után pedig a gyülekezet egyhangúlag meghívott. Így kerültem '75-ben Erdligetre, lelkipásztornak.

Elkezdtek nekem mondogatni, hogy te még fiatal ember vagy, vállald el Érd-Parkvárost is. Elvállaltam, és sok öröm volt az ottani szolgálatban is. Csakhogy! Belekerültem egy olyan küzdelembe, amit most visszatekintve, aligha vállalnék. Előzőleg ugyanis *Német Géza*, a jelenlegi külügyi államtitkár édesapja belekezdett egy imaház-építésbe, és amit elkezdett, be is akarta fejezni. Finoman fogalmazva is vagány ember volt! Akkor jött Magyarországra látogatóba Martin Luther King utóda, *Abernathy* tiszteletes, egy színes bőri lelkipásztor. Gézának beugrott valami. A tiszteletes egy munkás-nagygyűlésen előadást tartott a polgárjogi mozgalom harcáról. Géza elment a gyűlésre, és amikor az előadás végén kérdezni lehetett, akkor ő föltette a kezét, és ékes angol nyelven meghívta a tiszteletest a Martin Luther King emléktemplom építésére. Kitért a tapsvihar. Azt hitték, hogy ez benne van a protokollban. Viszont az akkori állami vezetés nem akarta, hogy bárhol is új gyülekezet jöjjön létre. Tehát elképzelhető, mennyire megsűrűsödtek a telefonhívások mindaddig, amíg ki nem derült, hogy ez mindössze egy lelkipásztor magánakciója. Azonnal indítottak ellene egy fegyelmet, és Gézát palástvesztésre ítélték. Mint képzőművész folytatta az életét.

Az ottani szolgálat mellett még ezt a helyzetet is örököltam. A telken kétnégyzetes betonfalak emelkedtek. Ezek végében volt egy számos szűk, amibe – ha nagyon összezúfolódtunk, akkor – harmincan befértünk. Ott tartottuk vasárnap az istentiszteleteket, de igen méltatlan körülmények között, hiszen nyáron nagyon meleg volt, télen pedig megfagytunk. Próbáltam engedélyeket szerezni. Vagy negyvenszer jártam az egyházügyi államtitkárnál. Először finomabban rázott le, utána kicsit erősebben, legvégül egész nyersen kaptam meg a választ: „a szocialista Magyarországnak nem érdeke, hogy az egyház terjeszkedjen! Ha összedől egy templom, akkor azt újjáépíthetik. De ahol soha nem volt, oda ne építsenek. Ezt vegyék tudomásul!”

Fónagy Zoltán esperes úr is csak azon morfondírozott, hogy ebben az elmergesedett helyzetben egy olyan befolyásos személyt kellene találni, aki politikai vonalon tudna segíteni.

Ebben is a Jóisten vezetését látom. Ugyanis 1977-ben püspökválasztás előtt álltunk. Halom, hogy *dr. Tóth Károly* lesz a püspök. Tudtuk, hogy kapcsolatban volt a vörös hadsereggel, folyékonyan beszélt oroszul, sőt a Keresztény Békekonzferencia alelnöke – ezt magunk között a KGB vallási szárnyának mondtuk. Szemtelenül kihallgatást kértem tőle. Egy héten belül fogadott. Ő sem ültetett le, de még mielőtt megszólaltam volna, jelezte, hogy tudja, mi a gondom. „Ha egy mód van rá, szereztek máshol telket az építkezéshez. Az engedélyt itt is meg tudnám szerezni, csak hogy akkor közegyházi szempontból fontosabb dolgokban nekem kellene engednem. Ha ti engedtek ebben a kérdésben, akkor maximálisan segíték.”

Volt egy aranyos presbiter, *Kovács Sándor* bácsi, aki ezek után azt mondta, hogy eltartás fejében az egyháza hagyja a telkét és a házat. Megkötöttük vele az eltartási szerződést. A ház két szobáját összenyitottuk, és berendeztük imateremnek. A ház többi része lett a parókia. A mai napig is így van. Így tettem le végül Parkvárost. Azóta a nagy telken felépült a templom is, és a gyülekezet önállósult.

Nagybátyám, *Hörömpő Gergely*, a váci gyülekezet lelkésze közben megbetegedett. A gyülekezet összegyűjtött háromszáz aláírást azzal, hogy vámanak haza lelkipásztornak. Ez nagy fejtörést okozott, mert az a gyülekezet hívott haza, ahol engem kereszteltek, ahol konfirmáltam, felnőttem, és ahol édesapám a másodlelkész. Ugyanakkor viszont tudjuk, senki sem próféta a saját hazájában. Végül nem tudtam ellenállni. 1980-ban hívtak meg, és a mai napig folyamatosan szolgálok a Vác-alsóvárosi gyülekezetben. Közben ugyan volt egy tíz éves kitérő – szolgálatom a katonaságnál – de ez idő alatt is a vasárnapok kilencven százalékában ott szolgáltam.

Belecsöppentem ezekbe a dolgokba, pontosabban Isten irányított oda, ahová saját gondolatlan különben soha nem vitt volna. Ezt azóta többször is megtapasztaltam.

Megjelent az egyik presbiterem, hogy tartsak hittanórákat siketnémáknak, mert lennének konfirmandusok a siketek intézetében. Mondtam, hogy szívesen tenném, de én a siketekkel nem tudok szót érteni. De ő gondoskodott jeltolmácsról. Életem egyik nagy élménye volt a siketekkel való foglalkozás. Nagyon helyesek és lelkesek voltak, többen is konfirmáltak közülük. Isten odacsöppentett és gondoskodott segítőkéről.

Ugyanígy történt a fegyházi szolgálattal is. Vác két dologról híres: az egyházáról és a fegyházáról. Vác István király óta püspöki székhely, és a fegyház is elég régóta működik. Két presbiterem pedagógus volt, ők órákat tartottak a fegyházban. Évekig volt olyan törekvés az állam részéről, hogy az elítéltek legalább az általános iskolát végezzék el. A presbiterem tartották bent az órákat, és sok érdekes dolgot elmondtak a szolgálatról. Édesapám is mesélt a fegyházban végzett szolgálatáról – még az AEH létrejötte előtti időkből –, amikor be lehetett menni egy lelkésznek. Én szinte minden nap elmentem az épület elé, és mocorgott bennem, hogy szép szolgálatot lehetne végezni a rabok között. Kértem a két pedagógust, szólnak a parancsnoknak, hogy szívesen bemennek. Azt a választ hozták, hogy kövessék el

valamit, amiért tartósan bent maradhatok, és akkor foglalkozhatok a rabokkal. Ilyen áron azonban nem vállaltam.

A rendszerváltás után viszont már be lehetett menni. Akkor a gyülekezeti szolgálat mellett elkezdtem a fegyházi szolgálatot. De annyi más feladat is volt, olyan sokféle kellett menni, két laktanya is volt Vácott, oda is hívtak szolgálni, így aztán – ahogy a férfiemberek csinálják –, a börtönmissziót, mint piszkos munkát, szépen átpasszoltam a feleségemnek. Ő nagyon lelkesen csinálta és csinálja a mai napig is. Ezen a téren különös talentummal rendelkezik! Ő most is napi 10-12 órát van bent, szombaton is, vasárnap is. Hittan óra, istentisztelet, keresztyén filmvetítés, filmklub. Sok mindent lehet ott csinálni!



Zsinati tag voltam, amikor 1994-ben újra szervezték a tábori lelkészi szolgálatot. A zsinaton az elnök előadta, hogy kellene egy tábori püspök. Megkérdezte, hogy ki vállalja? A száz tagú zsinatból senki nem jelentkezett. Rendben van, akkor keresünk egy kívül valót. Így találták meg *Takaró Károlyt*, aki nem volt zsinati tag, és aki nekem egyébként évfolyamtársam volt a teológián. Elvállalta. Megkapta a kinevezését, és elkezdte szervezni a tábori lelkészséget. Engem rögtön megtalált, mert tudta, hogy Vácott vannak laktanyák, és kapcsolatunk van a honvédséggel. Hívott a seereghez. Először nemet mondtam, hisz volt elég dolgom így is: gyülekezet, huszonegy hittanos csoport, süketnémák, meg a börtönmisszió. Másfél évig várt, de aztán újra hívott: a Bolyai Katonai Főiskolán heti 1-2 órában általános vallástörténetet és egyháztörténetet kellene tanítani a leendő katonatiszteknek. Ennyit azért igazán elvállalhatnék. Bepalizott! A kinevezési parancson az állt: „Csuka Tamást alezredesti fokozattal kinevezem a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola tábori lelkészévé”. Ekkor és ekkor jelenjen meg, és vegye fel a szolgálatot. Ez lett a főállásom négy évre.

A Bolyai Katonai Főiskolán azzal kezdtem el a tábori lelkészi szolgálatot, hogy végiglátogattam a tizenhat tanszéket. Szinte kivétel nélkül mindegyik tanszékvezetőnek cirill betűs diplomája volt. Ezek a vezetők mind a Szovjetunióban végeztek akadémiai, ők egészen más légkörben nőttek fel, mint én. Nem volt könnyű harc, de a katonatiszti főiskolán rendszeresen tartottunk bibliáórákat. Bemutakoztam az akkori tagozatparancsnoknak, *dr. Hellán Jánosnak* is. Azt mondta: „vedd tudomásul, hogy én vagyok az utolsó bolsevik, '56 ellenforradalom volt, apám – akit kivégeztek – az Irinyinek volt a parancsnoka.” „János, – mondom neki – nagyon hálás volnék Istennek, ha valóban te volnál az utolsó bolsevik ebben az országban.”

A legjobb barátaim egyike lett. Olyannyira, hogy az egyik karácsonyon – akkor még sorkatonák is szolgáltak a seregben –, Ócsán, a hatalmas nagy ebédlőben ezerkétszáz fiatal felsorakoztatott, és felkért engem, beszéljek

nekik a karácsony lényegéről. Megható érzés volt. Kevés lelkipásztornak adatik meg, hogy ennyi pissenés nélkül vigyázzban álló ember előtt beszéljen a csodáról, hogy az Isten szeretete testet öltött. Ebben is az isteni vezetést látom utólag.

Amikor Takaró Károlyt nyugdíjazták, egy ciklusra engem neveztek ki táborigazgatóként, ami hat esztendő. Nagy élményem, hogy a táborigazgatói tevékenységem alatt kétezer katonát kereszteltem és konfirmáltattam. Legnevezetesebb a Kálvin téren volt. Ott egy istentiszteleten nyolcvankilenc katonát kereszteltem. Utána úrvacsora következett. Az alkalomra meghívta az akkori vezérkari főnököt,

Fodor Lajost. A vezérezredes, négycsillagos tábornok, beállt a kiskatonák közé úrvacsorázni. Meg is voltak illetődve!

Így töltöttem el tíz évet a hadseregnél. Utólag nem bántam meg. Emléknöveztünk a Don-kanyarnál és Szentpéterváron az elesett katonáknak, Örményországban pedig a munkaszolgálatosoknak. A katonasággal sokfelé eljutottam, amiről előtte álmodni se mertem, de a legnagyobb élmény, hogy olyan szolgálatokat végezhettem ifjú emberek között, aminek a csúcsa, a keresztelés és a konfirmáció. Hála indító dolog, hogy szolgálhattam gyülekezetben, börtönben, süketnémák és katonák között. Amit a Jóisten ránk bíz, azért csak hálások lehetünk. Hálás lehet, aki meghallgatja és cselekszi „az Isten beszédét”.

Takács László



REFORMÁTUS JELKÉPEINK



A NÁD

Minden folyóvízparton élő nép számára rendkívül fontos volt az őket körülvevő vízi világ ismerete, mert nélkülük a fennmaradásuk került volna veszélybe. Ezért ezeken a területeken nagy szerepe volt a víz partján és a vízben vadon termő növényeknek (mint például a fűz, a nád, a gyékény, a sás, a káka), és ezek hasznosításának. Nem véletlen tehát, hogy a keresztyén szimbolikában is fontos szerepet kaptak, így a református jelképrendszernek is részeivé váltak.

Az ember életében betöltött szerepe miatt ezek között kiemelkedő helyet foglal el a nád, melynek több fajtája is előfordul a Szentírásban, bár nem mindig egyértelmű, melyik fajtájáról van éppen szó.

A Földközi-tenger mellékén legelterjedtebb az „egyenes nád”, vagy „óriás nád”, görögül „kalamosz” (ebből származik a kalamáris szavunk), Károli Gáspár kálmusnak fordította, így a nálunk is honos kiváló gyógynövényre, a kálmosra értették, de ez a faj nem élt a Szentföldön.

Az óriás nád 3-6 méter magasra is megnő, és a gyakran nyolc centiméter vastag, fás üreges szára annyira rugalmas, hogy viharos szélben szinte a földig hajol. Hossza miatt kiválóan alkalmas volt mérőpálcának.

A nádpálca, görögül „kanón” valószínűleg a héber „kaneh” szóra vezethető vissza, amely nád, vessző, mérővessző jelentéssel

bír, és amelyből a kánon szavunk származik, mely a bibliai iratokra alkalmazva a hit szabályait tartalmazó, Istentől ihletett iratok együttesét, azok gyűjteményét jelenti. A „kánon” kifejezést először és egyértelműen Alexandriai Atanáz püspök alkalmazta a Bibliára Kr.u. 350 körül.

Az egyenes nádpálca a kormányzás eszközeként királyi jelkép is. Kigúnyolva a „zsidók királyát”, ezért adtak Jézus kezébe nádszálat (Mt 27,28), ezért verték náddal a fejét

(Mk 15,19), és ezért tűztek nádszála ecettel töltött szivacsot, ezt nyújtva a kereszten szomjazó Jézusnak (Mt 27,48). A passiót ábrázoló képeken a töviskoronás Jézus kezében mindig ott látható jogarként a nádszál. A kigúnyoltatás jelenetében tehát a nád a megaláztatottság, a kiszolgáltatottság és a földi gyöttelem jelképe.

A vízparton termő nád ugyanakkor a termékeny élet és jövő képe (Ézs 35,7), üreges szára és hajlékonysága miatt pedig az állhatatosság, a kitartás, a sőt az újjászületés és feltámadásé. A nád tehát a remény jelképe is.

A Károli által kálmusnak fordított nád az „illatos nád”, vagy „balzsamos nád”, amely valójában az arab citromcirok, azaz a tevefű. Gyógyszerekbe, kozmetikumokba keverték, de használták füstölőszerként is. Ez alkotórésze volt annak a felkenésre való szent kenetnek, melynek összetételét a 2Móz 30,23-25 írja le (olívaolajba kevert balzsam, folyékony mirha, balzsamos fahéj, balzsamos nád, kasszia), ezzel szentelték fel a kijelentés sátrát és a bizonyosság ládáját, az asztalt, a lámpatartót, az illatáldozati oltárt, az égőáldozati oltárt és a medencét, minden felszerelést és tartozékot, valamint Áront és fiait is. „Felkenésre való szent olajom lesz ez nemzedékről nemzedékre” (2Móz 30,31) – mondja az Írás. Ezt a szent olajat készítették el, és vitték az asszonyok Jézus sírjához is, hogy „el-



menjenek és megkenjék Jézus testét” (Mt 16,1).

A próféták gyakran tekintik a nádat a gyengeség, az Úr által való elvettetés jelének, mint ahogyan Ezékiel szól Egyiptomról: „Mert olyan támasz voltál Izráel házának, mint a nád: Ha kézbe fogtak, összetörtél, és végighasítottad vállukat, ha rád támaszkodtak, összeroppantál, és megroksasztottad derekukat.” (Ez 29,6-7). De jelzi az álnokságot is, amikor például Ézsaiás Egyiptomot törött nádszálnak nevezi: „Talán Egyiptomban, ennek a törött nádszálnak a támogatásában bízta?”

Aki erre támaszkodik, annak belemegy a tenyerebe, és átszúrja.” (Ézs 36,6) Az elfonnyadt nád büntetés az emberek számára (Ézs 19,6), és szintén a büntetést jelképezi itt a nád: „Megveri az Úr Izráelt, és ingadozni fog, mint a nád a vízben” (1Kir 14,15).

A megrepedt nádat azonban nem töri el az Úr szolgája, akit a saját Lelkével ajándékozott meg (Ézs 42,1-3). Az ószövetségi prófécia beteljesülése Jézus Krisztus, aki szeretettel és irgalommal fordul minden megrepedett nád életű emberhez, a nyomorult, beteg, összetört életű ember felé. „Rajtuk, a megrepedett nádkhoz” és „pislogó gyertyabélhez” hasonlókon mutatta éppen meg az új életet fakasztó hatalmát. Hozzájuk hajolt le, hogy felemelje őket!” (Victor János) „Íme az én szolgám, akit választottam; az én szerelmesem, akiben az én lelkem kedvét lel; lelkemet adom őbelé és ítéletet hirdetek a pogányokon. Nem verseng és nem kiált; az utcákon senki nem hallja szavát. A megrepedett nádat nem töri el és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, mígnem diadalomra viszi az ítéletet. És az ő nevében reményked-



Munkácsy Mihály: Ecce homo (részlet)

nek majd a pogányok” (Mt 12,18-20).

Mit is jelent mindez? Érdemes ismét Szabó Imre lelkipásztor, első budapesti református esperes gondolataihoz fordulnunk a „Református jelvények” című írásából:

„A felolvasott igében két olyan ember sors van megnevezve, amelyre a Szentírás egészen különös hasonlatot használ: a megrepedt nádszál és a füstölő gyertyabél.

Városi ember nem is igen érti már ezt a két hasonlatot, hiszen annyira kiment a nád is, meg a gyertya is a mindennapi használatból. Budapesten talán nincs is nádfedeles ház. Gyertyát pedig csak a karácsonyfagyújtáshoz használnak s legfeljebb ha pincében világítanak vele azok, akik még odahaza gyertyával világítottak. De ha nád helyett a beton s a gyertyaláng helyett a villanyvilágítás jött is be, a megrepedett nád és a füstölő gyertyabél fájdalomosan találó hasonlat marad az olyan ember számára, akiket legázolt az élet, akiken átment a sors kereke, akiket testben-lelekben összetört a betegség s akiket az emberi kultúra építésére emberi számitás szerint már nem lehet használni, akik – mint ma mondják – fölöslegessé lettek, mert nem keresnek többé, csak másnak a terhei.

Milyen gyenge jószág egy nádszál a tölgyfához, vagy a bükkfához képest – mégis, míg ép és ruganyos a héja, házak, menedékhelyek tetőzete készítésére milyen alkalmas. De ha rálép az ember, megroppan és megrepedezik, semmire nem használható többé. Kiválasztják a nádkévékből és tűzre vetik. Vannak emberek, akik nem erkölcsileg lettek romlottakká és hasznavetetlenekké, hanem gyógyíthatatlan betegség, bénaság, vakság, vagy szerencsétlenségéből származó sérülés, süketség vagy idegbaj, mint a nádszálna, reájuk lépett s megrepedeztek. Oh, kicsoda tud egy megrepedett nádszálat összeragasztani és éppé, ruganyossá tenni? Öregek, akik még fiatalok voltak, győzték az életet, de nehezebb lett a súly, amely rájuk lépett és megroppantak, megrepedett nádk lettek. Csendes időben még csak bírnák, de terhet már nem tudnak hordozni. Menj be a vakokhoz, a süketnémákhoz, hadirokkantakhoz, tébolydába: megrepedett nádszálak! Idegyógyintézetekben, hol egykor hatalmas életerőtől duzzadó emberek magatehetetlenül fekszenek: megrepedt nádszálak. Kicsi gyermekszanatóriumokban, ahol nem is emberforma gyermekek 5-10-15 éve fekszenek: megrepedett nádszálak. Az erő-

kifejtést méltányoló mai ember tehetetlen a megrepedett nádszálnal szemben. Eldobja, mint hasznavetetlen. Ez a gyorsított tempóba beállított emberi élet amennyi kemény, aktív s elszánt embert nevel, ugyanannyin gázol is át és csak megrepedett rostok maradnak utána, mint mikor a tank átgázol a búzavetésen. Az embernek az a vágya, hogy öreg napjaira valami nyugdíja legyen, vagy baleset ellen, munkaképtelensége biztosítsa magát, ebből a félelemből származik, hogy körülötte úgy roppanak meg az emberek az élet súlyos lépteit alatt, mint nádszál a csizma alatt.

Egészséges, tetterős, izmoskarú emberek nem is tudják megérteni, milyen átalakuláson megy át az a lélek, amelyik megrepedett, vagy erejét elvesztette. Talán még a megroppanásnál is nagyobb gyötrem az, hogy többet már nem számít. Ki marad vissza mellette, aki lehajol hozzá és felveszi? Nézzétek, az Úr Jézus isteni nagysága mint ragyog ki ebből az egy szóból: „A megrepedett nádat nem töri el.”

Ő meglátja a letört egzisztenciákat is, meglátja, lehajol érte és felveszi. Még ha semmit sem tudna vele csinálni, csak azért, mert megállt és lehajolt, világmegváltó céljai között irgalom csordul ki szívéből azokért, akik harci menetben nem menetelhetnek fehér zászlaja alatt, azért is hálakönny csordul a megrepedett nádszálak szeméből.

Óh, aki volt elhagyatva, az érzi csak igazán, milyen nagy segítség az igazi részvétel. De nemcsak felvette, hanem felvette azért, hogy segítsen. Jézus itt mutatja a legnagyobb csodatetteit, – a megrepedett nádszálakon. Nem töri el – nem ítéli el.

Néha csodálatosan meggyógyítja, néha csodálatos nagy hitet ad nekik és új erőket fakaszt bennük, de azt a megrepedett nádszálat, akit ő kezébe vesz, az elveszített erőért úgy kárpótolja szerelmének gyöngédségével – elkövetkező boldogságának a szívbe plántálásával –, hogy királyok kincse ingyen sem fogható hozzá.

Ha az én Uram így tekint a megrepedett nádszálakra, nem így kell-e nekem is tekintenem gyógyíthatatlan betegeimre, az öreg szüleimre, vakokra, nyomorékokra, süketekre, rokkantakra. Nekem közöm van hozzájuk –, ha nekik nincs is közük hozzám. Ha egészséges koromban kezébe vesz – majd megrepedett nádszál koromban sem tör el, mert azzá lehetek, ma, holnap. Ma este, mikor hálaadással énekelem:

„Áldalak, hogy e megrepedett Nádszálat ma eltörni nem engedted”

Rá gondolok arra is, hogy semmi másban nem bizakodhatom, mint Isten jóvoltában. Reá gondolok, hogy semmiben sem érdemlek különbséget, mint akin általment az élet kereke.” P.A.



GYÖNGYÖSI LÁSZLÓNÉ JÉZUS VIGYÁZÁSA

Nem félek semmitől,
Mert az Úr velem,
Semmi baj nem érhet,
Ő vigyáz szüntelen.
Hisz jól akar nekem,
Fogja az én kezem,
Nem félek semmitől,
Hisz Jézus velem!

Ellenség mit sem ér,
Mert az Úr velem,
Ő harcol ellene,
Véd engem szüntelen.
Csak benne bízom én,
Csak őt szólítom én,
Nem félek semmitől,
Hisz Jézus velem!

Nem félek semmitől,
Mert az Úr velem,
Ha bajba jutok én,
Ő majd segít nekem.
Erőt és hitet ad,
Reményt sugároz rám,
Nem félek semmitől,
Hisz Jézus vigyáz!

CÉLTÉVESZTÉS A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Az emberi életnek célja van a földön. Istentől rendelt célja van tehát minden tevékenységünknek. A művészetek az igazhoz, a tökéleteshez, vagyis Istenhez próbálnak bennünket közelíteni, felemelni. A jó művészet Isten ízlését tükrözi, és az ő személyiségéből mutat meg valamit (igazság, szépség, harmónia...).

Az egységes stíluskorszakok ideje lejárt. Minél messzebbre megyünk vissza az időben, annál egységesebb egy kor művészete, szigorúan az adott társadalom szellemi és anyagi viszonyait tükrözi. Így annál megbecsültebb volt a kőfaragó vagy a festő vagy az építész, minél pontosabban fejezte ki a korszak (adott társadalom) eszmeiségét. Nem a különbözősége törekedtek (mint manapság), hanem a megfelelésre, hasonlóságra. A modern izmusok megjelenésével megszűnt az egységes látásmód. A stílusok gyorsan követik egymást, illetve egymás mellett élnek. Ez a változatosság, a kifejezés szabadsága jót tesz a művészeteknek mindaddig, amíg nem tévesztjük szem elől a művészetek célját. Egy eszmét szolgáló művészből önkifejező művész lett. Óvakodunk attól, hogy a művek eszmeiségét minősítsük, a másság tisztelete jegyében a destruktív, életellenes világlátásnak is helye van, a tehetséges, egyedi formai megjelenítésre került a hangsúly.

Káros van a tekintetben, hogy mi a művészet célja. Szerintem régen rossz, ha ez a cél: az önkifejezés. Csak azt tudjuk kifejezni, akik vagyunk. Márpedig Isten szerint megromlott természetű emberek vagyunk. Igenis azok a nagy művek, ahol sikerül valamit felmutatni abból, ami Isten jelleméhez, munkáihoz, törvényeihez tartozik. Az igazság, a szeretet, a rend, a harmónia, szépség, a rendkívüli változatosság, gazdagság, minden pozitív érték Istenben található. Úgy lettünk teremtve, hogy Isten jelenléte (mindezekkel az értékekkel) megelégtített bennünket. Nem hiányzott semmi! A bűneset óta viszont hiányzik, ezért vágyakozunk vissza a kegyelmes szeretethez, rendez, szépséghez, harmóniához..., vagyis Istenhez. Minden emberben ott van a vágyakozás valami jobb után. Keressük mindenfelé, a művészetekben is, de az önkifejező, az emberi lényegét feltáró művészetben nem találunk többet önmagunknál. Csak Isten tudja kielégíteni a bennünk lévő irt. Az igazi művészet tehát szakrális, Istenre mutató. Kifejezeten bűn abban gyönyörködni, vagy gyönyörködtetni, ami fertelmes, démoni, vagy csak az értékek hiányát közlő, megállapító nihil. Egy biztos, Isten bünyűlő, aki viszont szereti az embert. (És kínálja mindenkiné a szabadság útját Jézus Krisztusban.) Azt is mondja az Ige, hogy minden szavunkról számot fogunk adni, ugyanúgy a munkánkról, műveinkről, amelyek építenek, vagy rombolnak. Mindenképpen hatnak, akár foglalkozunk ezzel, akár nem.

Azzal egyet lehet érteni, hogy a művészet feladata úgy bemutatni a világot, hogy ráébredjünk a lényegére, de minden mű, egyben értéknivvánítás és értékközvetítés is.

Bálványos Huba művészettörténész írja: „a művészeti nevelés célja, hogy minél inkább kibontakoztassa az emberi teljességet”. Hát ez van. Kibontakozik az emberi teljesség. A pozitív és a negatív emberi megnyilvánulás egyaránt. Nincs erkölcsi állásfoglalás. Isten ismerete nélkül nem lehet tudni, mi a jó, mi a rossz. Abban kellene tehát józanul állást foglalni, hogy az emberben lévő (most mindegy hogyan került oda), negatív vonásokat, tulajdonságokat mégsem kellene kibontakoztatni. Érdekes, hogy amikor mi vagyunk a kárvallottjai egy emberi gyarlóságnak, bűnnek, akkor rögtön tudjuk, hogy az rossz (merthogy tapasztaljuk). Társadalmi szinten pedig nem merünk állást foglalni, a nevelők egy része sem. Így mindenki nyugodtan kibontakoztathatja... Utat engedünk ennek a nevelésben, a filmekben, a képzőművészetekben, az utcán, a természeti környezettel való kapcsolatunkban, mindenütt, ahol hatni tudunk. A művészek azt mondják, hogy botránkozzak, és aztán tegyek belátásom szerint. Tehát a lényeg, hogy a mű hason, én átélem, és aztán döntök. Csakhogy, ha beengedem a művet, megszemlélem, megengedem neki, hogy hasson, akkor már nem tudok objektíven dönteni, mert a hatás már végbement. Egyszerűen fáziskésésben vagyok. Akarom, nem akarom – hat.

A reklámnál ez a hatás eléggé világos. Hiába tudom, hogy x tárgyra, szolgáltatásra nincs valós szükségem, meg pénzem sem, a vonzóvá tett dolog annyira megdolgozza a birtoklási vágyamat, a státusznövelési törekvéseimet, hogy előbb utóbb bedobom a törülközőt, és győző a manipulátor. Tehát a mű minősít, és ezzel együtt rávesz. Az undort keltő láttatás kicsit másként működik. (Rafináltabban.) A közlő azt mondja, hogy ami neked érték, annak ez a másik arca. Így is lehet látni, meg vannak ilyen emberek is. Te néző, ne légy álszent, ez a valóság! Azt állítja, hogy a dolog maga ilyen. Ilyen is! Pedig *ahogy* ki-ki él vele (a szexualitással, a hatalommal, a műszaki találmányokkal...), attól lesz számára / számunkra ilyen vagy olyan. Aszerint lesz érték, vagy romboló erő, ahogyan élünk vele. Minden jó ajándékkal tudunk rosszul élni is, és a rossz útnak az a következménye, hogy lerombolja / kizárja a jó utat.

B. H. írja: „Az ember szeret jó lenni, és küzd a rossz ellen.” (Ehhez keres fogódzót a műalkotásokban.) Ez is féligazság! Az ember ösztöneire lehet hatni, bármennyire is szeret(-ne) jó lenni. Meg lehet szólítani a birtoklási vágyamat (reklámok), a szexusomat (szexipar, reklámok, műalkotások), a dicsőségvágyamat (ismertség, sztárság)...

stb. Nagyon jól értünk mi a manipulálás művészetéhez, és akik ezt hivatásszerűen űzik, nagyon jól értik, hogyan hat a látvány. Csak az önigazololó művészember nem akarja érteni. (Hiszen ebből él, és csak azt tudja nyújtani, aki ő.) Minden mű hatni akar, ezért manipulál. Tehát, ha a látvány „rabul ejtett”, akkor is, ha az erkölcsi mércém alapján taszít, csökken bennem az elutasítási hajlam, sokkal kevésbé leszek képes ellenállni, mert az ösztöneim vonzódnak a felkínált „értékhez”.

Nem háríthatja el egyetlen művész sem annak a felelősségét, hogy ő személyesen hogyan él az adottságaival (értelmével, érzelmeivel, nemi ösztönével, kreativitásával...). A kérdés az, hogy ezek segítségével milyen üzenetet ad tovább a világnak. Mindenki azt közvetíti, amit megél. (Például a fantáziájában.) Az identitását közli, az jön ki, ami benn van. Ez az üzenet ható erő lesz, önállóul, rávesz másokat is. Ahogy a szavaink hatnak, még ha visszaszívánánk is, már kikerültek a világba, és végzik a dolgukat, ugyanúgy a tárgyasult üzenetünk is önálló életet él, a maga természeté szerint hat. (Zárójelben: ha a mi szavaink is így hatnak, milyen lehetett Isten ható, teremtő „LEGYEN” szava?)

Az lenne a cél, hogy visszataláljunk Istenhez, és így képes legyen az ember megélni az élet szépségét, örömeit. Ebben kellene segíteni. A segítségét pedig Jézus Krisztusban van! A művészlét tehát elhívás, Isten bemutatása sajátos eszközökkel.

Szerintem vannak formai jegyek is, melyek jellemzőek egyik, vagy másik oldalon. Ha csak az a célom, hogy a cselekedetet ítéljem el, és nem az embert, akkor elég hasonlatokkal szimbólumokkal, jelképekkel jelezni a jelenséget (Picasso: *Guernica*), és az erkölcsi állásfoglalásnak is világosnak kell lennie. Semmiképpen nem a kínzásokban, fertelmességekben való jájkálás, gyönyörködés, kitergetés az, ami dominál, hanem a jelenség fölött érzett fájdalom. Fáj nekem, hogy ilyen az ember? Nem mindegy, hogy azon sírunk, hogy ilyen, vagy azon csámcsogunk, hogy ilyen. A nézőpont a lényeg. Nem konfliktusmentes a világ, szükséges a rossz arcát is megismerni, de az igazság / valóság szemüvegén át nézve. Az a kötelességünk, hogy a rossztól óvjuk, és a jót erősítsük a gyerekeinkben és magunkban is. Ahogy a profétáknak, úgy a művészeknek is tanúságtévő, útmutató, Istenhez vezető feladatot adott az Úr. Ezt fogja tőlük számonkérni. Van sok hamis proféta is, ne rájuk hallgassunk. A művészetekre, benne a képzőművészetekre is nagy szükség van, de csak azok az alkotások tölthet be funkciójukat, melyek az Úr zsúriján is átmennek. Hála neki, voltak, vannak és lesznek ilyenek. „Legyen meg a Te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is!”

Haranginé Csuta Anna

TIZENHAT ÉVES A PSALMUS KÓRUS

Minden évben megünnepeljük Kórusunk születésnapját, az ez évi alkalomra meghívtuk *Ásztai Csabát* is, hiszen ő végigkísérte kórusunkat áldott emlékü kórusvezetőnkkel, *Ásztai Katikánkkal* együtt, minden örömmön, buktatón, bánaton keresztül. Először egy filmösszeállítást néztünk meg az elmúlt év anyagaiból, ezt fotósunk, Laár Endre készítette. Aztán a régebbi dolgok kerültek elő.

Jó ilyenkor felidézni a múltunkat, elővéve a Krónikánkat, amit rendszeresen vezetünk. Mivel tizenhat évet nem lehet össze-szűríteni egy órába, azt választottuk, hogy a tíz évvel ezelőtti norvégiai útról beszélgetünk, amely igen nagy élmény volt mindenkinek.

Busszal mentünk a repülőtérrre, és útközben kiderült, hogy többen most utaznak első alkalommal repülőgépen. A repülőgép egy norvég utasszállító gép volt, és Kati a pilótával való egyeztetés után örömmel közölte velünk, hogy engedélyt kaptunk az éneklésre. Így tízezer méter magasan, a „Fagert er landet” négyoszlamú norvég éneket, és a „Te Deumot” énekeltek, nagy tetszést aratva az utasok között. A csipkés norvég partok ámulatba ejtettek bennünket.

Leszállás után norvég barátaink már busszal vártak a kijáratnál minket. Innen Oslóba mentünk, ahol egy ifjúsági szállón aludtunk. Másnap a főváros nevezetességeit néztük meg. Először a Vigeland szoborparkban sétáltunk, ahol a szobrok talapzatán állva énekeltek, majd megnéztük a Viking Múzeumot, és az *Edvard Munch* műveit bemutató kiállítótermet, ahol még láthattuk a híres „Sikoly” című festményt, melyet két hét múlva elloptak.

Másnap busszal Voldába utaztunk tovább. Útközben láttuk a híres lillehammeri síugró sáncot, és egyre jobban beérve a hegyek közé, havas augusztusi hegyek látványa tárult elénk. Az idegenvezető vendéglátó barátunk elmondta, hogy bizony itt télen elfordul, hogy négy méter magas hó is esik. Még él egy legenda, hogy fönna a hegyen egy szép lány lakott, akihez minden hétvégén felment az udvarlója. Erre egy kórustárs megjegyezte, hogy „akkor az nagyon szép lány lehetett!” A parányi települések templomaikkal, körülöttük temetőikkel, igazi időutazást jelentettek számunkra, ahol nem

ritka a fából épült 700-800 éves épület, Isten csodálatos megtartása révén. Norvégia a fjordjairól híres, ők nem kilométerekben vagy mérföldekben mérik a távolságot, hanem hogy hány komp, hány busz, míg egyik településről a másikra jutnak.

Volt egy csodálatos kompkirándulásunk is a Geiranger-fjordon, mely messze földön híres a „Hét Nővér” vízeséséről. Ez egy magas hegy tetejéről zúdul le hét ágra szakadva az alatta lévő fjordba. Vele szemben a „Hét Nővér” csábítója, a széles-elegáns „Frairen”, vagyis az „Udvarló” (egy egyágú vízesés), aki már mind a hét nővér kezét megkérte, de mindtől kosarat kapott, ezért maradt fenn ez az állapot évszázadok óta. A komp kapitánya megtudta, hogy utasai egy magyar kórus tagjai, és felajánlotta, hogy ha énekelünk a kompon, akkor nem kell viteldíjat fizetni. Örömmel énekeltek: ismét a „Te Deumot” és a „Fagert er landet”, norvégul. A kapitány annyira meghatódott, hogy még egy kört írt le velünk a vízesésnél. Vendéglátóink azt mondták, hogy ilyet még sose csinált. Estére érkeztek meg vendéglátóinkhoz, ahol nagy szeretettel fogadtak bennünket. Vacsora után hosszan beszélgettünk, ők is felidéztek magyarországi útjukat.

Következő nap *Ivar Aasen*, a híres norvég nyelvújító tiszteletére épült modern múzeumba mentünk egy filmvetítésre, amely a munkásságát mutatta be. Az ebéd utáni vetítés alatt teljesen elpilledtünk, így az utána való éneklésünk bizony nagyon sok kíváncsivalót hagyott maga után. Meg is kaptuk érte a magunkét Katitól, persze mi is tudtuk, hogy ez leégés volt.

Másnap a „madarak szigetére” mentünk. Szintén komp, busz, komp, busz. Ez a madarak fészekrakó és költőhelye. A hegy oldalába rakják a fészkeiket, de mi még mutatóban se láttunk egy madarat sem. Zavartan magyarázták, lehet, hogy azért, mert már kirepültek a fiókáikkal együtt. Annál csodálatosabb volt a kilátás a hegy tetejéről az Atlanti-óceánra, ahol a horizontig csak víz-víz-víz volt látható. Innen egy hajóépítő gyárba vittek bennünket, mely egy kis sziget közepén áll. Szakszerűen ismertették a hajóépítés menetét – érdekes volt.

A következő napi úti-célunk Volda városa volt, ám előbb egy kis szigetre látogattunk

el, melyen szintén zöld gyepel körülvett templom, temető és néhány ház állt. A templomban tudtunk próbálni az esti koncert előtt. Így a szép, jó akusztikájú voldai templomban már nagyon szép koncertet adtunk, a másnapi újságban cikk is megjelent rólunk, értékelve kórusunk színvonalas szereplését. Vasárnap az evangélikus templomban – ahol előző nap énekeltek – egy országos hírű ifjúsági kórus szerepelt, mely koncertre vendéglátóink minket is meghívtak. Egy norvég legendát dolgoztak fel, melynek szövegét egy színésznő olvasta fel, és történetét a kórus, valamint a szólóénekesek felváltva adták elő. Gyönyörű volt. Átéltük, hogy a zene nyelvvel minden kifejezhető, nem baj, ha nem ismerjük a nyelvet. Este közös vacsora volt a vendéglátókkal, az asztalok roskadoztak a sok finomságtól. Elmondták, hogy ők nem barátkozó típusú emberek, de megtapasztalták, hogy nálunk milyen a szívélyes vendéglátás, és megtanulták tőlünk, hogy ezt hogyan kell csinálni, és hogy ez milyen jó. Jólesett ezt hallani.

Búcsúzás után másnap hazaindultunk. A repülőtérrre buszozva arról beszélgettünk, hogy miért olyan magasak a norvég emberek. Egyik kórustársunk megfejtette: „azért mert náluk kevés ideig van fény, és mint a növények a sötétben, megnyúlnak a fény felé.” Nagyon neveltünk egy másik humoros megjegyzésen is, amikor valaki megkérdezte a másikat: „Mondd, te mit hoztál a vendéglátóidnak?” „Hááát, ezt, azt, amazt – hangzott a válasz –, no meg Karaván kávé. Hadd tudják meg, mit iszik nálunk a pórnép!”

A tizenhatodik születésnapunkat ünnepeelve nem felejtettük el megköszönni Krisztus Urunknak, hogy eljuthattunk erre a csodálatos helyre Pomázról, kis településünkről. És persze köszönet felejtethetlen karvezetőnknek, Katikánknak, mivel az ő európai zenei kapcsolatai tették lehetővé ezt a Mindenható Úristen kegyelméből. Az évforduló ünneplését finom édes és sós süteményekkel koronáztuk meg, melyet természetesen magunk készítettünk. Végezetül egyik kórustársunktól egy ima hangzott el hangosan, Katikánk emlékére, melyet hal-kan mindannyian vele mondtunk.

Andrási Jánosné Marika





Szász Ferenc

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

INGYEN KEGYELEM,
NEM POTYA KEGYELEM
SZÁSZ FERENC ÉS FELESÉGE, ÉVA

Vasárnap délután, három óra. Az intézetben ebéd utáni csend és nyugalom honol. Egyszer csak ének csendül: Istent dicsérik a közösségi teremben. A dalnokok fogya- tékkel élnek, ám ez a legkevésbé sem változtat a lelkesedésükön, ahogy igehirdetői- kén sem. Sőt: Szász Ferenc és felesége, Éva, hosszú évek óta tartanak bibliaórákat, terelgetnek Isten felé időst, fiatal, fogya- tékkel élő egyaránt.

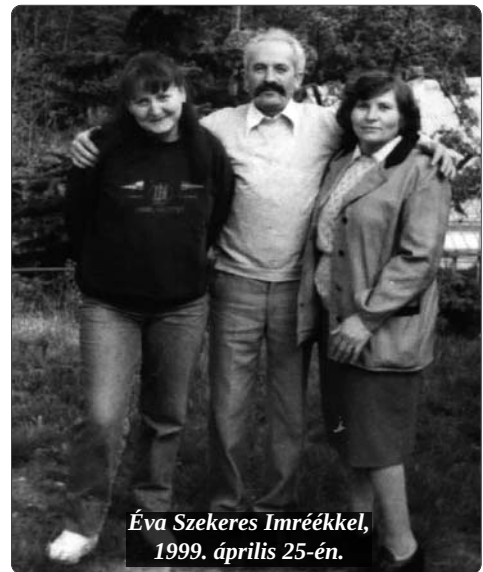
Mindig is vágytak a természet közelé- ben élni. És itt, a Pilis lábánál, Csobánkán a hegyek között megtalálták otthonukat. Éva és Feri Budapesten kötötték össze éle- tüket, ott is kezdték meg házasságukat. 1983-ban költöztek Csobánkára, azóta is aktív tagjai a falu és a gyülekezet közössé- gének. Most is szívélyesen invitálnak bel- jebb otthonukba, amit nem csak két fiúkkal, de négy kutyussal is megosztanak. „Ez a kis picit – mutat Évi az izgó-mozgó ebre – a legfrissebb szerzemény. Laci fiunk hozta, aztán itt ragadt nálunk.” Az aprósá- gon látszik, hamar beilleszkedett a család- ba, beszélgetés alatt végig a szobában fekszik, figyelni gazdáit minden mozdulatát.

hetem meg a lábaimnak, hogy pár óra után feladják a munkát.” Éva nyugodtan ül mel- lette, csakúgy, mint férje, bízik Isten dön- tésében és az orvosok kezében.

Mindennapjaik része az Úr, lát- szik is otthonukon: tele vallásos tea- matikájú könyvekkel, a falon Bibliai idézetek. „Nagyon szeretünk olvasni – mutat a tömött polcokra Éva – leg- többször a lelki témájú könyveket vesszük kézbe. Olvasunk Cseri Kál- mánt, Molnár Róbertet...” Felsorolni is nehéz lenne, mi mindent még. Ma már természetes ez az állapot, nem volt azonban ez mindig így. Feri val- lásos családba született, édesanyjával, édesapjával rendszeresen beszél- tek Istenről, hitről. Nem is volt kér- dés, hogy gyerekként ő is gyüle- kezetbe járjon. „Tizenévesen iftábor- ba jártam, szerettem azt a közösséget – emlékszik vissza Feri – sokat beszélgettünk, nagyon sok minden akkor került a helyére bennem. Ott volt például Vándor Gyula, ő volt az egyik csendeshét vezetője. Tizenhá- rom éves voltam és egy alkalommal a Tíz- parancsolatról beszélgettünk, amit természetesen addigra betéve tudtam. De csak akkor értettem meg igazán a felszólító monda- tokat. Rádöbentem, milyen bűnös, esendő ember is vagyok, mennyi parancsolatot megszegtem már. Kétségbeestem. De Gyula bácsi megnyugtatót: mitől félek? Hiszen Jézus megváltott!”

Aztán ez a kegyelmi állapot megkopott kicsit. Fiatal felnőttként egyre felszínesebb lett a kapcsolata Istennel, később már a gyülekezettel is. „Teltek az évek, tudtam, mi a jó út, tudtam, bízhatok az Úrban, mégis, valahogy másképp éltem.” A kap- csolat azonban csak elhalványult, nem szak- datt meg teljesen. Szüleinek hála. „Édes- apám igazi alföldi parasztember, édes- anyám debreceni lány volt, aki ezer szállal kötődött Erdélyhez. Ez a kapcsolat máig meghatározza az én életemet is – meséli Feri – Mindketten mélyen vallásos embe- rek voltak, apám következetes, nyugodt, végtelenül türelmes férfi. Az ő élete pél- daértékű számomra.” Mindkettejük szá- mára, bólogat Éva. A Papa 1998-ban, hosszú betegség után tért meg Teremtőjéhez. „Végtelen nyugalommal viselte betegségét – emlékszik vissza menyé – soha nem pa-

naszkodott, soha nem sajnáltatta magát. Is- tennel volt mindvégig.” Az ő halála sok mindent megváltoztatott. „1984 óta vagyok



Éva Szekeres Imrénével,
1999. április 25-én.

presbiter, de akkor, 1998-ban, apám halála után újjítottam meg a szövetséget Istennel, amit még 13 évesen, azon a bizonyos csendeshéten kötöttünk – meséli Feri – el- határoztam, részt veszek a következő bia- torbágyi férifihéten. Ott és akkor nagyon sok minden tisztázódott, tudatosult ben- nem, tudtam, éreztem, teljes valómmal Isten- hez tartozom.”

Férjével ellentétben Éva életének so- káig nem volt része a vallás. Igaz, édes- anyja hiitt Istenben, de nem gyakorolta val- lását, édesapja pedig ateista volt. „Amikor 1982-ben összeházasodtunk Ferivel, telje- sen természetes volt, hogy én is járok vele templomba. Mindig ott voltam, de sokáig nem azért, mert vágytam rá, mert hiányzott, egyszerűen csak megszoktam, hogy a hét utolsó napján Isten házában a helyünk.” Feri édesapja azonban neki is nagyon sokat segített. „Mikor apósom már súlyos beteg volt, nagyon sokat beszélgettünk hitről, Istenről. Példát mutatott nekem, az ő élete volt a bizonyíték, Isten nagyon is létezik. De nem csak Isten, Jézus is akkoriban vált életem részévé.” Miatán Feri elutazott Biatorbágyra, pár héttel azután ő is részt vett a női héten. „Jól éreztem magam, örömmel hallgattam az ige- hirdetéseket, szívesen vettem részt a be-



Szekeres Imrével és Hermann
Árpáddal 2000. november 21-én.

Akik bár a nyugalom földi helytartói, most picit mintha izgulnának. Nem csoda, Feri a találkozásunkat követő héten kórházba vonul. Szeretne már túlesni rajta persze, de nagyon nem aggódik: „Bárhogy is legyen, Isten akarata lesz. Én pedig elfogadom azt, Ő úgymint jobban tudja, mi a legjobb nekem és a családnak.” Pedig a tét nagy. A lábát műtik, elzáródtak benne az erek, az operá- ciót tovább halogatni nem lehet. „Ha a műtét valamiért nem sikerülne, sok mind- ent újra kell gondolnunk – magyarázza Feri – hiszen a munkát bírnia kell a lábam- nak. Kertészeti vállalkozóként nem enged-

szelgetéseken. Úgy jöttem haza, hogy meg-
tértem. Most már Isten gyermeke vagyok.
A következő évben jöttem csak rá, hogy
nem. Nem történt lényeges változás az éle-
temben.” Igaz, sokkal jobban érdekelt a



Biblia, egyre gyakrabban fogta kézbe, for-
gatta, olvasta, tanulta. Kezdte egyre jobban
megérteni az istentiszteleteket. Eltelt egy
év, ő pedig újra Biatorbágyra utazott. „Ez
a hét volt az áttörés. Volt egy alkalom, egy
áhitat, mikor Jézusról volt szó. Ekkor láttam
meg igazán saját magamat, olyannak, ami-
lyen valójában vagyok. Megtörtem, lelki
beszélgetést kértem az egyik vezetőtől.”

Azóta pedig minden megváltozott. Hi-
tűket nem tartották meg maguknak. „Nem
hagyott nyugodni, hogy édesapám még
mindig elutasítja Istent, mikor nekem már
életem része – meséli Éva – nagyon sokat
beszélgettünk vele, főleg Feri. Mikor beteg

lett, sűrűn látogattuk, meséltünk neki Is-
tenről. Nem volt hiába: a halála előtti hó-
napokban már istentiszteleteket hallgatott.
Bocsánatot kért mindenkitől, akit megbán-
tott, hitt Istenben és Jézus Krisztusban.
Reménységünk, hogy megtért
emberként halt meg.” Édes-
anyja is megváltozott: őt a bia-
torbágyi alkalmak segítették
Istenhez.

De nemcsak családjuk út-
ját egyengették. „Mindig is
közel éreztük magunkat a fo-
gyatékos emberekhez, szívesen
voltunk velük, ahogy a bete-
gekkel, függőséggel küzdőkkel
is – meséli Feri – és tudtuk,
hogy a pasaréti szolgálók mel-
lett a mi gyülekezetünkben
Szikszai Eszti néni és Halász
Éva is rendszeresen tart nekik
alkalmakat az otthonokban, in-
tézetekben. Csatlakoztam hoz-
zájuk. Mikor még működött a
Dolinában az alkoholistáknak
fenntartott elvonó, oda jártam.
Most már Csobánkán tartjuk az
alkalmakat, Halász Évával és

Tankó Marikával együtt, felváltva.” Az első
ilyen bibliaóra óta pedig már tíz év telt el.
Az alkalmakon – az adott intézettől füg-
gően – részt vesznek szellemi és fizikai
sérültek, adikcióval küzdők, idősek ot-
thonában élők.

„Vasárnap délutánonként tartjuk az al-
kalmakat – magyarázza Éva – amelyek
mindenki számára nyitottak. Éneklünk,
majd ígét olvasunk, beszélgetünk róla.”
Fontos, persze, hogy a bibliaórát valaki
összefogja, összetartsa, az is lényeges
ugyanakkor, hogy ne előadás legyen ez,
sokkal inkább kötetlen beszélgetés. Éppen
ezért nem jó, ha egy óránál, ötven percnél

tovább tart az alkalom – a hallgatóság
érdeklődését ennél hosszabban nehéz fen-
tartani. Az óra pedig nagy felkészültséget
igényel. „Egy-egy vasárnap délutánra fél-
egész napot kell készülnöm. Többször el-
olvasom a kiválasztott passzust, és ter-
mészetesen imádkozom, kérem Isten ál-
dását az alkalomra.” Feri imái pedig meg-
hallgatásra találnak: a hallgatóság sze-
retettel, bizalommal hallgatja őt, őket. Mi
több, hozzá is szólnak a tárgyalt témához.
Mostanában éppen Lukács evangéliu-
mához. Feriék pedig igyekeznek tudatosí-
tani bennük, Isten mindenkit szeret, ke-
gyelmével mindenkit megváltott. De tud-
niuk kell azt is – mutat rá Feri –, hogy az
ingyen kegyelem, nem potya-kegyelem.
Nem szabad visszaélni vele. „Igaz, a ke-
délyállapotuk igencsak változó, de meg-
győződésem, hogy értik, amiről beszélünk,
és tudom, hogy közöttük is vannak Isten-
nek gyermekei.”

De tartanak kötetlenebb beszélgeté-
seket, alkalmakat, saját otthonukban is.
„Rögtönzött kis bibliaórák ezek, baráti be-
szélgetések. Áthívjuk a gyülekezet tagjait,
beszélgetünk a Szentírásról, hitünkről, val-
lásról.” Mindenkit ismernek, és nem csak
a mostani gyülekezeti tagok közül. Hosz-
szan anekdotáznak még a régiékről, akik
már nincsenek köztünk, mégis, aktív, szinte
pótolhatatlan tagjai voltak a csobánkai re-
formátus közösségnek. Ahogy a múltból,
úgy a jövőről is beszélgetünk, rengeteg ter-
vük, ötletük van – mind-mind a közösséget
szolgálja. Látszik rajtuk, nem csak beszél-
nek róla, meg is cselekszik ezeket.

Beszélgetésünk után pár héttel Feri már
újra otthon van. A műtét sikeres volt, ta-
vasszal-nyáron folytathatja a munkát. Ad-
dig pedig nem kerteket, hanem lelkeket
gondoz, értő kézzel – Évával együtt.

Hardi Judit



Imádkozás közben

ORBÁN LÁSZLÓ TAVASSZAL

Hiába hallatszik madaraknak dala,
ha nem szól szelíden az Úr Jézus szava.
Hiába a sok szép virágnak illata,
ha nem árad rólam Krisztus jó illata.

Hiába az első gyümölcs a kertünkben,
hogya az életem viszont gyümölcstelen.
Hiába az utcán ifjaknak kacaja,
hogya nem emel fel Krisztusnak mosolya.

Tereken pompázik a sok nyíló rózsa,
felüdit, ha Jézus szívemnek lakója.
Máskülönb minden hiábavalóság,
ahogy olvassuk is Salamon írását.

Tele van a világ szórakoztatókkal,
mit ér, ha a lélek minket nem vigasztal?
Zaj van lelkeimben is, keresem a csendet,
csak Isten kegyelme teremthet ott rendet!

Rendet is teremt Ő, örvendek e csendnek,
s mint madár tavasszal, háladalba kezdek.
Boldogan éneklek a legszebbik zenéjét;
a megváltottaknak dicsérő énekét.

(Budakalász 1997)

ÖKUMENIKUS IMAHÉT 2014. január 19. – január 26.

Ebben az évben is megrendezésre került az ökumenikus imahét, melyen a helyi keresztyén egyházak gyülekezetei közös istentiszteleteket tartottak egymás templomaiban, most már nemcsak Pomázon, hanem Csobánkán is. A Krisztus-hívők egységéért tartott imahét témáját idén a kanadai keresztyének állították össze, Pál apostol levele, az 1Kor 1,1-17 alapján. Központi igéje a következő volt: „Hát részekre szakítható-e Krisztus?” (1Kor 1,13a) A Kanadában élő keresztyének azt kérték, hogy a világ Krisztus-hívői az idei imahéten ennek az igének az üzenetén gondolkodjanak el, és fogalmazzák meg válaszaikat egyházzal, az összetartozásról, az ökumenéről. Összeállításunkban a különböző felekezetek lelkészei által elmondott imádságokból, prédikációkból elevenítünk fel részleteket.



I. nap: Együtt ... Szentek vagyunk

Szerb ortodox templom – A szerb ortodox közösség által vezetett alkalom

Ljubisav Milisavic szerb ortodox parókus:

Egy gyönyörű imádságot szeretnék felolvasni a mostani alkalommal. Egy imádságot, amely mennyei hangon, emberi szavakkal, a kimondhatatlant próbálja elmondani. Amely válaszként a Szentlélek hívására, az isteni hang zenéjére próbál énekelni, s kitarulkozó szívünk és lelkünk elé odateszi mindazt a gyönyört és lelkesedést, amit csak Isten közelségének megélése tud előidézni, s amely ma még csak ikonként van jelen közöttünk, mint az eljövendő örök élet boldogságának előképe. *Szent Simeon* az Új Teológus misztikus imája ez, amellyel a Szentleket hívja az, aki látja őt:

Jöjj, igaz világosság, jöjj, örök élet, jöjj, elrejtett misztérium, jöjj, megnevezhetetlen kincs, jöjj, kifejezhetetlen valóság, jöjj, felfoghatatlan arc, jöjj, örökkévaló örvendezés, jöjj, alkony nélküli világosság, jöjj, igaz reménysege mindazoknak, akik üdvözülni fognak, jöjj földre hullottak fölegyenesedése, jöjj, holtak feltámadása, jöjj, ó hatalmas, aki pusztá akarattal örökké alkotsz és újjáalkotsz és átalakítasz mindent!

Jöjj, ó tökéletesen láthatatlan és megérinthetetlen és kitapinthatatlan, jöjj, örökké mozdulatlan, aki egész valódban szüntelenül mozogsz, és eljössz hozzánk, a pokolban sánylódókhöz, te, aki minden eget fölött lakozol!

Jöjj, vágyva vágyott, örökké emlegetett név, amelynek mibenlétét kimondani, vagy tulajdonságait és sajátosságait megismerni számunkra tökéletesen lehetetlen!

Jöjj, örök vígasság, jöjj, el nem hervadó koszorú, jöjj, a mi nagy Istenünk és Királyunk bíbora, jöjj, kristályos drága kövekkel kirakott öv, jöjj megközelíthetetlen lábbeli, jöjj, királyi bíborruha és igazán császári jobb!

Jöjj, akire vágyott és vágyik az én nyomorult lelkem, jöjj, aki egyedül jössz az

egyedülhez, mert egyedül vagyok, amint látod!

Jöjj, aki elválasztottál mindenektől és megadtad, hogy egymagam legyek az egész földön, jöjj, aki magad lettél vágygá énbenem, és azt adtad, hogy vágyakozzam rád, a tökéletesen megközelíthetetlenre!

Jöjj, leheletem és életem, jöjj, nyomorult lelkem vígasza, jöjj, örömem, dicsőségem, szüntelen gyönyörűségem!

Hálát adok néked, hogy egy lélekke letél velem vegyületlenül, átalakulás nélkül,



Ljubisav Milisavic

változatlanul, ó mindenekfölötti Isten, és magad lettél számomra minden mindenekben, ó elbeszélhetetlen és soha ki nem fogyó eledel, aki szüntelenül túláradsz lelkemnek ajkán, és bőséggel fakadsz fel szívemnek forrásában, tündöklő köntös, aki elégeted a démonokat, megtisztulás, aki romolhatatlan, szent könnyekben mosdatsz meg engem, amelyeket a te eljöveteled ad meg azoknak, akiket meglátogatsz. Hálát adok neked, hogy alkony nélküli világossággá lettél számomra és lenyugvást nem ismerő nappá, mert hová

is rejtőzhetnél el, amikor dicsőségeddel betöltesz mindent? Hiszen soha nem is rejtőzhetnél el senkitől, hanem csak mi rejtőzünk el előled, mert nem akarunk elébed járulni. Hová is rejtőznél, akinek nincs helyed, ahol megpihennél? Vagy miért is rejtőznél el, aki soha senkitől el nem fordulsz, és senkit nem szégyellsz?

Most hát lakozzál, Uralkodóm, énbenem, üsd fel bennem hajlékodat, és maradj itt mindvégig elválaszthatatlanul és elkülöníthetetlenül énbenem, szolgádban, ó jóságos, hogy eltávoztomban és eltávozásom után én is tebenned találtsam, ó jóságos, és veled együtt uralkodjam, ó mindenekfölötti Isten! Maradj bennem, Uralkodóm, és ne hagyj magamra, hogy ha ellenségeim jönnek, akik örökké el akarják nyelni a lelkem, téged bennem találva véglegesen elmeneküljenek, és ne legyen erejük velem szemben, látva téged, aki mindenkinél erősebb vagy, hogy odabent lakozol nyomorult lelkem hajlékában. Igen, Uralkodóm, amiképpen megemlékezted rólam, amikor még a világban voltam és tudatlan voltam, amiképpen te magad kiválasztottál engem, elkülönítettél a világtól és dicsőséged színe elé állítottál, ugyanígy most is, hogy annak bensejében állok, őrizz meg örökre és változhatatlanul a te bennem lakozásod állapotában, hogy ha szüntelenül téged látlak, halott létemre éljek, és ha szüntelenül téged birtokollak, szegény létemre örökké dúskáljak, és akkor minden királynál gazdagabb leszek; és hogy ha téged eszlek és iszlak és minden pillanatban magamra öltelek, az elmondhatatlan valóságokban éljek. Akkor minden jóban gyönyörködöm majd, mert te vagy a javak teljessége és a dicsőség teljessége és a gyönyörűség teljessége, és téged illet a dicsőség, a szent és meglevenítő Háromságot, akit az Atyában és a Fiában és a Szentlélekben tisztel, ismer, imád és szolgál minden hívő, most és mindenkor és mindörökkön örökké. Ámen!

2. nap: Együtt ... Egymásnak hálát adunk Isten kegyelméért Református templom – A református közösség által vezetett alkalom

Erdődi Ferenc római katolikus plébános:

Textus: János 1,1-18

Megfigyeltem, hogy minden keresztény egyház – bármennyire is mást gondol sok mindenről – a szeretetről ugyanazt mondja. Milyen jó, hogy Jézus Krisztus tanításának ez a lényege.

Egyik alkalommal odamegy a farizeus az Úr Jézushoz, és kikérdezi őt a tanításról, hogy melyik a legfontosabb parancs. Jézus nem egyet mond, hanem kettőt, szeresd az Istent és szeresd az embert. Nem választja el a kettőt. János evangéliumában az eucharisztia nem szerepel, csak a másik, a felebaráti szeretet, ahogy Jézus teszi, hogy megmossa a tanítványok lábát. Az Isten elvégzi a legszolgáibb munkát, amit abban a korban végeztek, valahogy jelezve nekünk, hogy Ő mit gondol felebaráti szereteten.

Aztán megkérdezi a farizeus, hogy ki az én felebarátom? És hallhatjuk az irgalmas samaritanusról szóló példabeszédet, ahol a pap elhalad a betegen fekvő mellett, aztán jön egy lévita, egy templomszolga, és ő is elmegy mellette. Csak egy lenézett samaritanus – aki nem is tartozott ahhoz a kultuszközösséghez – áll meg és mosdatja meg, helyezi el egy szálaláson, és azt mondja, hogy bármennyit is költene rá, én kifizetem. Jézus visszakérdezett: ki volt hát az ő felebarátja? Mi is érezzük a választ, hogy ki volt. Jézus, amikor az idők végezetén megkérdez majd minket, furcsa mód nem azt mondja, hogy mennyit jártunk templomba és mennyit imádkoztunk, mert ez természetes, hanem amit ezen felül tettünk, azt kéri számon.

Halljuk, hogy az éhezöket jóllaktatni, a szomjazónak inni adni, az idegent befogadni, a ruhátlant felöltöztetni, a beteget meglátogatni, a börtönben sínylődőt felkeresni. Valahogy amikor mi szenvedünk így, azonnal cselekszünk, kimegyünk a konyhába, eszünk, iszunk, vagy fölveszünk egy vastagabb holmit, vagy föltekercjük a fűtést, azonnal cselekszünk. Így érti Jézus a felebarátot, így érti, hogy szeresd a felebarátodat, mint önmagadat: hogy azonnal cselekszünk vele szemben is. Talán ehhez nem is kellene érzések sem, bőven elég az, hogy ha szemléljük imádságban Jézust, hogy ő hogy szeretett minket. S talán ha eleget nézzük, mi is elindulunk.

Így lehet az evangélium fényében Jézust igazán befogadni. Mert nem csak arról van szó, hogy befogadom Jézust. Akkor mi történik?! Befogadni az Ő akaratát, az Ő

tanítását az én életembe, a legrejtettebb zugaimba. A régi világban, Jézus korában az számított bűnnek, ami látszik. Ami a lelkük mélyén volt, ami nem került napfényre, mert nem gondoltuk annak, nem számított. Ő szépen behúzza a dolgok eseményhorizontját a szívünkig, hogy mi már onnan mérjük a jót és a rosszat.

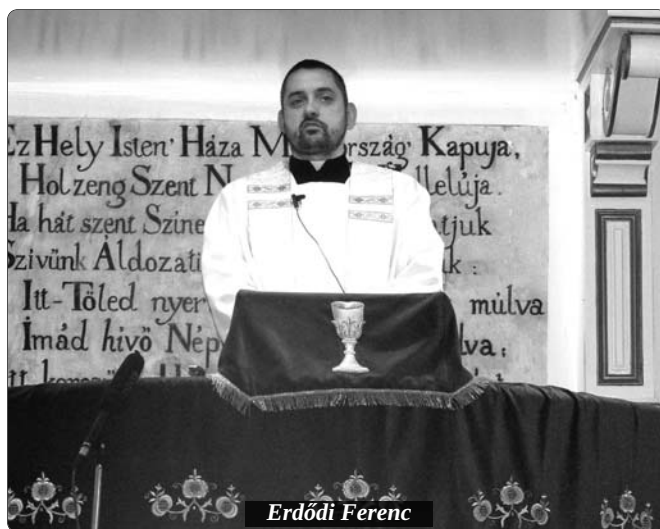
Föl kell tennünk a kérdést, hogy az az Isten, akit én mindennél jobban szeretek, az

dések, ideológiák, vagy éppen önzésük börtönében szenvedőket.

Bizony el kell indulnunk. Nem maradhatunk a helyünkön. Sok mindent építünk az életünkben, a hitnek a tornyait, az imádságnak a tornyait, az erkölcs tornyait, odaát nem lesz ezekre szükség, hiszen már eleve hitet és kegyelmet fogunk lélegezni a Szentlélekben. Nem lesznek szükségesegek az erkölcsök, mert parancsok sem lesznek, hiszen nem lesz több kísértés, és mindenki legbensőbb vágyából fogja Isten akaratát követni. És nem lesz szükség imádságra sem, hiszen egész végig imádkozni fogunk. Csak egy dologra lesz szükség, amit nekem kell hozzátenni a mennyországhoz, amit itt kell begyakorolnom: most kell hasonlítanom az angyalokhoz és a szentekhez. Most kell befogadnom a Fiút, a Világosságot, amikor elkezdek szeretni. Amikor valóban a másikkal szolgálja leszek. Vagy ahogy Aquinói Szent Tamásról mondta Chesterton: életében egyetlen dologra törekedett – az utolsó helyre. Ahogy ő maga is mondja: életünkben legyen ez a pillanat a legfontosabb, és az éppen velünk szemben álló ember a legfontosabb. És bizony, ha helyesen végezzük az istenszeretetet, ha valóban Isten lesz az életünk középpontjában, egyszer kelhetünk egy olyan napra, amin talán mi is elcsodálkozunk, de a másik ember lesz a mi életünk középpontjában. Adja Isten, hogy mi is így haljunk meg.

Ez a néhány sor, amely magában foglalja a szeretet tanítását, a szeretet tanítását száz százalékban magában foglalja az embertársi kapcsolatról szóló tanítást. Jézusnál az irgalom és a szeretet ugyanazt jelenti. Máté apostolnál ki is egészíti azzal, hogy mit értsünk azon, hogy „megbocsátjuk a másik bűneit”. Naponta elimádkozzuk a Miatyánkban. Isten irgalmazzon nekünk, hogyha nem igaz az a Miatyánk, és nem tudunk megbocsátani. Jézus azt mondja, aki nem tud másoknak megbocsátani, vagy talán még saját magának is, nem fogja tudni elfogadni a bocsánatot, mert nem is ismeri.

Isten nem lehet meglepni. Jézusról is mondja a Szentírás, hogy nem szorult rá, hogy bárki is fölvilágosítsa az emberről. Tudta jól, hogy mi lakik az emberben. De mégis vállalja. Nekünk is meg kell értenünk: van az a helyzet, van olyan pont mindannyiunk életében, amelyben farizeussá leszünk, ahol bebizonyosodik rólunk is, hogy azok vagyunk. Azon a ponton kezdődik el a mi irgalmasságunk története. Ámen!



mindennél jobban szereti a másikat, kit kell nekem mindennél jobban szeretni? Már megint a magyar nyelv logikájának a csapdája: mindennél jobban természetesen egy dolgot lehet szeretni. Nem így van. A kereszténységben ha a másikat helyezem magam elé, ugyanúgy, ahogy Isten akaratát, máris mondhatom, hogy jobban szeretem, sőt mindennél jobban, ami nekem fontos, az Isten és a másikat.

Ott találhatjuk magunkat a Tábor hegyén, ahol Péterék föl akarják építeni a sátrat, hogy maradjunk ott, ragasszuk le ezt a pillanatot, és örökké valósítsuk az örökkévalóságot. De Jézus nem marad ott fenn, pedig biztos jól érezte magát a darabka mennyországban, hanem lejön, és rögtön az emberi pokollal találja magát szembe. Lehet, hogy jobb a mennyországban lenni, de az Isten számára gyönyörűbb, szebb dolog volt az emberen segíteni. És valóban, nekünk is követnünk kell ezt a Jézust, nem ücsörögni az imádságnak, a mi belső mennyországunknak a békéjében, adjunk érte hálát, és induljunk el azok felé, akiknek ebben egyáltalán nem lehet részük. Erre biztat minket Jézus. Hogyha valaki szomjazik, akár a vízre, akár egy jó szóra, ha valaki éhezik, akár egy darabka kenyérre, akár a szeretetre, ha valaki idegen a mi szemünkben, tegyük meg, hogy fogadjuk be őt magunk közé. A betegeket ige-nis látogatásunkkal, szeretetünkkel próbáljuk meggyógyítani. És a börtönben szenvedőket: a gazdaság börtönében, vagy a téve-

3. nap: Együtt ... Semmilyen lelki ajándékban nincs hiányunk Református templom – Az evangélikus közösség által vezetett alkalom

Nyilas Zoltán református lelkipásztor:

Textus: Márk 8,13-21

Van ajándékunk. Furcsa ezt kimondani. Mert a kincsünkről gyakran mi úgy gondolkodunk, hogy nincs. A mai ember leginkább azt szereti megfogalmazni, amije nincsen. A fogyasztói embernek örök gondolkodása ez. Mert amim nincs, amiatt aggódom, és amiatt egészen boldogtalan leszek. Ennek pedig az az oka, egészen tisztán beszél róla az evangélium másutt, Lukácsnál, hogy az élet végletesen eltárgyasult, elanyagiasodott, és emiatt elszemélytelenedett. Azt olvassuk Lukács evangéliumában, hogy úgy lesz az Emberfia eljövételének napjaiban is, mint ahogyan Noé napjaiban történt, ettek, ittak, házasodtak, férjhez mentek, egészen addig a napig, amíg Noé be nem ment a bárkába. Megkérdezhetnénk, mi ebben a rossz? Enni, inni, házasodni, ezek az élet alapfeltételei. Nem rossz ez. Csak ebből a felsorolásból egy valami hiányzik, egy valami kiált, amit nem csináltak meg. Mert Isten nemcsak úgy teremtette az embert, mint az állatot, hogy egyen, igyon, házasodjon, hanem elmondta azt is, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely az ő szájából kijön. Mert az Isten igéje az, ami megtanít bennünket arra, hogy hálásan éljünk ebben az életben. Hálásan éljünk a kenyérral. Hogy tudjon másoknak is életet adni. És tudjunk avval örömet szerezni a másinak, amink van. Ez a szeretet, ez az örömszerzés hiányzik az életből, amikor azt mondjuk, és azt fogalmazzuk meg, amink nincs. És éppen ezért tárgyiasult maga az élet.

Amikor Márk evangéliumát olvassuk, a felolvasott igazsagszó közvetlen előzménye a négyezer ember megvendégelésének a története. Néhányan azt is mondják a Bibliával foglalkozó újszövetségi kutatók, hogy itt nagyon tudatosan egymás mellé állítják – leginkább Márk, aki elsőként fogalmazza meg az evangéliumot Jézus Krisztusról – a közös motívumú ígéresek, ami a kenyérről szól. A négyezer ember megvendégelésének az élménye, hogy hét kosárral gyűjtöttek össze, miután Jézus Krisztus megáldotta azt, ott van az ő szívében. Mert azt látjuk, hogy nekünk el kell mondanunk azt is az igéből, hogy mi az, amink van. És azt olvassuk az efézusbeliekhez írott levélből, hogy a kegyelem mindannyiunknak a Krisztus ajándékának mértéke szerint adatott. Ez mindenkinek megadatott. És amikor éljük az életet, mégis ugyanolyanok vagyunk, mint az egykori tanítványok, hallunk, mert van fülünk, látunk, mert van szemünk, és mégsem értjük, amit Jézus Krisztus mond. Mégis botrányosnak gondoljuk az ő üzenetét. Azt, hogy mi megajándékozott emberek va-

gyunk. Legtöbbször azt mondjuk kicsiségünkben, hogy tőlünk ennyire telik, nincs több. Ez a Jézus nélküli élet. Az alapszint, ahol az ember sokat időzik.

Jézus megismétli a felolvasott igében mindazt, amit a kenyérszaporítás történetében olvassuk: hát nem emlékeztek? Nincs



Horváth-Hegyí Olivér

nalatok kenyér? Ráadásul félreértik azt, amit Jézus mond. Ennyire aggódtok, még mindig nem értitek? Mintha azt mondaná Jézus ott a hajóban, felelevenítve a korábbi eseményt: hát adjatok ezeknek ti enni! Megdöbbenő mondat, mert Jézus szembesít bennünket a lehetetlennel: hogy a legesetebb helyzetben is megajándékozott emberek vagyunk. Ne higgyétek el, hogy nincsen semmitük!

Hallottuk a másik igét is, Jób könyvét, a kifosztott embernek a történetét, aki az életét úgy éli, hogy minden földi java eltűnt, minden kapcsolata megszűnt. És azt mondja Jób, ha minden elveszett, mégis megmarad valami – az Úr félelme, a bölcsesség. Jézus ugyanis szembesít bennünket lehetetlenségünkkel. És megmutatja, hogy milyennek kellene lennünk: táplálónak, gondoskodónak, ajándékozónak. Aki tud adni abból, amije van. Hadd mondjam így: ez a keresztyén tanítványi norma. Adni abból, amink van.

Jézus arra bátorít bennünket, hogy adjunk. Hogy mi legyünk egy családnak a jó szíve, mi legyünk embertársaink vigasztalója, mi legyünk a gyógyító erő. És a nagy kritika bizony akkor van, hogyha mi nem vagyunk. Hogyha mások teszik meg ezt helyettünk, és akkor jogos a kritika: ilyenek a keresztyének. Jézus azonban amikor szembesít bennünket a korlátjainkkal,

a határainkkal, akkor mégiscsak azt mondja a kenyérral és az ajándékkal kapcsolatban is, hogy ez a dolgod. Lehet, hogy meg vagyunk róla győződve, hogy sehogy sem megy, meg hogy ez tőlünk nem telik, de mégis itt Pomázon felmutathatjuk azt, hogy megajándékozott emberek vagyunk. És

hogyha nem tesszük ezt, akkor bizony az csak azt mutatja, hogy tunyák vagyunk, hogy belebetegszünk a saját sorsunkba, hogy nem akarjuk végezni azt, amit Jézus Krisztus számunkra jelöl adott.

Ó hány és hány ember éli át ezt a leggazdagabb voltában is, hogy nem tud adni, pedig adhatna. Miért? Miért nem arról beszélünk, hogy nekünk mi az, ami nincs, hanem arról beszélünk, amink van, a kegyelemnek gazdagsága, a bűnbocsátnak fontossága, Jézus Krisztusnak az örömhíre? Nos azért, mert minden – a felolvasott igének a tágabb összefüggésében, mondhatnám így –, a kenyér is Jézus Krisztus kezéből származik. Mert amit teszünk, amit adunk, az nem magunkban és nem magunktól van, hanem kizárólag a mi Urunkkal együtt. Kizárólag vele vagyunk képesek arra, hogy ezt megtegyük. És a lényeg itt már nem a feladat, hanem az, hogy

vele együtt lehet véghez vinni. Csak vele!

Kedves zsolttára az én személyemnek a 127. Zsoltár, amikor arról olvasunk: ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők, ha az Úr nem őrzi a várost, hiába őrzik azt az őrzők. Igen, az Úrral lehetünk képesek arra, hogy véghez vigyünk mindazt, amiről ez az ige beszél. Hogy az ajándékainkat odaadjuk a mi környezetünknek. Mert a legemberibb, legszebb mozzanat az, amikor a szeretetet ajándékozzuk. És ezt jó látni is. Kutatók mondják, hogy nemcsak az az építő folyamat, amikor valakinek valamit odaadok, nemcsak engem épít, aki adom, nemcsak azt teszi boldoggá, aki ezt átveszi, hanem azt is, aki ezt látja, aki szemtanúja mindennek. A tanítványi élet ugyanis mindig Jézus Krisztusból a mindennapi élet felé nyit.

Ne mondd azt, hogy nem fogsz hozzá, ne mondd azt, hogy tőled nem telik, hanem nézz szembe azzal a helyzettel, azzal a megajándékozottsággal, amid van. És lépünk közelebb a mi városunkhoz, közösségeinkhez, gyülekezeteinkhez, lépünk közelebb Jézus Krisztusnak, mert ezt kívánja a mi Urunk.

Ha van értelme ezeknek az estéknek, ezeknek az alkalmaknak, akkor éppen ez, hogy együtt lehetünk ajándékozók emberek, mert mi is megajándékozottak vagyunk. Ámen!

4. nap: Együtt ... Megerősítjük, hogy Isten hűséges Karitász ház Szent Miklós kápolnája – A görögkatolikus közösség által vezetett alkalom

Horváth-Hegyí Olivér evangélikus lelkipásztor:

Textus: Lukács 1,67-75

Mai igehirdetésünk alapigéje talán ezzel a címmel is illelhető: Isten amit megígér, azt meg is tartja, mert Ő hűséges. Nagyon fontos az a zsoltár, amely a mai zsoltárunk, az 57. Zsoltár. Dávid zsoltára, amikor Saul királynak elborul az elméje, borzasztó féltékeny, az őriület határán van, és üldözési mániája van, de ő kezdi el üldözni Dávidot, mert féltékeny rá, meg Jonathán és Dávid barátságára. Dávid elbújik egy barlangba. Amikor Dávid ott van, egyedül Isten bizalmában bízva, egyedül Istenbe kapaszkodva, mert a király és a katonái üldözik, mert egy földönfutóvá vált hirtelen, pedig annak előtte ott pengette a lantját Saul király mellett, sőt Saul király fegyverzetét is megkapta – emlékszünk jól a történetre –, akkor egyszeriben, ebben a barlang helyzetében azt mondja: mert az Úr szeretete az égig ér, hűsége a magas fellegekig, ezért én bízom benne.

Nektek is vannak barlangjaitok. Tudom. Amikor menekültök. Menekülünk félelmeink elől. De Dávid imádkozott, és a hűséges Istenhez menekült. És aztán volt ereje kijönni a barlangból. Mert Isten hűsége és szeretete a fellegekig ér.

Zakariás egy több ezer éves ígéretet említ az imádságában, és ő szemtanúja az ígéret beteljesülésének. Mert tudja, hogy a Megváltó meg fog születni, és az ő fia, János lehet az előhírnöke. Az, aki ki fogja taposni az utat, aki keresztelni fog a Jordánban, aki majd meg fogja keresztelni Jézust. Aki kiáltó hang a pusztában. Aki rámutat az ő ujjával, hogy őt kövessétek. Pedig milyen népszerű volt János! Az ígéret beteljesedett, és Zakariásból feltört az imádság.

Te vajon milyen ígéretet kaptál Istentől? Miben látod meg saját életedben Isten hűségét? Hányszor és hányszor nem mondtott le rólad. Hányszor voltál velem együtt elveszett bárány, aki elkóboroltál hónapokra, évekre eltűntél a gyülekezetből, hónapokra, évekre letted a Bibliát, vagy csukott füllel ültél a misén, az istentiszteleten. Hónapokig, évekig, vagy évtizedekig hallgattad a prédikációkat, mégsem változott az életed. De Isten hűséges. Akkor is, hogy ha Őt elfelejtetted akkor, amikor lediplomáztál, és munkát kaptál, és nagyon elfoglalt lettél, még vasárnap is. Isten akkor is hűséges hozzád, hogyha a vasárnapot megtetted a család napjává, és inkább kirándultál, és cirkuszbá vitted a gyerekeidet, unokáidat, vagy színházba. Isten akkor is hűséges hozzád. Vagy akkor, amikor munkahelyet váltottál, és magasabb beosztásba kerültél, és már nem volt időd arra, amire

volt ideje nagyanyádnak, és volt időd kisgyerekként, amikor rövidnadrágban mentél misére, mert akkor megtehetted nyáron, mert kicsi voltál. De mert fontos ember lettél, elfelejtetted az Istent. Ő hűséges maradt mindvégig.

Ennek a hétnek a témája: „Hát részekre szakítható-e Krisztus?” „Hát”-tal nem kezdünk mondatot, megtanultuk nyelvtanórán. „Háttal” állva egymásnak, egymáshoz sem tudunk szólni. Ne fordítsatok egymásnak hátat! Mert akkor részekre szakítjuk Krisztust. Ne fordítsatok egymásnak hátat ti, akik elsőrenden keresztények vagytok, aztán magyarok, aztán pedig egy egyházhöz tartozóak!

Nem szakítható részekre Krisztus. Vagy mégis? December 29-én éjszaka részekre szakították Krisztust. Talán többen olvasták különböző helyeken, hogy a szentendrei evangélikus templom elé állított majdnem életnagyságú betlehemesünket meggyalázták. A királyokat lefejezték, Máriát kettétörték, és Jézus fejét és kis karját is letörték. Aztán 30-án egy bátor moz-

nyolcszáz évvel Jézus halála előtt.

És egy másik mondatot is kiírtam, így prédikáljunk a világnak: „Jézus pedig így könyörgött: »Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.« Aztán sorsvetéssel osztokodtak ruháin.” (Lk 23,34)

Isten hűsége és szeretetét teríti ránk. Az Ő szeretete nem a megtorlásról, hanem a bűnbocsánatról szól. A vandáloknak is meg kell tudni bocsátani. Mert ha hozzám hűséges az ő szeretete, akkor nekem is hűségesnek kell lenni Krisztushoz. Mert nem szakíthatom szét Krisztust úgy, hogy valami tetszik nekem abból a tanításból, amit az evangéliumban hallok, valamit pedig mellőzök. Megbocsájtani nehéz. Egy részeg fiatalnak? Egy kábítószeresnek, aki a kuka helyett a mi betlehemesünket rugta szét. Nehéz megbocsátani egy keresztényellenes embernek, talán még az elmúlt rendszerben maradt embernek, egy ateistának, aki dühében ezt tette. De Krisztus mégis azt mondja: ne szakítsatok engem szét, hanem bocsátsatok meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.



dulattal kitétem a pólýából kibújtatott, levétköztetett Krisztust, letettem a kis testét, egy picit odébb, öt centire a fejét és a picit karját is. Két ígét bátorkodtam kiírni a 22. Zsoltárból, amelyben azt olvassuk:

„Hatalmas bikák vettek körül, bekerítették a básáni bivalyok. Föltátozták rám szájukat, mint a marcangoló, ordító oroszlán. Szétfolytam, mint a víz, kificomodtak a csontjaim. Szívem, mint a viasz megolvadt bensőmben. ... Mert kutyák vettek körül engem, gonoszok bandája kerített be, átlukasztották kezemet, lábamat. ... Megosztotnak ruháimon, köntösömre sorsot vetnek.” (Zsolt 22,13-19) – írja a zsoltáriró

Isten hűsége minket is hűségre szólít. Ne csak a házasságokban legyetek hűségesek! Ne csak a gyülekezetetekhez, a közösségeitekhez legyetek hűségesek, hanem Őhozzá és az Igéhez! Az újpogányság itt van közöttünk. Nagyon könnyű elveszni, nagyon könnyű csak úgy hinni valamiben. Az Úristen Igéjéhez legyetek hűségesek, és nem fogtok elveszni.

Kedves pomázi keresztények. Hadd kérdezzem meg az igehirdetés végén tőletek: milyen ígéretetek van? Mit ígér nektek Isten? Mert tudom, be fogja teljesíteni. Személyes életekben, közösségi életekben, legyen fületek a hallásra! Ámen!

5. nap: Együtt ... Közösségbe vagyunk elhívva Római katolikus templom – A római katolikus közösség által vezetett alkalom

Dr. Mosolygó Péter görögkatolikus parókus:

Textus: János 15,12-17

Az ember közösségi lény. Szeretközösségre vagyunk teremtve, de meghívva is, mert bármennyire is ilyenek teremtett minket az Isten, a bűn belépett emberi valóságunkba, és a bűnnek éppen az a lényege, hogy befelé fordulok, én vagyok a fontos a magam számára, a másikon át-gázolok, vagy legfeljebb eszközként használom a saját céljaim elérésére. Ezáltal rombolom az emberi kapcsolatokat, a közösségeket magam körül, és bezárkózom. Ezért az Isten közösségre hív, mert az Istentől való elfordulás a bűn révén újból és újból rombolja az emberi közösségeket, kapcsolatokat magunk körül. A cél: ahogy Isten maga is szeretközösség a Szentháromságban, úgy mi is ezt az isteni szeretetből táplálkozó és erőt merítő szeretközösséget valósítsuk meg egymás között.

Az imént János apostol első levelében szereplő részt hallottuk, hogy „közösségek legyen velünk”, „amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, ... azt hirdetjük az élet igéjéről”. „Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézussal.” Mit is jelent ez a Jánosi gondolat számunkra? Azt, hogy bár a teljes közösség még előttünk van célként, de ha Krisztus világosságában járunk, akkor közösségben vagyunk övele, de ha övele közösségben vagyunk, akkor lényegében krisztusi voltunkban, Krisztus követésében egymással is már most közösségben vagyunk. Persze mindannyian megvizsgálhatjuk saját életünket, lelkiismeretünket, hogy mennyire járok én a világosság alatt? Mennyire vagyok én Krisztusnak hiteles követője? Mennyire illik rám a keresztyén, keresztyén elnevezés? (Mert ez azt jelenti, hogy krisztusi.) Vajon, ha velem találkozok valaki, aki hallott arról, hogy a keresztyének Krisztus követői, és Krisztust akarják utánozni, és rám tekint, akkor vajon tényleg Jézus Krisztus fog rólam eszébe jutni?

Ehhez kapcsolódóan köthetjük ide a János evangéliumból hallott részletet, „az az én parancsom, hogy szeressétek egymást”. Minden közösségnek az alapja a szeretet. Isten maga a szeretet, ahogy János evangélista hangsúlyozza, és Isten ebben a szeretetben tud a három személynek, az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek a szeretközössége lenni. Vajon én hol tartok a szeretet parancsának a megvalósításában? Tudjuk jól, hogy a szeretetnek különböző fokozatai vannak. Van a birtokló szeretet, amely annak örül, hogy megszerzett valamit vagy valakit, magasabb rendű a szép-ség iránt vonzó szeretet, a vonzalmon

alapuló szeretet, szeretek valakit, mert szép, mert szimpatikus. Még magasabb rendű az a szeretet, ahol társra lelek a másokban, és együtt tudunk közösen egy irányba tekinteni, és közös célért munkálkodni, és egymást segíteni. Szeretlek, mert a társam vagy. De még magasabb rendű az a szeretet, amellyel az Isten szeret minket, az érdek nélküli szeretet. Szeretlek, csak úgy, érdek nélkül. Vajon én, mai keresztyén, Krisztus követője hol járok a szeretet parancsának a teljesítésében? Vajon birtokolni akarom a másikat, amikor szeretek? Vajon rá akarom kényszeríteni saját elképzelésemet, és szinte ráteplesek és agyonnyomom a szeretetemmel a másikat? Vagy csak akkor tudok szeretni, ha szimpatikus a másik? (Gondolhatok itt az ellenség-szeretet nem könnyű parancsára.) Vagy tudok társra lenni a másoknak? Közösen munkál-



Andrej Rubljov: Szentháromság

kodni közös célért? De ha még ezen a szinten vagyok is, az Isten azt szeretné, hogy ha ugyanúgy érdek nélkül tudnék felebarátomra, embertársamra tekinteni, mint ahogyan az Isten valamennyi gyermekére érdek nélkül tekint. Egyszerűen szeret minket, csak úgy.

Jézus azt mondja a mai evangéliumi szakaszban, hogy „barátainknak mondalak titeket”. „Nem szolgálunk, mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ura.” Jézus beavat az Isten titkába, ennek a szeretközösségnek a titkába. Mindent megkapunk Jézus tanítása révén ahhoz, ami az üdvösséghez szükséges. Ahhoz, hogy Istent megismerjük és szeressük, és ebből az ismeretből és szeretetből fakadóan tudjuk felebarátainkat is szeretni, és ezáltal ők is megismerik az Istent.

Van a nagy orosz ikonfestőnek, Andrej Rubljovnak egy közismert ikonja a Szentháromságról, amely az ószövetségi je-

lenetet veszi alapul, amikor Ábrahámhoz három látogató érkezett, és ennek a három látogatónak a személyében lényegében maga az Úr látogatta meg Ábrahámot, és megígérte neki, hogy gyermeke fog születni, Izsák. Ez a jelenet köszön vissza Rubljov ikonján, ahol már csak a három látogatót látjuk, letisztult a kép, már nincs ott Ábrahám és Sára, nincs ott a vendéglátás jelenete, csak az asztal körül a három angyal. Angyal képében ábrázolja a három személyt. Ami érdekessége ennek a képnek, a mi nézőpontunk (akik nézzük az ikont) az egy belső nézőpont. A három angyal egy oltárszerű asztal körül ül, és az oltárnak az első oldalán egy kis részt látunk. Ez a rés a középkori templomokban az oltárnak a szentély hátsó oldala felőli részén volt, tehát a templomnak a legbelsőbb oldalán, ott őrizték az eucharisziát, és ez a kis utalás mutatja azt, hogy amikor ez a jelenet előttünk van, az asztal és a három angyal, hogy mi belülről látjuk ezt a jelenetet. Vagyis az Isten bevon bennünket az ő Szentháromságos szeretetébe, és azt akarja, hogy mi ebben benne legyünk. Ne külső szemlélői legyünk az Istennek és az ő szeretetének, hanem legyünk közösségben mi magunk is az Istennel a Szentháromság szeretetközösségében.

Kiindulópontunk a mai napra a közösség gondolata volt, vagyis hogy osztozzunk egymás életében, osszuk meg magunkat egymással, és ezáltal az Isten életén is osztozunk. Hogyha a keresztyén egységet tekintjük szem előtt, és azért akarunk munkálkodni, aziránt vágyakozunk, hogy semmi ne válaszon el bennünket egymástól, hogy eljussunk oda, hogy egyszer majd a kenyértörést is tudjuk együtt ünnepelni, akkor nem mást kell tennünk, mint felülvizsgálni a saját életünket, hogy én mennyire járok Krisztus világosságában, mennyire vagyok közösségben Krisztussal, a Szentháromság Egy Istennel, mert ha közösségben vagyok vele, akkor már most közösségben vagyok ezáltal keresztyén testvéreimmel.

Hogy valósulhat meg az egység? Ferenc pápa azt mondja: az egységet nem mi fogjuk megvalósítani. Ez alatt azt érti, hogy nem a mi fejtörésünk, nem a mi tervezésünk, nem a mi stratégiáink fogják meghozni a megoldást, hogy hogyan lehetünk teljesen egyek, hanem arra a Szentlélek fog bennünket elvezetni. Ezért fogadjuk be a Szentlelket, engedjük, hogy ő vezessen bennünket a Szentháromság közösségére, az egymással való közösségre, mert így már most közösségben vagyunk, és ezáltal reméljük egyszer eljuthatunk a teljes keresztyén közösségre. Ámen!

6. nap: Együtt ... Keressük a megegyezést Csobánkai római katolikus templom – A római katolikus közösség által vezetett alkalom

Nyilas Zoltán református lelképásztor:

Textus: Lukács 22,24-27

Azt olvassuk az evangéliumban, hogy a tanítványok versenyeznek egymással, ki lesz a nagyobb közülük? Döbbenetes ezt látni és olvasni nemcsak önmagában, hanem abban az összefüggésben is, ahogyan a Szentírás azt bemutatja. Tudniillik a felolvasott igét megelőzően az utolsó vacsora történetét olvassuk – hadd mondjam így –, amikor Jézus egészen nyilvánvalóvá teszi a tanítványok számára, hogy ő meghal. Egészen nyilvánvalóvá válik a tanítványok számára, hogy valaki közülük elárulja. Nézzétek az emberi lelket, azon tanakodnak a tanítványok, hogy „ugye nem én vagyok az, Uram! Nem én leszek az, aki bemártalak téged a farizeusoknál!” S amikor Jézus nyilvánvalóvá teszi a halálát, néhány perccel, órával később a tanítványok már



Nyilas Zoltán

azt kérdezik, hogy ki lesz a nagyobb örökös, kinek jut több? Ki lesz a legnagyobb közülük? Milyen emberi dolog ez!

Ki a nagyobb? A tanítványok versenyeznek, és nem találják a békességet. Azt olvassuk, halljuk Pál apostoltól, hogy az első korinthusi gyülekezetben is megosztottság van, sebek, fájdalmak vannak. Az egyik azt mondja, én Apollósé vagyok, a másik azt mondja, én Kéfásé vagyok, megint másik csoport azt mondja én Pálé vagyok, és ekkor sajdul bele Pál apostol szíve ebbe az állapotba, és kérdi: „Hát részekre szakítható-e Krisztus?” Keressétek a békességet!

Néhány éve úgy adódik, hogy rendszeresen vagy lelkészársaimmal, vagy ifjúságunk tagjaival Pannonhalma környékére megyünk. Ha valaki bemegy az apátságba, és megnézi azt a kisfilmet, amit a látogatóközpontban vetítenek, abban talál-

kozhat Augustinus gondolatával: „tranquillitas ordinis”. „A békesség a rendezettségnek a nyugalma.” Kedves Testvérek, erre hív bennünket ma, e versengő világban, hétköznapokban az Ige, hogy megtalálhassuk a megegyezést és a megbékélést.

Istennek az Igéje azonban egy egészen új utat, egy egészen új lehetőséget mutat: keresd a békességet és kövesd azt – hallottuk a 34. Zsoltárban. A békesség keresésének az első lépése az, hogy figyelünk a beszédünkre, szavunkra. „Vigyázz, hogy nyelved ne szóljon rosszat, és ajkad ne beszéljen csalárdságot, hamisságot!” Mert ebből fakad minden békétlenség. Úgy hiszem, hogy a vallás- és szólásszabadságot akkor értjük leginkább félre, hogyha ez azt jelenti, hogy a másikat hitében, Krisztusában megsérthetjük. Figyelj a te beszédedre! Figyelj gúnyolódásodra, cinikus megnyilvánulásodra! Figyelj, mert ha nem figyelsz, akkor ugyanúgy élsz, ugyanúgy beszélsz, mint az emberek az utcán, éttermekben, munkahelyen, sajtónyilatkozatokban.

Jakab apostol – tudjuk jól –, amikor a beszédéről szól, akkor a nyelvet tartja az egyik legfontosabb kérdésnek, és azt mondja, hogy nem lehet megszelídíteni, mert tele van halálos méreggel, fékezhetetlenül gonosz az. Jézus is rámutat erre, a hízog hamis beszédre, amikor így tanítja a mindenkori igeolvasót: „a ti beszédek legyen igen, a nem pedig nem. Ami pedig ezen túl megy, az az ördögtől van.” Az a csalárdság. Hiszem, hogy úgy gyógyulhatnak a mi kapcsolataink, hogy ha először a mi beszédünkre figyelünk. Akár egy családban, rokoni körben, akár a saját gyülekezeteinkben, akár pedig ebben az ökumenikus közösségben.

Aztán azt olvassuk az igében, hogy nemcsak arról van szó, hogy az ember hogyan szól, hanem hogyan éli meg a cselekedetek szintjén a mindennapokat. Megint csak a zsoltárra utalok, amikor azt hallottuk, hogy „hagyj fel a rosszal, és cselekedj jót!” A megújuláshoz nemcsak a szavak szintjén van szükség, Igére, hanem a cselekedetek szintjén is. Mert nemcsak kimondani kell azt, hogy mi az ami jó, és mi az ami rossz, hanem megélni és megtenni. Az ember önmagától képtelen a tökéletes életre, és képtelen a jó, helyes döntésre. Képtelen akár a jó cselekedetére is. Arra, hogy mi a jó, amit megtehetünk, és ami munkálja a mi békességünket, és mi a rossz, Isten Igéjében találjuk meg a választ, úgy a Tízparancsolatban, mint annak magyarázatában, a Hegyi Beszédben. Cselekedd a jót, hogy békessége legyen az életednek, és a te közösségednek!

Miért béküljünk meg? Azért, kedves Testvérek, mert Isten kér erre bennünket, sőt felszólít. És hogyha hiszed Istenről azt,

hogy minden tekintetben a javadat akarja, ebben mért gondolna mást? Hiszen Krisztus azért jött erre a világra, hogy megbékéltesse minket az Istennel, hogy mi megismerve Istent, igaz, örömmel teli életet éljünk, és hogy megbékéljünk embertársainkkal is.

Eszembe jut egy kis történet, amely arról szól, hogy egy fiatal ember bement egy boltba vásárolni. És ahogyan belépett a boltba, észrevette, hogy a pult mögött egy angyal áll. Meglepődött, és izgatottan kérdezte, „mit lehet kapni ebben az üzletben?” Az angyal barátságosan így válaszolt: „nálunk mindent megtalál, amit csak kíván.” „Akkor szeretnék békét kérni a világnak” – szölt a fiatal ember először – „meg egy nagy adag megértést az embereknek, tápláló élelmet az éhezőknek, sok időt és szeretetet a gyermekek számára, és adjon még...” – szavába vágott az angyal – „Bocsásson meg fiatal ember, valamit félreértett. Mi itt vetőmagot árulunk.” Isten ugyanis mindent elvégez értünk, de nem dolgozik helyettünk. A békesség munkálása személyes felelősségünk. Hallottuk, Krisztus megbékéltetett minket az Istennel.

Nos a megbékélést nekünk kell kezdenünk. Nekünk, akik hitben erősebbek vagyunk, nekünk, akiknek netán haragosaink vannak, nekünk, mert Krisztus erre bátorít bennünket: „ha a te atyádfiának valami panasza van ellened, menj el, békülj ki előbb vele.” Te teszed meg az első lépést, hogy gyógyulás legyen a viszályban, a haragban. Mert a megbékélés halasztása mulasztást jelent. Mulasztást, mert a mennyei örömtől fosztod meg magadat és a másikat. Ezért hallottuk ma az Igében, a viszálykodás közepette törekedj a békességre és kövesd azt családotban, munkahelyeden, gyülekezetekben, és életed minden területén! Ámen!



A mindennapi jócselekedetek fogadalmi táblája

AZ ELSŐ ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELET POMÁZON 1969. április 2. (Nagyböjt)

Néhány hónappal ezelőtt gyülekezetünk egyik szekrényében *Nyilas Zoltán* tiszteletes úr egy hangszalagra lelt. A hangszalag dobozának felirata szerint a felvétel 1969. április 2-án készült, és amely felvételen az első pomázi ökumenikus imaalkalom hallható. A római katolikus Szent István Király Plébániatemplomban volt ez az alkalom, melyen köszöntőt mondott *Tölgyes Kálmán* római katolikus esperes plébános, ígét hirdetett *Demeter József* református lelképásztor (korábban a Dunamelléki Református Egyházkerület jegyzője), és *Szirmai József* Pomáz-szentendrei evangélikus lelképásztor. Orgonált és orgonán kísért *Demeter Miklós*, az akkor 27 éves református orgonista, aki eljátszotta Bach, G-moll prelúdium című darabját. Az 1969-es ökumenikus istentiszteleten szólót énekelt *Regius Lajosné született Erdélyi Mária* református kántor, mellette a pomázi szerb és római katolikus kórus énekelt.

Tölgyes Kálmán (1912-1991), aki 1944 és 1969 között volt Pomázon plébános, így köszöntötte a gyülekezeteket:

„A Szentháromság Egy Isten, a Megváltó Krisztus, az Atya és a Szentlélek nevében testvéri igaz szeretettel köszöntöm a közöttünk megjelent, testvéri egységben, Krisztus evangéliumát körülvevő négy egyházközösségnek papjait és híveit. János apostol első levelében olvassuk: „*Hárman tanúskodnak a mennyben: az Atya, az Ige és a Szentlélek; és ez a három egy. És hárman tanúskodnak a földön: a Lélek, a vér és a víz; és ez a három egy.*” Ez a szent nagy egység fog bennünket ma össze, a Lélek egysége, a szeretetnek, a Szentléleknek az ereje, a vér, a megváltó, az értünk, valamennyiünkért hullott drága vér, és az a víz, amelyben valamennyien a szent keresztségben Isten gyermekei, Krisztus testvérei lettünk.

1964-ben a II. Vatikáni Zsinat kimondotta az ökumenizmus dekrétumában azt, hogy igen, Krisztus örök régi vágya az, hogy a keresztyének egyek legyenek. Mi is ezt a szent nagy krisztusi egységet keressük a mai este. Nem hierarchikus egységet, mégcsak nem is tanításbeli egységet, hanem ennél még mélyebbet, a kegyelemnek és a szeretetnek az egységét. Az anyaszentegyház önmagát is meg akarja újítani, és a vatikáni szent Zsinatban – milyen érdekes –, hogy 2054 zsinati püspök szavazta meg ezt a dekrétumot, és csak tizenegyen voltak, akik nem tartották időszerűnek a keresztyének teljes egységre való törekvését. Mindent elsöprő nagy többséggel, a Szentlélek akarja azt, hogy mi, akik egy evangéliumot hiszünk, egy Krisztus tanítványainak valljuk magunkat, tudjuk egymást szeretni és tudjunk együtt imádkozni.

Drága Testvéreim, „*ignoti nulla cupido*” – mondták a régiek, „akit nem ismerünk, azt nem szerethetjük meg”. De akit ismerünk, azt meg tudjuk szeretni. Hogyan tudjuk egymást megismerni? A betűző imádság szent fényében, a Szentlélek Úristen ragyogásában. A mi szent közös hitünk a megváltó Krisztusban, és fogjon bennünket a szeretet és kegyelem korszorújával a megváltó Üdvözítő.

Ezer esztendő óta magyar földön még így együtt nem imádkoztak, ahogy mi akarunk imádkozni. Az ökumenizmus Pomázon nem most kezdődött. Azok a lelkesek, akik itt vannak az oltár mellett, az evangélium mellett, az akinek helyettesítésében megjelent és nagy szeretettel köszöntjük a vendég esperes főtisz-

telendő urat, mi hárman 1944 szomorú őszén, mikor minden olyan kilátástalan volt, fiainkat elvitték, bennünket is ki akartak telepíteni, az egész falut nyugatra hurcolni, Demeter nagytiszteletű úr, Beskit esperes atya, meg jómagam itt a katolikus plébánián egy este megtárgyaltuk gondjainkat, bajainkat, és úgy állt föl az asztal mellől a nagytiszteletű úr ezelőtt huszonöt évvel, hogy most imádkozunk Pomá-



Tölgyes Kálmán esperes plébános

zért. Ott kezdődött az első véresen komoly szent ökumenikus gondolat, hogy nekünk együtt kell ezt a népet szeretni, együtt kell vezetni, együtt kell megőrizni, mert mi a helyünkön maradtunk, minden csábítás és fenyegetés ellenére, egy tapodtat sem mozdultunk el soha innen, és együtt kell megtanítani őket a közös építő – a szenvedő, de magyar – sorsra és munkára.

És a másik, Testvéreim, 1946-ban, amikor a mi ébredező egyházközösségünk templomot akart építeni, bővíteni, a boldogult jó Ilia bácsi hozta az első köveket. Három szerb testvér hozta az első fuvart ezekhez a falakhoz, amelyek immár több mint húsz esztendő óta állanak. Az ökumenikus gondolat nem akkor kezdődött, hiszen az tulajdonképpen az utolsó vacsora asztalánál kezdődött Krisztus szent szavában és szívében. Van az egyháznak egy nagyon érdekes ezer éves éneke. Amikor Rómában ott lehettem és láthattam Ramsey anglikán protestáns érsek és VI. Pál pápa testvéri ölelését, közös szent imáját Szent Pál apostol sírja fölött, azt énekeltek: „*Ubi caritas et amor, Deus ibi est*”. Egy ősi, régi ének, a

nagycsütörtök esti lábmosásnak éneke: „Ahol a szeretet és az igaz szeretet, ott van igazán az Isten.” És nem tudtam letörölni a könnyeimet akkor, amikor az ősz Athenagorasz konstantinápolyi ortodox pátriárkát láthattam Szent Péter sírja fölött, amikor ezer esztendő után a római pápa és Konstantinápoly pátriárkája testvéri szeretetben, közös imádságban és hitben könnyezve megölelték és megáldották egymást.

Én ezzel a szóval köszöntöm az én kedves paptestvéreimet, a kedves megjelent keresztyén testvéreinket, Pomáz hívó népét. Ahol a szeretet és igaz szeretet, ott az Isten. Mi hiszünk, hogy az igaz szeretet közöttünk van, a szeretet királya, az élő Krisztus, és velünk marad. Ámen!”

A Szentlélek Úristen segítségül hívása után **Demeter József** (1910-1976) református lelképásztor olvasott ígét és tartott ígéhirdetést (textus: János 17,20-26):

„Szívem meleg szeretetével köszöntelek Titeket, és köszönöm meg azokat a kedves, meleg, testvéri, szívből fakadó szavakat, amelyekkel Tölgyes Kálmán esperes plébános testvérünk köszöntött minket. Ezt az ígét adta ő nekem, hogy próbáljam ezt közelebb hozni most a ti szívetekhez. Elsősorban is hadd mondjam meg azt, hogy a mi közös hitünk szerint Isten akarata nélkül nem történhetik semmi. Az, hogy mi itt állhatunk, és itt szólhatunk, az is bizonyára Isten akarata. Isten az ő akaratait emberi eszközein keresztül hajtja végre. Bár tudnánk valamennyien mindenben engedelmes eszközei lenni Istennek. Engedelmesség azonban csak az igaz hitből fakadhat. Törekedjetek hát igaz hitre, és mindig mélyülő hitre. Mert ezért imádkozott a mi Urunk, Jézus Krisztus ebben az ő főpapi imádságában.

Kedves Testvérek, Jézus Krisztusról mi úgy tudjuk, hogy ő nekünk főprófétánk, főpapunk és királyunk. Most ezen a héten, a nagyhéten, különösképpen az ő főpapi tiszte, az ő főpapi szolgálata rajzolódik ki előttünk élesen és tűnődik ki. Főpap azt jelenti, hogy áldozó főpap. Ő az áldozatát nagypénteken hajtotta végre, vagy – mondjam így – mutatta be Istennek érettünk. Azt a csodálatos, azt a minden bűnt eltörölő, azt a megismételhetetlen áldozatot, amellyel önmagát áldozta fel a Golgota keresztyén.

A főpapoknak a másik tiszte már az Ótestamentumban is: a közbenjárás. Pál apos-

tol így írja: egy az Isten, és egy a közbenjáró Isten és ember közt, az Úr Jézus Krisztus, aki vérevel megváltott minket; és ismét másodíkról ezt a Szentírásban: ő mindenképpen idvezítheti is azokat, akik őáltala járulnak Istenhez, mert ő mindenha él, hogy könyörögjön értünk. Íme tehát, keresztyén gyülekezet, Jézus könyörög érettünk, és ebből az ő főpapi könyörgő imádságából olvastam fel ezt a pár verset előttetek.

Imádkozik elsősorban is a tanítványokért. Azután így folytatja a 20. vers leírása szerint: de nemcsak óérettük könyörögök, hanem azokért is, akik az ő beszédükre hisznek majd énbenem. Tehát mindazokért, akik kétezer év óta és alatt hittek. Számukat, nevüket egyedül Isten tudja. De számyal az ő imádsága azokért is, akik ezután hisznek majd őbenne. A mi Urunk eleve mindnyájunkért imádkozik. Testvér, gondoldj arra most, hogy te is ott voltál, amikor Krisztus ezt az imát elmondta. Érted is imádkozott a mi Urunk. Ha pedig az ember komolyan veszi, márpedig azt hiszem, hogy mi, akik itt vagyunk, komolyan vesszük a mi Urunknak főpapi imádságát, akkor az ember másképpen tekint magára, és másképpen próbál tekinteni másokra. Magára úgy tekint az ember, mint akiért, tudja, imádkozik a megváltó Krisztus. Embertársaira is megpróbál ilyen szemmel tekinteni. Még azokra is, akik talán ma másképpen gondolkodnak, ellentétesen, akik hit nélkül, Isten nélkül járják az élet útját, hátha egy azok közül, akikért elhangzik ez az ima, mindjárt másképpen néz az ember. Mert a főpapi imádság rá is tekint.

Jézus Krisztus az ő imádságában a jövőbe nyúl, a jövőbe tekint. Ő tudja azt, hogy mindig lesznek azok, akik hinni fognak. Ő ismeri az övéit. És a világ teremtésétől fogva annak végéig az egész emberi nemzetségből igéje és Szentelke által az igazi hit egységében össze is gyűjti az ő népét, oltalmazza és megtartja. Hadd kérdezzem meg, hiszed-e azt, Testvér, ki ma este itt vagy, hogy te is beletartozol ebbe a láthatatlan seregbe, akikért imádkozott az Úr Jézus Krisztus? Mint ahogy beletartoznak elporladt, vagy porladó őseink valamelyik temetőben, mint ahogy beletartoznak, akik utánunk jönnek. És te! Hiszed-e azt, hogy az Úr Jézus Krisztusnak ez a főpapi imádsága érted is ostromolta Isten szívét?

Huszonhat évvel ezelőtt egy fiatalember egy levelet írt a frontról, és abban azt írta, hogy kedves tiszteletes uram, ez tán a pokol, ami itt van. Úgy érezzük sokszor, hogy kibírhatalan. Talán magunk ellen is fordítanánk már ezt a fegyvert, ha nem volna az a bizonyosság, hogy otthon vannak, akik imádkoznak értünk. Ezért a fiatalemberért is imádkozott egy meleg édesanyai szív, és könyörgött egy gyülekezet. Én akkor megrendültem, hogy íme, milyen kézzelfoghatóan megtapasztalják néha emberek az imádság erejét. Pedig itt emberi imádságról volt szó. Ebben az igében pedig, amiről ma este szólnak, itt Jézus Krisztus imádságáról van szó. Az emberi imádságban is van nagy erő, vizsgálat és reménység. Mennyivel csodálatosabb és hálára indítóbb, hogy értünk Istennek a Szent Fia, az Úr Jézus Krisztus könyörög.

Most vizsgáljuk meg egy pár szóval,

Testvérek, mit is kér az Úr Jézus az övéi számára. Mi az ő imádságának a tartalma? Kéri emezt, hogy tartsd meg őket, Atyám a te nevedért! Őrizd meg őket a gonosztól! Szenteld meg őket a te igazsággal! És végül még magasabba szárnyal, és azért könyörög, hogy akik majd hisznek benne, azok vele és az Atyával egyek legyenek, és így egymással is! Tehát hogy beléphessenek az Atyával való fiúi közösségbe, és ahol ő van, ők is ott lehessenek! Itt tehát az igazi, a lelki, a hitbeli egységről szól ez az ima, ezért könyörög a mi Urunk. Ami azért azt is jelenti, hogy nem külső formák, keretek egysége, hanem „lássam!” egység van, amit ő odatesz az Atya szívére. Mert nem korlátozhatjuk ezt a megrendítő főpapi imádságot valami emberforma külsőségekben megmutató látzat-egységre. Hiszen az ilyenek széthullanak, ha nem egy bennük a vér. Családok hullanak szét, ha csak a testvéri vér köteléke tartja őket, ha nincs egyben a család. Pedig a test és vér köteléke erős tud lenni. Egy sportversenyen, egy futballmeccsen egységben látható akár százezer ember is, amint lelkesednek, kiabálnak, de aztán – valami egész csekélységen – lehet, hogy összeverekednek és ölik egymást. Ezek láthatatlan egységek.

Ő, a mi Urunk nem azt látja feladatának, hogy bármi áron bármiféle emberi egységet kérjen. Ő az övéinek vele és az Atyával való egységéért könyörög, amelyik csak a Szentlélek által lehetséges. Mint ama első piunkösd napján, és mint az igazi ökümenióban, a hitnek és a szeretetnek az egységében. Kérdezhetné valaki, hogy hogy lehet ez? Lehetséges-e egyáltalán, hogy én, a gyarló, bűnös, nyomorult, esendő ember egy legyek vele és az Atyával? Hogy lehetséges ez? Drága Testvérem, hadd mondjam meg, hogy lehet. De csak úgy, ha hit által beoltatunk Krisztusba, mint a vad vessző a szőlőfába. Csak úgy, hogy ha belőle táplálkozunk. Mint ahogy ő mondja is: „én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Maradjatok énbennem!” Hit által beoltatni Krisztusba, élni az új ember életét, megoldólva magunkban nyomorúságainkat, vágyainkat, kívánságainkat, újjászületve, mert „szükség néktek Lélektől újjászületetek”. És aztán így, bűnbocsánatot nyerve teremjenek a hitnek és az engedelmességnek, a cselekedeteknek jó gyümölcsei, hálából, mert megváltott az ő drága vérevel.

Így lehet, igenis lehet, az ő ingyen kegyelméből, hit által. „Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülj mind te, mind a te házad népe!” Higgy az Úr Jézus Krisztusban, mert nincs senki másban idvesség! Nem is adatott ezen a földön emberek között más név, amely által lehetne nekünk megtartás. Őbenne lehet. Őbenne lehetünk tökéletesen egyek. Ha vele egyek vagytok, ha benne vagytok, ha megélted azt, amit Pál apostol, hogy „élek már nem is én, hanem él bennem a Krisztus”, az ő drága Lelke, az ő szíve, szemé, ez az igazi test. Ezért kell még itt könyörögnünk.

Ez nem jelent okvetlen külső egységet, bár Jézus azért is könyörög. Mi tudjuk azt, hogy ez az egység megvan már ott fenn, a mennyben. Csodálatos dicsőségben. Ő, hig-

gyétek el nekem, ott fenn, az üdvözült lelkek seregében nincs római katolikus, görögkeleti, református, vagy evangélikus. Nem kívánok foglalkozni azzal, hogy miért. Bizonyára komoly okai voltak, ha Isten megengedte és enged. Még azt se mondanám, hogy örülünk neki, mert sokan szenvednek emiatt. Hogy például egy faluban három-négy templom van, és nem egy. Különösen az érzékeny, hívő lelkeket bántja az nagyon, és szenvedtek nagyon sokat a történelem során amiatt, hogy ezek az egyházak egymás ellen sokszor nagyon csúnya módon, sokszor nagyon keresztyénietlen fegyverekkel is harcoltak, talán néhol még most is harcolnak. De a tény, hogy így van, egyelőre el kell fogadni. És senkit se lehet arra kényszeríteni, hogy hagyja el azt a hitet, azt a vallást, amelyben hitre jutott, amelyik az üdvösség felé vezérli, amelyért ősei, vértanúi vagy gályarabjai szenvedtek. A megismert igei igazság, az fájdalmas dolog, de így van, és jobb tisztán látni, mint zavarosan. Ezt a fájdalmat azonban, hogy szétszakadozott egyházakban szolgálunk, enyhítheti az a gondolat, amit az előbb mondtunk, és amit az én testvérem is mondott, hogy az igazi hitnek és igaz szeretetnek az egységében lehet őt szolgálni.

Legyen áldott Isten, hogy szolgálhatjuk őt! Legyen áldott Isten, hogy nemes versengésben, egymás megbecsülése mellett szolgálhatjuk őt! Mert Testvérek, az, hogy hol vagyunk, melyik templomban tisztább a Krisztus arca, igéje, igazsága, áldozatának a nagysága, hogy hol borulnak le előtte alázatosabban a hívek, hogy hol nyerhetnek több vigasztalást, erőt az életre, vigaszt a halálra, hogy az ő Szentelke hol indít embereket több jó szolgálatra népükért, egyházukért, egymásért, elhagyottakért, békességükért, ebben lehet verseny, hitben és szeretetben. És ha különbözőnk is valamiben, egyszer egyek leszünk.

Ahogy az Úr Jézus imádkozott, tökéletes egységben, ott fenn, őnála. Csak oda tartunk. Csak oda vigyen az út. Csak ezért tudunk komolyan könyörögni. Úgy, ahogyan a mi Urunk könyörgött. Döbbenetek meg az imádságán, amikor azt mondja. Atyám, akiket nekem adtál, akarom, hogy ahol én vagyok, azok is velem legyenek! Soha seholy ne mondd ezt a szót, hogy akarom! Az Atyának se mondd! Jézus tudta alázatosan kémi az Atyát, de amikor rólunk van szó, az övéiről, az üdvösségünkről, akkor így imádkozott Jézus: Atyám, akarom, hogy ahol én vagyok, ők is ott legyenek!

Igen, drága Testvérem, ott meglesz a tökéletes egység, mert ő akarja, mert ő odahív bennünket, mert odajuthatunk drága kegyelméért, és megtapasztalhatjuk, megláthatjuk majd, hogy erre a csodálatos főpapi imádságra Isten maga mondja ott fent, hogy: Ámen!



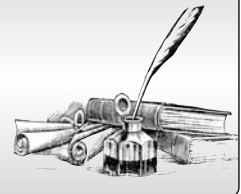
A teljes hangfelvétel meghallgatható gyülekezetünk honlapján, ezen a linken: <http://www.parokia.hu/lap/pomaz-csobankai-reformatus-tarsegyszakkozseg/cikk/mutat/okumenikus-imaalkalom-1969/>



RÉGI HISTÓRIÁK

SZÁZ ÉVE TÖRTÉNT

Egyházközségünk fontosabb eseményei 1912 és 1915 között

**S. Kováts Dániel halála**

S. Kováts Dániel pomázi református lelkipásztor életének utolsó éveiben – 80 éves kora után – már nem tudta ellátni a lelkészi feladatokat, és állásának meghagyása mellett helyettesítőről kellett gondoskodni. 1914. március 28-án bekövetkezett haláláig meghagyták lakásában is, özvegyét még ezután egy esztendeig megillette a 140 forint lelkészi fizetés. Temetésén Nagy Ferenc veresegyházi esperes lelkész, Hörömpő Ferenc pócsmegyeri és Óry Lajos dunabogdányi lelkipásztorok szolgáltak. A családi sírboltban gyermekeivel és később elhunyt feleségével, Paczolat Ilmával nyugszik a református temetőnkben.

A Pesti Református Egyházmegye az 1914. szeptember 29-én tartott rendes közgyűlésén megemlékezett az elhunyt lelkészről. Részlet az esperesi jelentésből:

„Fájdalmas érzéssel kísértük utolsó útjokra Fábrián János váci és S. Kovács Dániel pomázi lelkészársainkat. Vigasztalást szözlöttünk az árván maradt családhoz és gyülekezetekhez. Annak nevében, aki a hív szolgát többre méltatja. Emléküket kegyelettel őrizzük.”

1912 novembere és 1914 között Vajda István, az ebben az időben önálló sülőszentendrei filia első lelkésze látta el a helyettesítés szolgálatát. Ugyancsak ebben az időben szolgált Pomázon Paksy Sándor exmisszus, azaz teológiai tanulmányait folytató kiküldetésben lévő (exmittált) segédlelkész, aki a hitoktatást és az adminisztrációt végezte, valamint a presbiteri ülések lelkészi elnöki feladatait látta el.

Paksy Sándor segédlelkész

Paksy Sándor 1885-ben született Mezőváriban. 1910-ben kezdte el Budapesten a teológiát, 1912 novemberétől 1915 márciusáig volt gyülekezetünkben helyettesítő, későbbi életéről jelenleg nem rendelkezünk sok adattal. Az egyházkerületi levéltári adatok szerint 1916-ban, mint kápolnásnyéki segédlelkész azon kéréssel fordult a lelkészvizsgáló bizottsághoz, hogy a második lelkészképesítő vizsgájának 1916. szeptember havában való letételére engedélyt kapjon. Részlet a bizottság jelentéséből:

„A folyamodó első lelkészképesítő vizsgálatát még 1911. szeptember hó 13-án, illetve a folyamodvány szavai szerint december 14-én tette le s bár dolgozatát elkészítette, sem 1913-ban, sem 1914-ben a második lelkészképesítő vizsgálatra nem jelent meg. Tekintettel arra, hogy a dunamelléki ref. egyházkerület teológiai akadémiajában »Szervezeti és vizsgai sza-

bályzata« szerint: az első lelkészképesítő vizsgálatról szóló bizonyítvány hatályát veszti, ha a segédlelkész annak keltétől számítandó három év alatt a II. lelkészképesítő vizsgát le nem tette, vagy a gátló körülményt az egyházkerületi közgyűlés előtt elfogadható módon nem igazolta, Paksy Sándor azon alázatos kérését terjeszti a Főtiszt. Püspök Úr elé, hogy a lelkészvizsgáló bizottság véleményes jelentése alapján az egyházkerületi közgyűléstől az idevonatkozó engedélyt megnyerje.

A lelkészvizsgáló bizottság behatóan tárgyalta azon gátló körülményeket, melyekre a folyamodó hivatkozik, Lévay Lajosnak, a vértesszaljai egyházmegye esperesének, a lelkészvizsgálóbizottság tagjának ajánlatára a folyamodó kérését azzal terjeszti a főtiszt. Egyházkerületi közgyűlés elé, hogy folyamodó kérését kegyelemből teljesíteni méltóztassék. A folyamodó természetesen köteles a II. lelkészképesítő vizsgálatra vonatkozó és a 128. §-ban körülírt követelményeknek eleget tenni s tartozik a kitűzött tétel alapján írott házi írásbeli dolgozatát betérjeszteni.”

A második lelkészképesítő vizsga 1916. szeptember 14-én és 15-én tartatott meg, a jelentkezők mindnyájan zárhelyi írásbeli vizsgára bocsáttattak. A gyakorlati teológia köréből valamennyien ezt a tételt dolgozták ki: „Wichern Henrik jelentősége a belmisszió történetében”, ám amíg például írásbeli dolgozata és szóbeli feleletei alapján Muraközy Gyula jeles oklevelet kapott, addig Paksy Sándor gyakorlati teológiából és egyházzogtanból elégtelen osztályzatot nyert, minek következtében „egy év múlva tehető javító vizsgálatra utasított”.

További szolgálati helyeiről annyit lehet tudni, amit a Protestáns Egyházi és Iskolai Lapok 1919. február 1-jei száma közöl, hírt adva arról, hogy a dunamelléki református egyházkerület püspöke Paksy Sándort Ráckevére rendelte segédlelkésznek, illetve a két világháború közötti időben a Baranyai Református Egyházmegye levéltári adatai szerint a határszélen, Magyarmeckén és Kovácshidán szolgált lelkészként. Valahogy tehát csak sikerült minden vizsgáját abszolválnia, és végül lelkipásztorrá szentelték.

Fontosabb presbiteriumi döntések 1912 és 1914 között

- segélykérés a Református Konventtől templomtatarozásra;
- Almási Balogh Albin és Mocsáryné Fáy Mária alapítványai;
- a Kálvin Szövetség helyi szervezetének megalakítása (évi tagdíj 10 kor.);

– Erdélyi Károly kérvénye: évi 120 korona családi pótlékot kért. Az elemi iskola igazgatói tisztét visszautasította, mert akkor le kellett volna mondania a kántorságról. Kérését a presbiterium méltányolta, sőt a kért összeget – érdemeire való tekintettel – 150 koronára egészítette ki.

- S. Kováts Dánielt az egyházközség saját halottjának tekintette;
- lelkészválasztás lebonyolítása;
- hadikölcsön jegyzése;
- az egyháztanács „Veres Kereszt” céljaira 100 koronát szavaz meg.

Hadikölcsön

1914. november 15-én Paksy Sándor helyettes lelkész elnökletével megtárgyalták a hadikölcsön-jegyzésről szóló felhívást, s úgy döntöttek, hogy e hazafias célt szolgáló kötvényből az egyház rendelkezésére álló készpénz és kötvények terhére 6000 korona értékű hadikölcsön kötvényt vásárolnak. Ennek fedezetét elsősorban az egyház tulajdonát képező három darab, egyenként 1000 korona értékű kötvény és a 6200 korona betét képezte volna. Ezt követően négytagú küldöttség ment az Országos Hitel Szövetkezet helyi fiókjának igazgatójához. Martiny Dezső igazgató azonban csak 4000 korona jegyzését javasolta, mivel a kötvények beváltása még nem volt esedékes, s a szövetkezetnél elhelyezett betétek teljes összegének felhasználása működési zavarokat okozhatott volna. Martiny Dezső tanácsát megfogadva végül is 4000 korona értékben vásároltak hadikölcsön kötvényt, mely összeg aztán az utolsó fillérig elvesztett a vesztes háború következtében.

Lelkészválasztás 1914-ben

S. Kováts Dániel halála után esedékessé vált a lelkészválasztás. Április 5-én 48 egyháztag aláírásával egyhangúlag Hörömpő Ferenc pócsmegyeri lelkipásztor meghívása mellett döntöttek, aki azonban hálásan megköszönve a presbiterium és az egyháztagok bizalmát, nem kívánta azt elfogadni. 1914. április 24-én kelt levelemben döntését azzal indokolta, hogy egyrészt a pócsmegyeri javadalma nagyobb a pomázinál, másrészt felesége vonakodása kényszerítette erre, ezért másként nem cselekedhetett. Kérte a presbiter urakat és a többi egyháztagokat, ne nehezeltjenek rá, sőt tartsák meg őt továbbra is nagybecsű szeretetükben.

Ekkor küldöttek mentek Nagykőrösre, Zeley László lelkipásztor meghallgatására, de további meghallgatásokat is javasoltak. Így Koronka Gábor presbiter Olasz Sándor

rákospalotai segédlelkész, Verebes György gondnok pedig Paczoly Péter fülöpszálási segédlelkész hallgatta meg, aztán kiki a saját jelöltjét igyekezett az egyháztagokkal elfogadtatni. Végül 1914. május 24-én ötven egyháztag aláírásával megerősítve, a presbiterek 7 : 3 arányú támogatásával Paczoly Pétert szavazták meg. Koronka Gábor fellebbezést jelentett be, de Nagy Ferenc esperes meghajolva a többség akarata előtt, Paczoly Péter jelölését törvényesítette, és 1914. június 2-ára kitzítte a választást. Ez azonban Ligarth János egyházmegyei tanácsbíró megbetegedése miatt meghiúsult.

A következő terminus 1914. június 21-e volt. A jelölt továbbra is egyedül Paczoly Péter, de a megválasztásáról nem maradt fenn egyházközösségünknel jegyzőkönyv, azt a világháború vihara elfújta.

Paczoly Péter lelkipásztor

Azért az egyházkerületi levéltárban maradtak fenn adatok. Ezekből tudhatjuk, hogy Paczoly Péter Csépan született, 1887. szeptember 1-jén. Kecskeméten érettségizett 1907-ben, majd 1911-ben elvégezte a budapesti Theológiai Akadémiát. Számára talán nem okozott annyi gondot a második lelkészképesítő vizsga letétele, mert 1914. január 29-én megkapta bizonyítványát, és lelkészi szolgálatok végzésére felhatalmazást kapott.

Első szolgálati helye – még teológus hallgatóként – a tőki református eklézsia, 1911. november 1-től 1912. április 24-ig, majd Fülöpszállásra került segédlelkésznek, itt szolgált 1912. április 25-étől 1915. április 24-éig. 1914-ben aztán meghívást kapott Pomázra, ahol lelkipásztorrá választották, és itt szolgált haláláig.

tották, és itt szolgált haláláig.

Az egyházmegye 1914. szeptember 29-ei közgyűlésének esperesi jelentése a választásokról így emlékezett meg:

„A váci és pomázi hívek is választottak szívők és kedvők szerinti pásztorokat. Kísérje őket a Jó Pásztor kegyelme életútjukban. ... A lefolyt esztendő gazdag volt a választásokban. Amint említeni szerencsém volt, 10 egyházban töltöttek be lelkészi állásokat, Pomázon és Vácson halálozás által üresedett meg, a többi egyházakban eltávozás és főként új állás szervezése következtében. Ezek a választások mind békesen, meghívás útján történtek. Szinte közmondásossá lett a meghívás. Amidőn örömet fejezem ki e helyütt is ezekért az egyetértő, szép választásokért, tisztelettel kérem a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlést, méltóztatásuk az alább következő Lelkész és Tanító urakat állásaikban véglegesen megerősíteni:

10. Paczoly Péter, Pomázra választva, állását a közeljövőben foglalja el.

Mivel mindezen választások a törvény rendelkezéseinek megtartásával történtek, ellenük fellebbezés nem adatott be, a megválasztott Lelkész és Tanító uraknak az esperesi engedélyt kiadtam. Lelkészársaink állásaikba ünnepélyesen beiktattattak.”

Az esperesi javaslat alapján hozott határozat megállapította, hogy Paczoly Péter pomázi lelkészi állásában az egyházmegyei közgyűlés által megerősítettett.

Miután tehát megválasztásra került, és megválasztása egyházmegyeileg is megerősítettett, Paczoly Péter lelkészszentelésre jelentkezett. A püspöki jelentés szerint a lelkészszentelésre 1914. november 1-jén került sor Budapesten, a délelőtt 10 órakor

a Kálvin téri templomban tartott istentiszteleten. Az „egyházi beszédet” dr. Kovács István theol. akadémiai tanár tartotta. Érdekes, hogy a Pomázon helyettesítő szentendrei Vajda Istvánt ugyanezen az alkalmon szentelték lelkésszé.

Tekintettel arra, hogy Paczoly Péter – előttünk ismeretlen okok miatt – még mindig nem foglalhatta el a pomázi szolgálati helyét, a helyettesítést továbbra is Paksy Sándor látta el, akit az egyházkerület püspöke a következő évre is kihelyezett káplánként Pomázra. 1915. április 11-én így még mindig Paksy Sándor helyettes lelkész elnököl, amikor a presbitérium a lelkészlak tatarozásáról dönt, és Verebes György gondnokot bízzák meg az összes szükséges munkát elvégzésével. Az egyházmegye 1915. szeptember 21-i közgyűlésén előterjesztett esperesi jelentésből tudjuk, hogy „Paczoly Péter lelkész pomázi lelkészi állását f. év április 24-én elfoglalta. Állásába ünnepélyesen beiktattott.” Alapos okkal feltételezhetjük tehát, hogy a lelkészlak felújításának kérdése, és a pomázi lelkészi állás elfoglalásának késedelmessége között szoros összefüggés lehetett. Mindenesetre az új pomázi lelkész nem túl jó anyagi helyzetére mutat az a tény is, hogy kérelmére az egyházmegye soron kívül 50 korona segélyt utalt ki Paczoly Péter részére. Amire annál is nagyobb szüksége lehetett, mert 1915. április 18-án megházasodott, feleségül véve Farkas Sándor református lelkipásztor leányát, Farkas Editet.

Paczoly Péter Pomázon először az 1915. május 30-i presbiteri gyűlésen elnökölt.

Könczöl Dánielné



Paczoly Péter lpt. a gyülekezettel, az 1940-es években

TÚRÓS PÉTER NYOMÁBAN

2. rész

A kihallgatást csak másnap folytathatták. Túrós Péter most már nem tagadott. Elmondta, hogyan ismerkedett meg Szlávyval, miről s mit beszélgettek, ügyelt azonban arra, hogy amiről nincs bizonyíték, arról ne szóljon, és minél kevesebbet mondjon maga ellen. Inkább azt emelte ki, hogy Szlávy csak emlékezetből ismertette vele a társaság programját, a kátét nem látta, s így nem tudhatta, hogy a társaság céljait nem alkotmányos úton kívánja megvalósítani. Szlávy a szembesítéskor habozó és kitérő válaszokat adott, nyilvánvalóan nem akart Túrósra vallani.

Elfogatása után Túrós Péter felesége egyébként minden követ megmozgatott férje érdekében. Fennmaradt egy folyamodvány *Getse Dániel* pesti medikustól, aki a tiszteletes asszony kérésére *gróf Teleki József* közbenjárását kívánta megszerezni Túrós javára. *Getse Dániel* abban az időben pesti orvos volt, aki éppen *Teleki jóvoltából* kerülhetett be a pesti egyetemre, később *Marosvásárhelyen* a város fizikusa és főorvosa lett, nevéhez fűződik az *Emberszereteti Intézet* megalapítása, mely már a nevében is kifejezi alapítójának nemes lelkületét.

„Bátorkodom Excellenciának újra levellemel alázatosan udvarolni, annyival is inkább, minthogy egy olyan véletlen történetnek megírására sírva kértettem, amely iránt az Excellenciád pártfogásában és kegyességében való bizodalom igen nagy vizsgálató eszköz. Az ócsai t. papné, tiszteletes Túrós Péterné asszony ma bévővén ide Pestre, sűrű könnyei között zokogva beszélt el férjének, tisz. Túros Péter uramnak ezen hónapnak 22-dikén esett szerencsétlen elfogatását, és Budára lett béhozatását. Az írt napon este 11 órakor a nemes vármegye tekintetes főszolgabírája két vármegye katonáival együtt bémenvén a tisz. Túrós Péter úr papi házához a kezénél levő felsőbb parancsolat szerint, az írt tisz. urat, mint rabot minden írásával együtt, még azon éjszaka elindította, és ide Budára átalhozta. Ez az egy vizsgálatva valamennyire az elkeseredett szegény tisz. papnét, hogy férjének elfogatása nem olyan formán esett, reguláris katonaság által, mint a más raboké, hanem a nemes vármegyének hivatalban lévő tisztje által, ahonnan sokan úgy vélekednek, hogy talán csak a többivel való megegyeztetésére, (Confrontatoria) lett volna béhozattatása. Akárhogy legyen már az, ily megrezzent és ügyefogyott állapotában egyedül Excellenciának esekedik, hogy ha Excellenciád méltóztatnék férje ártatlanságának minél hamarabb leendő megvizsgálatását, avagy csak levele által valamennyire ha lehet, munkálkodni; másfelől mint ezen kerületnek nagyméltóságú főkurátora, a pásztor nélkül hagyott nyájról is méltóztatnék Excellenciád kegyesen gondoskodni, míg az írt tisz. úr kívánt szabadulását megnyerheti. Nincsen

most egyéb, amit méltónak tartanék Excellenciának megírni. Az új épületről 14-dik presentis bocsátott levelemben bővebben írtam. Életem fogytáig vagyok nagyméltóságú R. Sz. B. Gróf Úr Excellenciának alázatos szolgálja. Pest 30-a Január 1795.”

Nem lehet tudni, gróf *Teleki* tudott-e tenni valamit Túrós Péter érdekében, mindenesetre az ügyész február 11-én benyújtotta a vádlevelet, felségsértéssel és hűtlenséggel vádolva meg a lelkipásztort, mert *Szlávy Jánostól* megkapta a titkos társaság szabályait, megismerte a társaság céljait, s ezzel részesévé vált az uralkodó és az ország törvényei ellen irányuló összeesküvésnek. A Tábla február 23-án megindította a pert.

A peres eljárás akkori szabályai szerint az ügyész és a védő is írásban nyújtotta be a vád-, illetve védőiratát. *Németh János* ügyész fontosnak tartotta kiemelni, hogy Túrós maga is részt vett az összeesküvésben, amit akaratlanul elárult azzal, hogy első kihallgatásakor a vád hallatára elájult. Ahol pedig a vádlott beismeri bűnét, s a bizonyítékok ilyen kézzelfoghatóak, ott sem az ügyésznek, sem a védőnek nincs mit szólnia. A törvény értelmében fej- és jószágvesztést kért a vádlottra.

Hogy a Királyi Tábla, majd másodfokon a Hétszemélyes Tábla mégsem ítélte el Túróst, hanem a vizsgálati fogóság beszámításával szabadon engedte, az a védőügyvédnek, *Tóth Pápay Sámuelnek* az érdeme volt. *Tóth Pápay* Pest egyik legismertebb ügyvédje volt, maga is régi meggyőződéses híve a polgári átalakulásnak. Igen nehéz körülmények között, folytonos gyanúsítások, sőt fenyegetés között, bátran védte Túróst és még több vádlott társát, Túrós esetében sikerrel.

Részletek *Tóth Pápay Sámuel* ügyvédnek Túrós Péter református prédikátor perében benyújtott védőiratából (*Benda Kálmán: Magyar jakobinusok elleni felségsértési és hűtlenségi per iratai – Budapest, 1952.*):

„...Túrós teljesen ártatlan. Nem jogászember, nem ismeri a törvényeket. Egészséges ösztöne, becsületessége visszatartotta attól, hogy csatlakozzék az összeesküvőkhöz, de nem tudta, hogy kötelessége lett volna följelentenie azokat, akik az állam rendje és a Szent Korona ellen kovácsolnak terveket. Corpus Jurisunk latinul íródott és vastag kötetekből áll. Akinek ez nem hivatása, bizony alig igazodik el benne.” ... „Hogy első kihallgatásakor rosszul lett, ebből nem rossz lelkiismeretére kell következtetni; a törvény

előtt még sohasem állt, ártatlanul, gonosztevőként fegyverek közt kísért ember ijedtségéből következett ez. Meg azután eszébe juthatott, hiszen olvasta a történelmiakban, hogyan ítélték el protestáns lelkesztársait száz évvel korábban koholt felségsértési vádak alapján.”

Az ügyvéd tehát Túrós vallomásának azokat a részeit emelte ki, melyeket mentő körülményként kellett figyelembe venni. A jogban járatlan ember megtévesztését, hiszen nem mutatták meg neki a kátét, s nem mondták el pontosan, mi a társaság célja, így arról sem tudhatott, hogy a királyság intézményét is el akarják törölni. Hogyan is foghatott volna gyanút, amikor *Szlávy* a parasztság sorsának javításáról beszélt neki, amivel az országgyűlés is foglalkozott, és köztudomású, hogy éppen az uralkodó a szegény adózó nép legnagyobb pártfogója. Amikor azonban megtudta, hogy a főpapi javakat is el akarják venni, rögtön ellentmondott, s ettől kezdve *Szlávy* nem tudta bizalmatlanságát többé eloszlatni.

A jogügyi igazgató (az ügyész) a szokott fölényességével válaszolt a védő érvelésére: „A védő üres szavakat szegez szembe a vádlott és *Szlávy* vallomásában olvasható té-



Az ócsai református templom

nyekkel.” És bár fenntartotta a vádat, a bíróság nem tudott a védő ügyes érvelése elől kitérni, s míg *Szlávyt* halálra ítélték, Túrós Pétert felmentették. 1795. május 20-án, *Martinovics* és a négy igazgató kivégzése napján szabadult, miután előzetesen meg kellett fogadnia, s ezt aláírásával is megpecsételnie, hogy mindarról, ami a per folyamán történt, hallgatni fog.

Ráday Gedeon gróf közbenjárására – aki maga is a Hétszemélyes Tábla bírása volt – még visszakérülhetett ócsai lelkipásztori székébe, de – bár nagyon megtört, megcsendesedett –, bizalmatlansági vette körül, és gyanús maradt az egyházi vezetőség szemében is. Nem is maradt sokáig Ócsán, még ugyanebben az évben *Siklósr*a ment lelkesznek.

P.A.

(Folytatjuk)

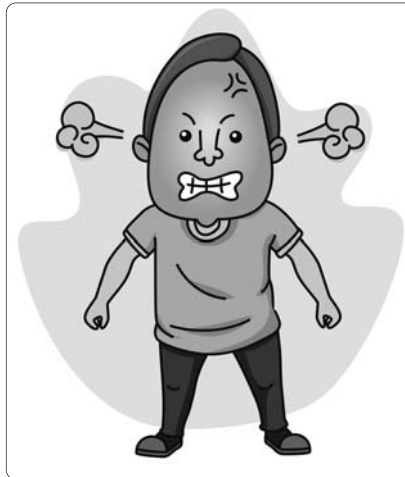
„A szelíd szív élteti a testet, az indulat viszont rothasztja a csontokat.” (Péld 14,30) „Minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőletek minden gonosszággal együtt.” (Ef 4,31)

KÉMCSŐBE ZÁRT HARAG

Elmer Gates professzor, a washingtoni egyetem pszichológiai laboratóriumában érdekes biokémiai kísérleteket folytatott. Kimutatta, hogy az emberi szervezetben lelki hatások, érzelmek következtében mérgek termelődnek.

A professzor a következő kísérletet végezte el: cseppfolyós levegő elpárolgatásával –271 Celsius-fokra hűtött le kémcsöveket, s aztán különböző lelkiállapotban lévő egyének leheltek az üvegcsövekbe. Pár perc után az egészséges és normális lelkiállapotú ember kilégzésének párája szintelen cseppek formájában csapódott le a lehűtött üvegcső falára. De ha a kísérleti alany erős haragot érzett abban az időpontban, a lecsapódó folyadék nem szintelen, hanem barna színű lett, bánat esetén szürke, lelkiismeret-furdaláskor pedig rózsaszín. A csapadéknak természetesen nemcsak a színe, hanem a kémiai összetétele is más és más volt.

A kísérletek folyamán Gates professzornak lassanként elegendő ilyen anyag állt rendelkezésére ahhoz, hogy tengeri malacokkal végezhesen kísérleteket. Amikor a barna anyagot beoltotta a kísérleti állatba, az eleinte rendkívül ingerlékeny lett, majd valóságos dührohambot kapott, fogaival nekiesett a ketrec falának. Gates többször megismételte a kísérleteit, és az eredmények reprodukálhatók voltak.



Annak az embernek a lehetetéből kiválasztott mérgek, akiben erős gyűlölet tombolt, a kísérleti állatokat nyomban megölte. A professzor megállapította, hogy tíz percig tartó erős gyűlölet elegendő mérget tartalmaz ahhoz, hogy azzal több személyt el lehessen pusztítani. Ez a mérgek egyike a legerősebbeknek, amelyet a tudomány ismer.

Az ember szervezete felszívja az érzelmek, gondolatok hatására képződő mérget, és így önmagát mérgezi meg vele. Ezek a

mérgek éppúgy, mint a hormonok, már a legparányibb mennyiségben is igen hatásosak, és salakként gyülemleken fel a szervezetben. Valahányszor haragszunk, vagy gyűlölődünk, a szervezetünk mérget választ ki. Ezt a mérget kétségtelenül az ellenségnek szánjuk. Azonban az ember ilyenkor önmaga esik áldozatul, ha nem korlátozza rosszindulatú érzéseit.

Érdekes dr. Vasant Lad közlése, mely szerint az elfojtott mohóság, birtoklási vágy a szívre és a lépére is hatással lehet, az elfojtott félelem és szorongás a veseműködésre, de megváltoztathatja a vastagbél flóráját is. Ennek eredményeképpen a has a képződő gázoktól felfúvódik, és fájdalmat okoz (ezt a fájdalmat össze lehet téveszteni a szív- és májbántalmakkal). Az elfojtott érzelmek az immunrendszere is hatnak, és allergiás reakciókhoz vezethetnek (por-, virágpor-, ételallergia stb.). Gates professzor kísérleteiből az is kiderült – s megállapítását már sokan igazolták –, hogy a jó hangulat a szervezet számára rendkívül hasznos kémiai anyagokat állít elő, például endorfinokat, amelyek morfinszerű, fájdalomcsillapító vegyületek.

„...szeressétek egymást ... ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!” (Jn 13,34) Nagyon nehéz, de nem lehetetlen!

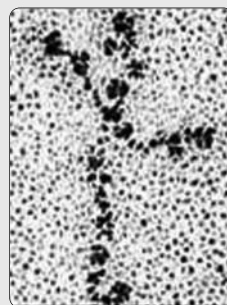
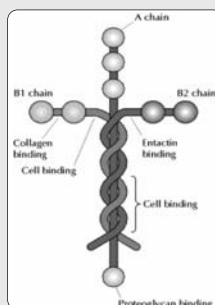
A CSODÁLATOS LAMININ

Pál apostol kolossébeliekhez írott levelében Jézus Krisztusról így ír: „minden általa és reá nézve teremtettet. Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn.” (Kol 1,16-17) Dr. Arnold G. Fruchtenbaum nemzetközileg ismert bibliatanító erről az igazságról megjegyzi: „Ez a vers azt tanítja, hogy a Messiás tartja össze és őrzi a világ-mindenséget. Ő az a rejtélyes „atomok közötti összetartó erő”, amelyről a tudósok beszélnek, s amely összefogja az atomokat, hogy ne robbanjanak szanaszét.”

Bepillantva az emberi szervezetbe, ugyanezt a csodálatos összetartó erőt fedezhetjük fel. Jézus Krisztus mindent egybefoglaló, összetartó szeretete a molekulák szintjén is felmutatja ennek az isteni „ragasztónak” a jelenlétét. Nemrég fedeztek fel a tudósok a sejtekben egy adhéziós fehérjemolekulát, a laminin-t. A sejt-adhézió olyan kölcsönhatás a sejtek között (a sejtközi anyag által), amelynek legfontosabb alkotóeleme a laminin. Ez a fehérje képes összetartani a sejteket,

sőt, ez a feladata. Ha nem lenne bennünk a laminin akkor – bár nyilvánvalóan nem élhetnénk, de – szinte folyékonyak lennénk.

Kálló Karola biológus a parokia.hu Ifi-Kap-Tár honlapján azt írja: „Mint egy valamire való PhD hallgató, én is a „gugglinál” kezdtem. Laminin. Enter. Aztán ültem vagy tíz percet a monitorra bámulva. Miért? A laminin egy sejtadhéziós fehérjemolekula. Az „adhézió” ragasztást jelent. A laminin tehát egy olyan apró sejtközi molekulák, ami a testünket „összeragasztja”



azáltal, hogy a sejteinket egymáshoz és a sejtközi állományhoz kapcsolja. Legújabb kutatások szerint az idegsejtek axonjai előszeretettel nőnek laminin aljzaton, a laminin mintegy vezeti őket, hogy merre nőjenek (!), hogy csak egy érdekeseget említsek! De volt más is. A találatok fele keresztényen honlap volt. Nem is értettem eleinte, miért. Azután minden világos lett: Nos, a laminin egy kereszt alakú molekula. Arányaiban, felépítésében tökéletes mása annak a „latin” keresztnek, amin Krisztus meghalt miattam, helyettem, értem, értünk: Nagypénteken. Hát nem csodálatos?”

De igen! Hihetetlen, hogy Isten mennyire előrelátó volt, hogy mindent mennyire előre megtervezett! A laminin egy olyan kereszt formájú anyag, amely a teremtés kezdete óta közvetlenül mutat rá Jézus Krisztus szenvedésére, megváltó művére. Ilyen csodálatos a mi Urunk, Jézus Krisztus: szó szerint ő tart össze bennünket.

GYERMEKEKNEK

MÓRA FERENC: A SZÁNKÓ

Kegyetlen hideg tél volt, azóta se tudok hozzáfoghatót. Fenéig befagyott a patak, a verebek megdermedve hullottak le a fákról, a háztetőről olyan vastag jégcsapok meredeztek, hogy kővel is alig bírtuk őket lehajigálni. Először a báránybőr sapkákat vagdostuk hozzájuk, de evvel nem sokra mentünk. A fülünk megfázott, a sapka a tetőn maradt, s ami a legnagyobb baj volt: a jégcsap se esett le.

Még jobban szerettünk a hóban játszani. Akkora hó volt, hogy alig látszottunk ki belőle, ástunk is benne akkora barlangokat, hogy akár a medvék királya ellakhatott volna bennük. Persze a medvének több esze volt, mint hogy hópalotában lakott volna. Nem is fagyott el se keze, se lába, mint nekünk.

Legkülönb multság mégis csak a szánkázás volt. Szomszédunkban lakott a bíró. A bíró csináltatott a fiainak olyan szánkót, hogy annál szebb még nem volt a világon. Még most is sokszor álmodom vele így tél idején. Kőrisfából volt a talpa, diófából a karja, az ülése lószőránkos, be-terítve bársonyposztóval, a lábtakaróján bolyhos szőnyeg. Be volt festve az egész szép pirosra, tán a kötele is selyemből volt.

Megvolt a mesés szép szánkó, de nem volt, aki húzza. Nagy úr volt akkor Bíró Pali is, Bíró Gyuri is, mind a kettő csak húzatni akarta magát. Engem fogtak be, meg egy másik szegény gyereket, a Favágó Jánoskát.

– Egyszer ti húzzátok, máskor mi ülünk benne – biztattak a bíró fiai.

Bántuk is mi a csúfolódást, csakhogy hozzáférhettünk a szánkóhoz. Gyuri, Pali elnyújtózkodtak nagyurasan a puha ülésben, mi ketten nyakunkba akasztottuk a cifra istrángot, szél se érhetett a nyomunkba aztán. Meg se álltunk az ötödik fordulóig, ott is csak lélegzetet venni.

Így tartott ez egy hétig, hanem Favágó Jánoska már akkor olyan búsan lógatta a fejét, mint egy igazi ló. Meg is kérdezte tőle a kisebb gazdánk, a Bíró Pali, hogy tán kevesli az abrakot?

– Szeretnék már egyszer én is beleülni a szánkóba – motyogta félősen Jánoska –, csak egyetlenegyszer, csak egyik saroktól a másikig!

Bíró Gyuri nevetve csördítette meg fejünk fölött a pántlikás ostorát:

– Mást nem kívánnál, kis rongyos? Nem olyan gúnyához csinálták ezt a szánkót, mint a tied.

Pali még jobban rákiáltott:

– Örülj, hogy húzhatod. Gyi, Szellő, gyi Bogár!

Összenéztünk Jánoskával, s akkorát rántottunk a szánkón, hogy mind a két gazdánk kigurult a hóra. Olyat hemperedtek, hogy öröm volt nézni, ámbátor igyekeztünk elhordani az irhát.

Hanem aztán megbántuk, amit tettünk. Másnap majd meghasadt a szívünk, mikor a bíró fiai elszánkáztak a ház előtt. Most már a Szabó Gergőék húzták őket.

Ekkor énnekem egy gondolatom támadt: – Jánoska, van egy hatosod?

– Volt tavaly, de labdát vettem rajta.

– Tudod mit, Jánoska? Ha neked is volna egy hatosod, nekem is, vennék rajta szánkót.

Másnapra kerítettünk pénzt. Én a Csacsadér vargatól kaptam, mert segítettem neki kivinni a csizmákat a piacra, Jánoska meg eladta a labdáját meg a márvány golyóját meg a bicskáját a molnáriának.

Délután lementünk a szenesboltba, vetünk a pénzünkön egy szenesládát. A ládát félig megraktuk szalmával, a fenekére szögeztünk két gyalult deszkát, kerítettünk egy ruhaszárító kötelet, s azt ráerősítettük a láda két oldalára. Megvolt a szánkó.

Biz az nem egészen olyan volt, mint a bíró fiaié, de éppúgy csúszott.

Az udvaron próbáltuk ki, mert az utcára szügyelltünk kimenni a másik szánkó miatt.

Hanem az udvar kicsi volt.

Megegyeztünk, hogy kimegyünk a falu végére, ahol senki se lát. Közölkön, zigzug utcákon bujkáltunk kifelé, hogy ne találkozzunk a bíró fiaival. Fújt a szél kegyetlen, sodorta a tetőkről az arcunkba a havat, de nem törődünk vele. Csak arra gondoltunk, hogy milyen jó lesz szánkóba ülni. Először Jánoska ül bele, én elhúzom a kiserdőig, ő meg engem vissza. Jaj, Istenem, de jó lesz!

Kiértünk a falu végére. Az utolsó ház a

Kati nénié volt, az öreg koldusasszonyé. Rogyott kis szalmás kunyhó, se udvara, se kerítése. Most csupa hó és jégcsap az egész kunyhó, csupa dér még az ajtókilincs is. A Kati néni kutyája, a szegény Morzsa, ott nyöszörgött a küszöbön.

– Megállj, Ferkó – mondja a Jánoska –, eresszük be ezt a szegény kutyát, mert megveszi idekint az isten hidege. Az öregasszony bizonyosan alszik.

Beléptünk az ajtót, a Morzsa csaholva szaladt előre.

Kati néni ott gubbasztott a vackán, elkéült orcával, dideregve vékony kendőjében. Olyan hideg volt odabent, hogy még a tűzhely sarkait is kivirágotta a dér.

– Nem égett ebben a tűz, lelkeim, már három nap óta. Sem egy marék szalmám, sem egy gyújtat fám. Majd megfagyok, lelkeim – sóhajtozott az öregasszony.

Jánoska rám nézett, én meg őrá. Előhúzta a sarokból a baltát, kiment, csattogott, pattogott odakint: fölvágt a tűzrevalónak a szánkót.

Kisvártatva hatalmas tűz lobogott a kunyhóban. Égett a szánkó. A mi szánkónk, amelyikbe egyszer se ültünk bele.

A szánkódarabok piros lángja hosszú csíkokban táncolt a falon, amely mintha sírt volna örömében, ahogy a dér leolvadt róla. Az öreg koldusasszony orcája is színesedni kezdett. Ahogy ránk vetette háládatos tekintetét, a mi szívünkben is valami melegség támadt. És egyszerre megsajnálunk a gazdag bíró fiai, akik érzik, hogy milyen jól esik repülni a szánkón, de nem tudják, milyen jól esik jót tenni a szegényekkel.



Kass János rajza

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2013. december 28. – Óévi gyalogos túra Dobogókőre.
2013. december 30. – Közös kirándulás a békásmegyeri református ifivel.

2014. január 11. – Presbiteri csendes délelőtti és presbiteri gyűlés.
2014. január 12. – Gyermekdélután Pomázon.
2014. január 19-23. – Ökumenikus imahét Pomázon.
2014. január 24. – Ökumenikus imahét istentiszteleti alkalma Csobánkán.
2014. január 25. – Gyülekezeti kirándulás a pomázi Majdán fennsíkra.

2014. február 9. – Psalmus Kórus szolgálata a leányfalui Református Szeretetotthonban. Gyermekdélután. Presbiteri gyűlés.
2014. február 16. – Istentisztelet Csobánkán és Pomázon Pap Lászlóné lelkipásztor szolgálatával; Soós László lelkipásztor köszöntése 90. születésnapja alkalmából Pomázon. Délután szertvendégség.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2014. március 2. – Bibliavasárnap.
2014. március 3-7. – 18.00 órai kezdettel evangelizáció Pomázon, Horváth Géza pasaréti lelkipásztor szolgálatával.
2014. március 9. – Böjti úrvacsorai istentisztelet Csobánkán és Pomázon Rác Tibor lelkipásztor szolgálatával (Tatai Református Egyházmegye Gerecsei Szórványmissziója). Gyermekdélután. Csendes délután. Presbiteri gyűlés.
2014. március 21. – 18.00 órai kezdettel pedagógus este Pomázon.
2014. április 13. – 18.00 órai kezdettel Presbiteri gyűlés.
2014. április 14-17. – Bűnbánati istentisztelet Pomázon (hétfőn és szerdán, 18,00 órakor) és Csobánkán (kedden és csütörtökön, 18,00 órakor).
2014. április 18. – Nagypénteki úrvacsorás istentisztelet Csobánkán és Pomázon.
2014. április 19. – 18.00 órai kezdettel nagyszombati istentisztelet Dr. Szűcs Ferenc lelkipásztor szolgálatával.
2014. április 20-21. – Húsvéti úrvacsorás istentisztelet legátus szolgálatával. Április 20-án 17.00 órai kezdettel húsvéti istentisztelet Pilisszentkereszten.
2014. április 25-27. – A Psalmus kórus szolgálata Zilahon.
2014. május 4. – Anyák napi istentisztelet Csobánkán és Pomázon.
2014. május 11. – 18.00 órai kezdettel Presbiteri gyűlés.

KERESZTELŐ:

2014. január 5. – Berky Bianka.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

– 2013. december 6-án elhunyt Habarics Béla (†61) testvérünk, temetése 2013. december 18-én volt a pomázi református temető kertben.
– 2013. december 21-én elhunyt Katócs Ferencné (†50) testvérünk, temetése 2014. január 16-án volt a pomázi református temető kertben.
– 2013. december 28-án elhunyt Fórizs Géza (†77) testvérünk, temetése 2014. január 8-án volt a szentistvántelepi temetőben.
– 2014. január 14-én elhunyt Vig András (†64) testvérünk, temetése 2014. január 24-én volt a pomázi római katolikus öregtemetőben Vörös Ákos lelkipásztor szolgálatával.
– 2014. január 20-án elhunyt Borbély István (†53) testvérünk, temetése 2014. január 27-én volt a pomázi református temető kertben.
– 2014. január 26-án elhunyt id. Böszörményi Gézáné (†76) testvérünk, temetése 2014. január 30-án volt a pomázi református temető kertben.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2014. április 20-án jelenik meg.

1 + 1 %

Kérjük, hogy adója első 1%-ával támogassa Ön is a Magyarországi Református Egyház értéktérítő társadalmi szolgálatát!

Technikai szám: 0066

Bővebb információ:

<http://www.reformatus.hu/egyszazalek/>

Az adóbevallásunk során lehetőségünk van az adónk további 1 %-áról is rendelkezni. Társegyházközségünk megsegítésére is köszönettel fogadjuk az adó 1 %-át, amit a gyülekezetünk teljes körű hitéletének, istentiszteletének otthont adó templom védelmére, a közösségi életnek teret biztosító intézményeink fejlesztése fordítunk. **KÖSZÖNJÜK.**

Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány
Adószám: 18693829-1-13

Kérjük, hogy alapítványunkat adományával is támogassa.

Az alapítvány számlaszáma:

Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezet Pomázi Fiókjá
65700055-10140114



Hétfő: 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd: 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
18.00 bibliaóra Csobánkán
Szerda: 18.00 bibliaóra Pomázon
Csütörtök: 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek: 19.00 ifjúsági bibliaóra Pomázon
Vasárnap: 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor (e-mail:

znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila (e-mail:

dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor (e-mail:

erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.



Jézus tanítványai hajóra szálltak. A hajó a hullámok között hányódott, mert ellenszél volt. Ekkor odament hozzájuk Jézus, a tengeren járva, ám amikor ezt a tanítványok meglátták, megrettentek, és azt mondták, hogy kísértet, és ijedtükben felkiáltottak, de Jézus megszólította őket: „*Bizzatok, én vagyok, ne féljete!*” Péter oda akart menni hozzá a vízben, de amikor az erős szélre figyelt, nem pedig Jézusra, süllyedni kezdett és felkiáltott: „*Uram, ments meg!*” Jézus kinyújtotta a kezét, megragadta őt, és ezt mondta neki: „*Kicsinyhitű! Miért kételkedtél?*” Amikor Jézus beszállt a hajóba, elült a szél, a tanítványok leborultak előtte, és ezt mondták: „*Valóban Isten Fia vagy!*” (Mt 14,22-33)

Joó Sándor mondta egy újévi igehirdetésében: „Amikor az én hitem karja nem bír már tovább kapaszkodni, Ő nyújtja ki a kezét, és Ő ragad meg. Milyen csodálatos: Péter akkor volt legközelebb Jézushoz, amikor merülni kezdett – és kiáltott. Így van a Bibliában mindenütt: ahol a legnagyobb a szükség, ott van a legközelebb az Úr az Ő segítségével. Ahol a bűn megnövekedik, ott a kegyelem sokkal inkább bővülök. Életünk mélypontjain tapasztaljuk meg legreálisabb valóságában Urunk megtartó kegyelmét.”

Soós László tiszteletes úr, akit szeretünk jeléül mindnyájan csak „Laci bácsi”-nak hívunk, nem véletlenül választotta új könyve előszavában ezt a Máté evangéliumából való történetet. Mert minden Jézusban elrejtett életben vannak olyan pillanatok, időszakok, amikor le vesszük pillantásunkat Róla, és megtapasztaljuk, hogy azon nyomban süllyedni kezdünk. Amíg Reá szegezzük

tekintetünket, csodamódon meg lehet maradni a víz tetején, sőt, Jézus azt kívánja tőlünk: járjunk a vízben! Lépjünk ki az emberi bizonyosságok köréből, amelyekről azt hisszük, hogy biztosak, pedig csak görcsös, hitetlen erőlködések, amellyel mindent magunknak akarunk bebiztosítani, és tapasztaljuk meg a mi kegyelmes Istenünk erejét, melynek segítségével a vízben is lehet járni!

Laci bácsi így foglalja össze életének ezt a legfőbb tanulságát: „Sok minden történt velem, és sok mindent véghezvittem életemben. Mindenhez az Úr biztató szava adott erőt: „*Bizzatok, én vagyok, ne féljete!*” S ha süllyedni kezdtem az élet viharában, az Úr szava mindig kijózanított: „*Kicsinyhitű! Miért kételkedtél?*” Én pedig küzdöttem tovább, sokszor megszegyenülve, sokszor megújulva, ebben a boldog hitvallásban: „*Valóban Isten Fia vagy!*” Így, betöltve a kilencvenedik életévét, amikor Laci bácsi lábait már nem a régié, nem úgy működnek, mint ifjúkorában, mégis tud a vízben járni. Jézusára tekint, és támaszt talál Benne. Ahogy énekeljük is a 434. számú énekünkben: „*Kisérd lépteink, Élünk végéig, / És ha roskadozva járunk, / Benned támaszt hadd találjunk, / Míg elfogy az út, S mennyben nyitsz kaput.*”

Laci bácsi számtalan könyvet, verses könyvet, verses Biblia-fordítást írt már életében, lefordította a Zsoltárokat is, de még most is tele van tervekkel, ötletekkel. Ezzel a Jézusra tekintő lélekkel írja évek óta élete apró történeteit is, melyek mint megannyi mozaikdarabka, egy hitvalló élet portréjává állnak össze. Az akadályok elhárultával végre most könyv alakban is megjelent önélet-

írásainak első kötete, címe: „*Kalandjaim – 1. A bölcsőtől a szószékig*”. A könyv Laci bácsi kalandos életének különböző eseményeiről, állomásairól szól, kronológiai sorrendben. Igaz történetek, melyek nemcsak igen érdekesek és tanulságosak, hanem nagyon olvasmányosak is, remek humorral fűszerezve, de minden epizódjából kicsendül Laci bácsi igen komoly, mély Isten-hite, embersége. Szinte hihetetlen, de Laci bácsi nem vezetett naplót, ezek az emlékek mégis több évtized elteltével is olyan elevenen éltek benne, a szereplőkkel, adatokkal, dátumokkal együtt, hogy az olvasó csak ámulhat azon, ahogy a múlt megelevenedik a könyv lapjain.

A szószékig vezető út rögös volt, ugyanakkor szép is. Már kora ifjúságában eldöntötte, hogy református lelkész szeretne lenni. Erről „Az érettségi” című történetben így ír: „Fizikatanárom a kezembe nyomta a tételt: binom egyenlet. Még súgva meg is kérdezte: „Tudod?” Miért ne tudtam volna? Háromszor terítettem tele a táblát az egyenletet levezető képletekkel a vizsgabizottságnak nemcsak meglegedésére, de valóban csodálkozására is. Az érettségi elnök szeme felcsillant az örömtől, hogy végre egy kiváló tanulót küldhetnek iskolánkból a Műegyetemre, és dicsőítő szavainak elővezetése után feltette a szerinte már szinte feleslegesnek számító kérdést: „És mondd, kedves fiam: Mi szeretnél lenni? Az én válaszom rövid volt, és ugyancsak meggyőző, nem tétovázó és nem bizonytalan: „Én református lelkész szeretnék lenni.” Szinte magunk előtt látjuk az érettségi elnök úr arckifejezését, de Istennek hála, Laci bácsi valóban lelkipásztor lett, és sok-sok évtizeden kereszttől szolgálta a református egyházban lelkészként is, de világi állásaiban is mindig – Jézus Krisztust.

Laci bácsi február 13-án töltötte be 90. életévét, így e helyről is sok szeretettel köszöntjük születésnapja alkalmából. Kívánunk Laci bácsinak jó egészséget, és azt, hogy az Úr segítségével meg tudja írni élete történetének még hiányzó fejezeteit, és azok könyv alakban is olvashatók legyenek az Úr dicsőségére és az olvasók örömeire.

Soós László: Kalandjaim – 1. A bölcsőtől a szószékig – Szerzői kiadás - 2013

Hamar Jánosné Enikő



ANNO

Demeter József lelkipásztor egy 1947. május 28-ai kerti ünnepségen.



Berky Bianka Isten népéhez tartozik.